

Dato: 14-07-2010
Sagsnr.: 021894-2008
Henv. til: Kirsten Bruun Pedersen
Tlf.: 9611 7808

§ 11 MILJØGODKENDELSE

af kvæg-, svine- og pelsdyrbruget

Ny Hesel

Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
Matr. nr. 5 b Den sydøstlige Del, Mejrup

Miljøgodkendelse er meddelt i henhold til lov nr. 1486 af 4/12 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Indholdsfortegnelse

STAMBLAD FOR HUSDYRBRUGET	4
IKKE TEKNISK RESUMÉ	5
MEDDELELSE OM GODKENDELSE	6
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	7
GENERELLE FORHOLD	7
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	8
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	<i>11</i>
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	14
<i>Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets arealer</i>	<i>14</i>
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD	17
KLAGEVEJLEDNING	17
OFFENTLIGGØRELSE	17
RETSBESKYTTELSE	18
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN	19
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN	19
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	21
GENERELLE FORHOLD	21
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	<i>22</i>
<i>Det ansøgte husdyrbrug</i>	<i>22</i>
<i>Lokalisering og planmæssige forhold</i>	<i>23</i>
BAT – BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK	24
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	25
<i>Drift</i>	<i>25</i>
<i>Anlæg</i>	<i>26</i>
<i>Stalde</i>	<i>27</i>
<i>Ventilation</i>	<i>37</i>
<i>Rengøring af staldanlæg</i>	<i>38</i>
<i>Foder</i>	<i>38</i>
<i>Fyringsanlæg</i>	<i>42</i>
<i>Håndtering og opbevaring af olie og brændstof</i>	<i>42</i>
<i>Sprøjtemidler, kemikalier og medicin</i>	<i>43</i>
<i>Affald og kemikalierester</i>	<i>44</i>
<i>Døde dyr</i>	<i>46</i>
GØDNINGSPRODUKTION OG HÅNDBETING	47
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	<i>47</i>
<i>Påfyldningsplads for gyllevogne</i>	<i>48</i>
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning</i>	<i>49</i>
FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	50
<i>Ammoniak</i>	<i>50</i>
<i>Lugt</i>	<i>52</i>
<i>Transport</i>	<i>54</i>
<i>Støj</i>	<i>56</i>
<i>Støv</i>	<i>57</i>
<i>Lys</i>	<i>58</i>
<i>Spildevand</i>	<i>58</i>
<i>Skadedyr</i>	<i>59</i>
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	<i>60</i>

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Renere teknologi og ressourcestyring	61
VARETAGELSE AF HENSYN TIL LANDSKAB	64
OPHØR AF HUSDYRBRUGET	65
AREALER- MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING.....	67
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER.....	67
<i>Drift af husdyrbrugets arealer .....</i>	<i>67</i>
<i>Udskiftning af udbringningsarealer .....</i>	<i>69</i>
<i>Sædskifte.....</i>	<i>70</i>
<i>Udbringning af husdyrgødning .....</i>	<i>70</i>
MILJØPÅVIRKNING AF HUSDYRBRUGETS AREALER.....	72
<i>Grundvand .....</i>	<i>72</i>
<i>Bilag IV-arter.....</i>	<i>75</i>
<i>Generelle betragtninger for Natura 2000-områder .....</i>	<i>76</i>
<i>Beskrivelse af Habitatområde Nissum Fjord og udpegningsgrundlag.....</i>	<i>77</i>
<i>Husdyrtrykket i oplandet til Nissum Fjord .....</i>	<i>82</i>
<i>Fosfor i oplandet til Nissum Fjord.....</i>	<i>83</i>
<i>Nitrat i oplandet til Nissum Fjord .....</i>	<i>89</i>
<i>Holstebro Kommunes samlede vurdering af påvirkningen af Natura 2000-området Nissum Fjord.....</i>	<i>91</i>
<i>Grundlaget for forhåndsvurderingen .....</i>	<i>92</i>
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	92
BILAG	93
BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS ANLÆG OG INDRETNING	93
BILAG 2 – LOKALISERING I FORHOLD TIL NABOER	94
BILAG 3 – GØDNINGSTRANSPORTRUTER.....	95
BILAG 4 – BUFFERZONER FOR § 7-NATURTYPER	96
BILAG 5 – LOKALISERING I FORHOLD TIL § 3-BESKYTTET NATUR	97
BILAG 6 – LOKALISERING I FORHOLD TIL NATURA 2000-OMRÅDER.....	98
BILAG 7 – LOKALISERING I FORHOLD TIL MÅLSATTE NATUROMRÅDER NÆRMEST HUSDYRBRUGET	99
BILAG 8 – LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE INTERESSER	100
BILAG 9 – OVERSIGTSKORT OVER UDBRINGNINGSAREALER	101
BILAG 9 – AREALER, KORTUDSNIT 1/3	102
BILAG 9 – AREALER, KORTUDSNIT 2/3	103
BILAG 9 – AREALER, KORTUDSNIT 3/3	104
BILAG 10 – SÆDSKIFTER.....	105
BILAG 11 – UDBRINGNINGSAREALER I FORHOLD TIL BYZONE.....	106
BILAG 12 – DRIKKEVANDSOMRÅDER	107
BILAG 13 – OPLAND TIL NATURA 2000-OVERFLADEVAND.....	108
BILAG 14 – RISIKOAREAL I FORHOLD TIL TERRÆNFORHOLD, KORTUDSNIT 1/2.....	109
BILAG 14 – RISIKOAREAL I FORHOLD TIL TERRÆNFORHOLD, KORTUDSNIT 2/2.....	110
BILAG 15 – JORDBUNDSTYPER.....	111
BILAG 16 – UDBRINGNINGSAREALER I FORHOLD TIL LAVBUNDSAREALER OG FOSFORKLASSER.....	112
BILAG 17 – DRIFTSJOURNAL - DEL 1/3	113
BILAG 17 – DRIFTSJOURNAL - DEL 2/3	114
BILAG 17 – DRIFTSJOURNAL - DEL 3/3	115
BILAG 18 – BEREDSKABSPLAN.....	116

Stamblad for husdyrbruget

Godkendelsesdato:	14-07-2010
Godkendelse hjemmel, lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	§ 11 (over 75 DE og mindre end 250 DE)
Husdyrbrugets navn, jvf. CVR	Svend Erik Kristensen
CVR-nr. / P-nr.	68084857 / 1002265085
Husdyrbrugets adresse	Sivegårdsvej 1, Mejrup, 7500 Holstebro
Husdyrbrugets telefonnumre	9742 9284 / 6176 8520
Husdyrbrugets kontaktperson	Svend Erik Kristensen
Matrikel	5 b Den sydøstlige Del, Mejrup
CHR	61156
(i)-mærket, bek. 1640 / 13/12-2006	Nej
Ejendomsnr.	661-0054166
Husdyrbrugets konsulent	Pernille Mia Madsen, Heden og Fjorden, Nupark 47, 7500 Holstebro Tlf.: 9629 6666 E-mail: pmm@hflc.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune Nupark 51, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 9611 7563

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 8. juli 2008 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Sivegårdsvej 1, Mejrup, 7500 Holstebro. Husdyrbruget drives med mink, slagtesvin og ammekvæg. Det hidtidige dyrehold er på 536 mink (årstæver), 3.700 slagtesvin (30-102 kg), 14 ammekøer (400-600 kg), 4 småkalve (tung race, 0-6 mdr.) og 7 tyrekalve (tung race, 0-6 mdr.). svarende til 123,55 DE. Der ansøges om et dyrehold bestående af 1.200 mink (årstæver), 3.700 slagtesvin (31-105 kg), 14 ammekøer (400-600 kg), 4 småkalve (tung race, 0-6 mdr.) og 7 tyrekalve (tung race, 0-6 mdr.), svarende til 150,48 DE.

Der er ansøgt om etablering af 6 minkhaller, der skal opføres øst for de eksisterende minkhaller. Der søges om at udvide med 600 mink (årstæver) i de nye haller, og øge antallet af årstæver i eksisterende haller med 66 mink (årstæver) til i alt 1.200 mink (årstæver). Ammekvægbesætningen øges ikke, mens antallet af slagtesvin fastholdes, blot øges vægtintervallet fra 30-102 kg til 31-105 kg.

Husdyrbruget bliver større end 75 DE og mindre end 250 DE og er derfor omfattet af § 11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹. Husdyrbruget er *ikke* omfattet af reglerne for IPPC, jvf. IPPC-direktivet².

I 2005 har husdyrbruget undergået screening for VVM-pligt i forbindelse med udvidelse på ejendommen. Sagen blev afgjort som ikke VVM-pligtig.

Minkhallerne etableres med 36,5 cm brede gyllerender, såvel som i eksisterende haller, og tømning af gyllerender 2 gange ugentlig, fordelt som 3 gange ugentlig fra juni til december og ugentlig i de øvrige måneder samt halm ad libitum på hele farmen. Herudover indeholder minkfoderet et proteinindhold på 32 % af omsættelig energi (OE) i uge 30-47. Svinstaldene er ikke renoveringsmodne, hvorfor ansøger i stedet har valgt at reducere mængden af råprotein i foderet for at nedsætte ammoniakemissionen. Disse tiltag reducerer ammoniakemissionen fra husdyrbruget.

Ansøger råder over i alt 153,84 hektar (ha) ejede og forpagtede arealer til udbringning af husdyrgødning fra husdyrbruget. Desuden har ansøger aftaler om overførsel af husdyrgødning på udbringningsarealerne fra andre husdyrbrug. Udbringningsarealerne er beliggende i oplandet til Nissum Fjord, der er udpeget som Natura 2000-område. Dele af udbringningsarealerne er beliggende i sårbare grundvandsområder. På baggrund af sårbarhed stilles vilkår på specifikke arealer med hensyn til fosforbalance og ekstra efterafgrøder.

Øvrige miljøbelastninger fra husdyrbruget er støj, støv og lugt. Derudover produceres en mindre mængde affald. For at sikre at udvidelsen kan foregå således at husdyrbruget kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en sådan måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, er der i denne godkendelse blandt andet fastsat vilkår, der reducerer ammoniakfordampningen fra stalde, samt krav om at husdyrbruget løbende skal forholde sig til mulighederne for renere teknologi og BAT.

¹ Lov nr. 1572 af 20/12-2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² Direktiv om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet). Rådets direktiv 96/61/EF af 24. september 1996.

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelsen af det blandede husdyrbrug (ammekvæg-, svine- og pelsdyrbrug) på Sivegårdsvej 1, Mejrup, 7500 Holstebro.

Husdyrbruget er større end 75 DE, men under 250 DE og er derfor omfattet af § 11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er dermed ikke omfattet af reglerne for IPPC, jvf. IPPC-direktivet. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter på ejendommen, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke bivirksomhed på husdyrbruget. Hele husdyrbruget er godkendelsespligtigt, og Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbrugets forhold til det eksterne miljø.

Baseret på de givne oplysninger i ansøgningen, suppleret med kommunens vilkår og vurderinger, meddeles Svend Erik Kristensen godkendelse af den ansøgte produktion af 1.200 mink (årstæver), 3.700 slagtesvin (31-105 kg), 14 ammekøer (400-600 kg), 4 småkalve (tung race, 0-6 mdr.) og 7 tyrekalve (tung race, 0-6 mdr.), svarende til 150,48 DE, på ejendommen matr. nr. 5 b Den sydøstlige Del, Mejrup, beliggende Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro.

Godkendelsen indeholder vilkår og vurderinger af de forhold, som er fastsat i § 11 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Godkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning, tilsyn på husdyrbruget og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Godkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlægget (bygninger, gødningsanlæg og andre faste installationer) og en særlig godkendelse af arealerne. Godkendelsen af arealerne omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under bedriften. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden.

På Holstebro Kommunes vegne

Kirsten Bruun Pedersen
Agronom

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Dokumentation

---

1. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, med mindre vilkårene i denne godkendelse og senere afgørelser foreskriver andet.
2. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Opgørelse af husdyrholdets størrelse, affaldsregistrering og -bortskaffelse samt mark- og gødningsplaner m.v., samt driftsjournal (jvf. bilag 17), skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.

Frist for udnyttelse af godkendelse

---

3. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen.

Ansøger og ejerforhold

---

4. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

Drift

---

5. Beredskabsplan/driftsforskrift skal som minimum indeholde:

- Procedurer som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse af materiel, der er tilgængeligt på bedriften eller kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.
- Vejledning i anvendelse af gyllesystemer til ansatte på husdyrbruget.

Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget og skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til. Beredskabsplanen skal løbende holdes opdateret.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Ophør af husdyrbruget

---

6. Ved ophør af husdyrbruget skal stalde og minkhaller rengøres, gyllebeholdere og gyllekanaler/kummer m.v. tømmes, eventuelle kompostmarkstakke fjernes og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende. Omkostninger i forbindelse hermed påhviler husdyrbruget.

Husdyrbrugets anlæg

Landskabelige og kulturhistoriske forhold

---

7. Der skal senest ½ år efter opførelse af minkhaller etableres og stedse vedligeholdes slørende beplantning syd og øst for minkhallerne, jvf. bilag 1, bestående af et trærækket læhegn af hjemmehørende arter.

Det ansøgte husdyrhold

Den godkendte produktion gælder antallet af dyr (indenfor de angivne alders- eller vægtintervaller) fordelt på dyretyper. Antallet af dyreenheder er således kun retningsgivende for godkendelsestypen.

8. Husdyrbruget har pr. planår (01/08-31/07) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Dyreart og dyretype	Antal	Stipladser	Dyreenheder
Mink, årstæver	1.200	-	40,00
Slagtesvin (31-105 kg)	3.700	1.305	99,83
Ammekøer (400-600 kg)	14	-	8,75
Småkalve, tung race (0-6 mdr.)	4	-	1,08
Tyrekalve, tung race (0-6 mdr.)	7	-	0,82
I alt	-	-	150,48

Dyreholdet skal etableres i de staldanlæg, der er angivet i tabel 4. Dyreholdet skal opgøres årligt.

Stalde

---

9. Gyllerenderne i minkhallerne skal have en bredde på minimum 36,5 cm.
10. Minkhallerne skal udmuges 2 gange ugentligt. Udmugningen skal foretages 3 gange

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

ugentligt i perioden juni til og med november, og ugentligt i perioden december til og med maj.

11. Minkene skal have adgang til halm ad libitum.
12. Såfremt staldene ændres eller renoveres skal Holstebro Kommune underrettes forinden, således at disse vurderes i henhold til Bedste Tilgængelige Teknik (BAT).

Svinestaldene vil blive vurderet i henhold til BAT ved revurdering af miljøgodkendelsen efter den 8-årige retsbeskyttelsesperiode.

13. I dybstrøelsesafsnittet i maskinhuset skal der strøs halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

Ventilation

---

14. De mekaniske ventilatorer skal løbende og minimum én gang om året vedligeholdes i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg. Ventilationsanlægget skal som minimum rengøres mindst én gang om året, således at støv- og lugtgener begrænses mest muligt og således at systemerne altid kører energimæssigt optimalt. Rengøring og vedligehold skal noteres i driftsjournalen. Servicen skal noteres i driftsjournal og kontrolrapport skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden.

Rengøring af staldanlæg

---

15. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres at stier og båse holdes tørre, samt at stalde, minkhaller og fodringsanlæg holdes rene.
16. Fodervogne og foderrekvisitter skal omhyggeligt rengøres hver dag efter brug. Rengøringen foretages på en plads, hvor spildevandet opsamles og hvor der ikke er risiko for at spildevandet kan give anledning til punktkildeforurening.

Foder

---

17. I uge 30-47 skal der anvendes foder til hvalpene med et proteinindhold på maksimalt 32 % af OE (Omsættelig Energi). Dokumentation for dette skal fremgå af driftsjournalen. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere dette råproteinindhold for de seneste 5 år.
18. Type 2-korrektionsfaktor for slagtesvin, vedrørende råprotein i de anførte vægtintervaller og stalde, må maksimalt være:

Stald	Dyretype	vægt ind	vægt ud	Type 2-korrektionsfaktor, råprotein
B	Slagtesvin	31	105	0,92
D	Slagtesvin	31	105	0,92

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Stald	Dyretype	vægt ind	vægt ud	Type 2-korrektionsfaktor, råprotein
E	Slagtesvin	31	105	0,92

Type 2-korrektionsfaktoren skal beregnes efter følgende formel: $((FE_{sv} \text{ pr. produceret svin} \times g \text{ råprotein pr. } FE_{sv} / 6.250) - ((\text{udgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) / 3,19$. Husdyrbruget skal kunne dokumentere forudsætningerne herfor.

19. Type 2-korrektionsfaktor for slagtesvin, vedrørende fosfor i de anførte vægtintervaller og stalde, må maksimalt være:

Stald	Dyretype	vægt ind	vægt ud	Type 2-korrektionsfaktor, fosfor
B	Slagtesvin	31	105	1,00
D	Slagtesvin	31	105	1,00
E	Slagtesvin	31	105	1,00

Type 2-korrektionsfaktoren skal beregnes efter følgende formel: $((FE_{sv} \text{ pr. produceret svin} \times g \text{ fosfor pr. } FE_{sv} / 1.000) - ((\text{udgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst})) / 0,500$. Husdyrbruget skal kunne dokumentere forudsætningerne herfor.

20. Der skal tilsættes fytase til foderet med en dosering på mindst 750 FYT, 500 FTU eller 500 PPU (afhængig af fytaseleverandørens specifikationer).
21. Der skal årligt laves en beregning til dokumentation af, at vilkår 18 og 19 er overholdt. Beregningen skal fremgå af husdyrbrugets driftsjournal og skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden i minimum 5 år.

Affald

---

22. Farligt affald, herunder spildolie og oliefiltre, skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg på tæt bund og uden mulighed for afløb til overfladevand, jord eller grundvand.
23. Oplagspladsen skal være under tag og indrettet således, at spild kan opsamles ved brud på den beholder, der indeholder den største mængde, eksempelvis ved brug af spildbakke. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydeligt mærket med angivelse af indhold.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

---

24. Husdyrbruget skal have mindst 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.
25. Gyllebeholdere skal minimum én gang om året – for eksempel i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder m.v. og vedligeholdes. Inspektion og eventuel vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jvf. bilag 17.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Påfyldning af gyllevogne

---

26. Der skal etableres en påfyldningsplads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning, jvf. Landbrugets Byggeblade Gr. nr. 103.11-02, idet påfyldning af gyllevogne sker med pumpe fastmonteret på gyllebeholder. Alternativt skal der anvendes gyllevogne med egen påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.

Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning

---

27. Fast husdyrgødning og oprensingsmateriale skal placeres overdækket på møddingsplads, der opfylder kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsens kapitel 4 og 6, eller opbevares i stalden indtil udbringning direkte på mark. Komposteret dybstrøelse må placeres i markstakke, såfremt markstakkene er overdækkede og placeres, så de overholder nedenstående afstandskrav.

Komposteret dybstrøelse, der opbevares i markstak, må ikke placeres på drænede jorde, lavbundslande eller på arealer, der skræner mod vandløb og søer. Der skal minimum gå 5 år imellem, at der placeres markstakke på et givent areal. Omlastning af komposteret dybstrøelse skal ske minimum 50 meter fra nabobeboelse.

I de tilfælde, hvor komposteret dybstrøelse placeres i markstak, skal tidspunkt og placering noteres og indtegnes på et målefast kortbilag i driftsjournalen, jvf. bilag 17.

Placeringen af markstakke skal overholde nedenstående afstandskrav:

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Naboskel	30 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

Overdækningsmateriale fra markstakke skal fjernes løbende og opbevares i en container eller på møddingsplads.

FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Lugt

---

28. Tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelser af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra husdyrbruget er velbegrundede. Hvis der er væsentlige gener, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der udtages en måling af lugt. Målingerne skal udføres efter gældende

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

retningslinjer fra miljøstyrelsen (referencelaboratoriet). Udgifter i forbindelse med undersøgelser og målinger afholdes af husdyrbruget. Med mindre tilsynsmyndigheden skønner at generne er væsentlige, vil der højst blive krævet én måling pr. år.

Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde, gødningssoplæg m.v., der vurderes at være væsentligt større end der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Transport

---

29. Transport til og fra husdyrbruget skal af hensyn til støj- og støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel. Af hensyn til de omboende må den daglige transport kun finde sted i tidsrummet mellem kl. 07.00 og 18.00. Sæsonbetonet transport samt enkeltstående transporter kan i rimeligt omfang foregå udenfor dette tidsrum.
30. Transport med husdyrgødning skal, så vidt det er muligt, ske uden om bymæssig bebyggelse.

Støj

---

31. Støjbidraget fra staldene, sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter, til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A), må i intet punkt udenfor husdyrbrugets skel overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7
Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Lørdag kl. 14-18 (4 timer)		Maksimal værdi
	Søn- og helligdage kl. 7-18 (8 timer)		
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden indenfor den pågældende periode.

32. Ved klage over støj fra husdyrbruget, kan kommunen anmode om, at der indsendes dokumentation for overholdelse af støjkrav. Husdyrbruget skal, for egen regning, dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i husdyrbrugets omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklender kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industri-støj.

Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes én gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår 31 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens, til enhver tid gældende, støjberegningsvejledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Støv

---

33. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal. Væsentlighed skønnes af Holstebro Kommune.

Spildevand

---

34. Al vask af maskiner, redskaber, bure og hvalpenet, hvorfra der kan forekomme gødningsrester og sprøjtemiddelrester, skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder eller gyllesystem. Udbringning skal ske jvf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning.

Skadedyr

---

35. Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrsbekæmpelsen på husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.

Miljø- og ressourcestyring

---

36. Husdyrbruget skal minimum en gang i kvartalet føre journal over forbrug af el, vand og brændstof samt andre relevante ressourcer. Kopi af journalen skal gemmes i 5 år.
37. Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarelig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.

Husdyrbruget skal i forbindelse med tilsyn redegøre for muligheden for at indføre rener teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:

- Metoder/management til reducere af fordampningen af kvælstof fra stalde og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning.
- Tiltag til reducere af kvælstofudledning og fosforoverskud.
- Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til minimering heraf.
- Reparations- og vedligeholdelsesplaner.
- Affaldsreducerede tiltag.

38. Hele husdyrbruget skal indenfor 1 år efter meddelelse af godkendelsen være gen-

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

nemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedrørende belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lignende samt de heraf afledte forhold, såsom eksempelvis varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc.

Husdyrbruget skal efter ovenstående gennemgang gennemgås minimum hvert 5. år. Som udgangspunkt skal 5-års lønsomme teknologier indføres. Kontroller inklusiv rapport skal vedlægges driftsjournalen.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

---

39. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af bilag 9.
40. Der må maksimalt tilføres husdyrgødning på bedriftens udbringningsarealer (ejede og forpagtede) svarende til 214,98 DE pr. planår (01/08-31/07) med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af tabel 15, og således at der på husdyrbrugets udbringningsarealer ikke udbringes mere end 1,40 DE/ha.
41. I forbindelse med indgåelse af aftaler om overførelse af husdyrgødning, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal husdyrbruget kunne dokumentere, at den overførte husdyrgødning udbringes på de hertil ansøgte og godkendte arealer.

Udbringning af husdyrgødning

---

42. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener, ammoniakfordampning og støj begrænses. Udbringning skal så vidt muligt ske på hverdage indenfor normal arbejdstid. I tætbebyggede områder skal nedfældning eller nedbringning ske umiddelbart efter udbringning.

Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.

MILJØPÅVIRKNING FRA HUSDYRBRUGETS AREALER

Grundvand

---

43. Der skal etableres efterafgrøder på udbringningsarealerne svarende til 5,0 procentpoint over det til enhver tid gældende lovpligtige krav fra plantedirektoratet. Markplanen skal tilrettelægges således, at mark nr. 51-0, 52-0, 53-0, 54-0, 94-0, 95-0, 96-0 og

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

100-0 indgår i det areal, hvor der etableres efterafgrøder.

44. Vilkår 43 kan i enkelte år fraviges, såfremt der fremsendes en fagligt begrundet redegørelse fra planteavlskonsulent til Holstebro Kommune.

Arter på habitatdirektivets bilag IV

---

45. Såfremt der konstateres en bestand af padder (stor vandsalamander, spidssnudet frø, løgfrø og strandtudse), i vandhuller ved udbringningsarealerne, gøres gældende at der skal udlægges 10 meter udyrkede bræmmer omkring disse.

Fosfor

---

46. På udbringningsarealerne, mark nr. 9-0, 20-0, 25-0, 25-3, 25-4, 40-0, 41-0, 75-0, 91-0, 91-1, 100-0, 103-0, 104-0, 105-0 og 130-0, skal der ved sædskifte opretholdes fosforbalance på ejede og forpagtede arealer uden ledig fosforbindingskapacitet. Fosforbalancen opgøres som forskellen mellem den tilførte mængde fosfor og den mængde fosfor, som fraføres med afgrøderne efter plantedirektoratets retningsgivende normer for fosfor for de respektive år. Vilkåret gælder enhver femårs periode efter 1. august 2011. For mark nr. 41-0 og 100-0 gælder vilkåret enhver femårs periode efter 1. august 2010.

For lavbundsjarde (mark nr. 9-0, 20-0, 25-0, 25-3, 25-4, 40-0, 75-0 og 91-0) gælder, at der er ledig fosforbindingskapacitet, når forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstraherbart jern og fosfor er større end 20. For ikke lavbundsjarde (mark nr. 41-0, 91-1, 100-0, 103-0, 104-0, 105-0 og 130-0) er der ledig fosforbindingskapacitet, når det gennemsnitlige fosfortal for marken er mindre end 4.

47. Der skal senest 1. august 2011 foreligge fosfortal og analyser af forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstraherbart jern og fosfor, der er maksimalt fem år gamle, for ejede og forpagtede udbringningsarealer. Jordprøver til analyser for fosfortal og forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstraherbart jern og fosfor skal udtages for hver 5 hektar markareal. Fosfortallene og forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstraherbart jern og fosfor skal fremgå af markplan (kortbilag over marker) og anføres for hvert delareal. Kortbilag over markplan, med analyser for fosfortal og analyser af forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstraherbart jern og fosfor, skal indsendes som dokumentation til Holstebro Kommune, når analyserne foreligger. Udtagning af jordprøver til fosforanalyser skal noteres i driftsjournal og fosforanalyser skal vedlægges driftsjournalen.
48. Der skal etableres og opretholdes en dyrkningsfri bræmme på 2 meter langs grøft på mark nr. 75-0. Grøften er omkranset på begge sider af mark nr. 75-0 (bilag 14-2).
49. På mark nr. 75-0 og 103-0 skal markdriften tilrettelægges således, at denne finder sted parallelt med vandløb/grøfter i en afstand af 10 meter fra vandløb/grøfter (bilag 14-1 og 14-2).

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

50. Der skal etableres hegn langs vandløbet på mark nr. Afg-1, Afg-2, Afg-4, Afg-6 og Afg-7, minimum 1 meter fra vandløbets kronekant, for at minimere risikoen for brinkerosion forårsaget af græssende dyr.

Forebyggelse af forurening af vandmiljøet

---

51. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne, samt på skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.
52. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstofoptag og størst vækst.

Ved afgrødehøjde under 10 cm skal husdyrgødning udbringes under ideelle vejrforhold, det vil sige køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.

53. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Afgørelsen om godkendelse er truffet i medfør af § 11 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 4. december 2009.

Afgørelsen om godkendelse kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, det vil sige inden den 11-08-2010 påklages til Miljøklagenævnet. Ved klage over godkendelsen kan Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Klageberettigede er orienteret ved annonce i Holstebro Onsdag den 14-07-2010.

Eventuel klage over miljøgodkendelsen, skal indgives skriftligt og skal stiles til Miljøklagenævnet, Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men skal indsendes til Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Nupark 51, 7500 Holstebro eller pr. mail til teknik.miljoe@holstebro.dk. Klagen videresendes derefter til Miljøklagenævnet sammen med sagens akter og kommunens bemærkninger til sagen.

Der gøres opmærksom på, at en klage ikke har opsættende virkning for udnyttelsen af godkendelsen, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jvf. lovens § 81. Udnyttelse af godkendelsen sker dog på eget ansvar, og indskrænker ikke klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal i henhold til § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsestidspunktet. I tilfælde af at afgørelsen påklages, regnes fristen først fra det tidspunkt, hvor der foreligger en endelig afgørelse.

Offentliggørelse

Udkastet til godkendelsen har været sendt i høring hos ansøger, naboer samt hos ejere af forpagtede jorde. Holstebro Kommune har ikke modtaget bemærkninger.

Afgørelsen sendes til:

- Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro (ansøger).

En kopi af afgørelsen er sendt til orientering til følgende:

- Niels Jørgen Skytte, Sivegårdsvej 2, 7500 Holstebro (nabo)
- Jens Noes, Sønder Savstrupvej 4, 7500 Holstebro (nabo)
- FDF-Holstebro, Hodsagervej 14, 7500 Holstebro (nabo)
- Vagn Flemming Borup, Hodsagervej 16, 7500 Holstebro (nabo og bortforpagter)
- John Nygaard Hansen, Hodsagervej 3, 7500 Holstebro (bortforpagter)

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Kristian Groth, Hodsagervej 5, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Bjarne Toft, Hodsagervej 28, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Steffen Gade Søndergaard, Tingagerve 4, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Anders Bertel Dalby Jensen, Mejrup Skolevej 26, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Holstebro Kommune, Information og Service, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro (bortforpagter) – E-post: kommunen@holstebro.dk
- Pernille Madsen, Heden og Fjorden, Nupark 47, 7500 Holstebro (ansøgers rådgiver). E-post: pmm@hflc.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – V/Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvvej 18, 8240 Risskov. E-post: enie@akademiaarhus.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Jens K. Thygesen. E-post: jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V, E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland), E-post: holstebro@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk

---

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele produktionen på adressen Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro, samt de udbringningsarealer (ejede og forpagtede), der er nævnt og behandlet i ansøgningen.

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse, er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jvf. § 40 stk. 2 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20/12 2006, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jvf. § 17 i bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2018.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jvf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Godkendelsen træder i kraft den 14-07-2010. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Der er stillet vilkår om, at godkendelsen skal være udnyttet senest 2 år efter meddelelse af godkendelsen.

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og blandt andet følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen,
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 4/1997 om miljøgodkendelse af husdyrbrug,
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav,
- Vejledning nr. 9795/2005 om rotter,

samt

- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002.
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003.
- Statens Skadedyrslaboratorium rapport nr. 3 / 2002. Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr.
- Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet 13. juni 2009. Retningslinier for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme.

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende lovgivning – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til godkendelsens vilkår.

Udover naturbeskyttelsesloven, vandløbsloven, museumsloven og miljømålsloven kan blandt andet følgende love og heraf afledte bekendtgørelser, regulativer og forskrifter være relevante for husdyrbruget:

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Lov nr. 1757 af 22. december 2006 om miljøbeskyttelse (miljøbeskyttelsesloven).
- Lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (herefter benævnt *husdyrloven*).
- Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (herefter benævnt *husdyrgødningsbekendtgørelsen*).
- Bekendtgørelse nr. 751 af 15. juli 2009 om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække i planperioden 2009/2010.
- Bekendtgørelse nr. 533 af 18. juni 2003 om bekæmpelsesmidler.
- Bekendtgørelse nr. 1666 af 14. december 2006 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer.
- Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.
- Bekendtgørelse nr. 1152 af 23. november 2006 om husdyrhold og arealkrav m.v.
- Bekendtgørelse nr. 1634 af 13. december 2006 om affald.
- Bekendtgørelse nr. 723 af 12/09 1997 om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand.
- Bekendtgørelse nr. 724 af 1. juli 2008 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.
- Bekendtgørelse nr. 439 af 11. maj 2007 om opbevaring af døde dyr.
- Holstebro Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Det skal understreges, at det kun er et uddrag af reglerne, og at der i fremtiden kan vedtages nye bestemmelser, som vil kunne medføre andre regler for husdyrbrugets aktiviteter. Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan blandt andet findes på www.retsinfo.dk.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt, dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 11, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det blandt andet sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at der i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige renseteknik,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf,
- at til- og frakørsel til husdyrbruget vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil husdyrbrugets aktiviteter blive vurderet i henhold til ovenstående i det omfang det er relevant.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

ANSØGER OG EJERFORHOLD

Svend Erik Kristensen ejer og driver husdyrbruget Ny Hesel, Sivegårdsvej 1, Mejrup, 7500 Holstebro, under CVR nr. 68084857. Husdyrbruget drives som et selvstændigt husdyrbrug uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede ejendomme. Den drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Svend Erik Kristensen. Den drifts- og miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget, om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem, der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

DET ANSØGTE HUSDYRBRUG

Udvidelsen på husdyrbruget foregår udelukkende i pelsdyrproduktionen, mens antal slagtesvin og antal ammekøer med opdræt ikke ændres i forhold til den nuværende produktionsstørrelse og drift.

Husdyrbruget drives konventionelt med en produktionsstørrelse som opstillet i tabel 1.

Tabel 1. Nuværende produktion og ansøgt produktion.

Dyretype	Eksisterende produktion		Ansøgt produktion	
	Antal	DE	Antal	DE
Ammeko, 400-600 kg	14	8,75	14	8,75
Småkalv, tung race (0-6 mdr.)	4	1,08	4	1,08
Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.)	7	0,82	7	0,82
Slagtesvin (nu: 30-102 kg) (ans.:31-105 kg)	3.700	95,03	3.700	99,83
Mink, årstæver	536	17,87	1.200	40,00
I alt (DE)		123,55		150,48

Husdyrbrugets slagtesvineproduktion kører som holddrift. Ammekvægholdet har en jævn belægning hen over året, hvor kalvene frasælges ved 6 måneders alderen. Produktion af mink er sæsonbetonet, idet antal og størrelse øges fra hvalpeperioden i foråret og indtil pelsningen den efterfølgende vinter. Almindelige sæsonudsving samt tilpasninger på grund af sygdom og lignende kan ske og accepteres.

Der stilles vilkår om, at antallet af dyreenheder maksimalt må være på 150,48 DE med en fordeling på dyretyper og vægtinterval, som angivet i tabel 1, indenfor hvert planår (1. august-31. juli).

Der skal på husdyrbruget føres egenkontrol med den godkendte produktion, samt foreligge en opgørelse over produktionens størrelse for de seneste fem planperioder. Disse med tilhørende bilag skal kunne forelægges for tilsynsmyndigheden på forlangende til dokumentation for overholdelse af vilkår om husdyrproduktionens omfang.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Husdyrbrugets anlæg ligger cirka 1,9 kilometer sydøst for Mejrup og cirka 4,1 kilometer øst for Mejdal.

Zonestatus: Husdyrbruget er beliggende i landzone.
 Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.
 Kommuneplan: Kommuneplan 2009.

Diverse afstandsangivelser fra stalde og minkhaller, i henhold til husdyrloven, fremgår af tabel 2. Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til nærmeste naboer fremgår af bilag 2.

Tabel 2. Afstandsangivelser til naboer, anlæg og naturområder.

Afstand fra husdyrbruget til nærmeste naboer	
Nærmeste nabobeboelse med/uden landbrugspligt (krav 50 m) - Hodsagervej 16 (landbrugspligt) - Sivegårdsvej 3 (ikke landbrugspligt)	ca. 305 m ca. 1.035 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (krav 50 meter)	ca. 1,9 km
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende (krav 50 meter)	ca. 2,4 km
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren, (300 meter)	ca. 1,9 km

Afstand fra anlægget til naturområder	
Højmose	ca. 18,1 km
Lobeliesø	ca. 18,0 km
Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.	ca. 9,1 km
Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.	ca. 2,4 km
Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.	ca. 15,1 km
Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.	ca. 14,8 km
Ammoniakfølsomme søer*, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.	ca. 13,9 km

*Denne søtype er endnu ikke kortlagt, hvorfor den nærmeste § 3 sø indenfor internationalt beskyttelsesområde er angivet.

Afstand fra stalde og nye minkhaller	
Ikke almene vandforsyningsanlæg, inkl. markvandingsboringer (krav 25 meter) - svinestald (B) - nye minkhaller - dybstrøelsesafsnit i nordlige ende af maskinhus (G)	ca. 41 m ca. 45 m ca. 30 m
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 meter)	ca. 5,2 km
Vandløb (herunder dræn) og søer (krav 15 meter) - svinestald (B)	ca. 335 m

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Afstand fra stalde og nye minkhaller	
- nye minkhaller	ca. 365 m
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 meter)	
- svinestald (B)	ca. 50 m
- nye minkhaller	ca. 110 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 meter)	> 1.000 m
Beboelse på samme ejendom (krav 15 meter)	
- svinestald (B)	5 m
- nye minkhaller	ca. 75 m
Naboskel (krav 30 meter, men 5 meter for etablering af pelsdyrhaller)	
- svinestald (B)	ca. 49 m
- nye minkhaller	> 5 m

Nærmeste nabobeboelse er beliggende i en afstand af ca. 305 meter sydvest for husdyrbrugets staldbygninger, ejendommen er med landbrugspligt. Nærmeste ejendom uden landbrugspligt er beliggende i en afstand af ca. 1.035 meter sydøst for husdyrbruget. Byzone til Mejrup ligger i en afstand af ca. 1,9 kilometer fra husdyrbruget.

De generelle afstandskrav er overholdt, dog er der kun 5 meter mellem ældre svinestald (B) og beboelse på samme ejendom, hvor kravet er 15 meter. Dette er et eksisterende forhold, som ikke reguleres. Afstand fra nye minkhaller til naboskel er ca. 5 meter, afstandskravet er overholdt såfremt der er minimum 5 meter mellem minkhaller og naboskel.

Det vurderes, at husdyrbrugets anlæg, herunder de nye minkhaller, opfylder afstandskravene i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (HL) og bekendtgørelse nr. 1428 af 13. december 2006 om pelsdyrfarme m.v. (PB):

- (HL) §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv m.v.
- (HL) § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesøer, hede større end 10 ha, overdrev større end 10 ha, heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer) beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder.
- (HL) § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindinger, offentlig og privat fællesvej.
- (PB) § 2: Lokalisering af pelsdyrfarme.
- (PB) § 3: Afstandskrav til nabobeboelse.

BAT – bedste tilgængelige teknik

Ifølge § 1 i husdyrloven skal forurening fra husdyrbrug først og fremmest forebygges ved anvendelse af 'bedste tilgængelige teknik', herunder renere teknologi. Ved godkendelse af husdyrbrug efter loven skal husdyrbruget og godkendelsesmyndigheden i forbindelse med godkendelsen foretage en vurdering af husdyrbrugets teknologi i forhold til det, som beskrives som 'bedste tilgængelige teknik', herefter BAT (Best Available Technique).

Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT-notat (BREF-dokument) indenfor kvægdrift og minkavl, er det Holstebro Kommunes opfattelse, at mange af BAT-elementerne fra BREF-

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

dokumentet for svin og fjerkræ er universelle, og derfor kan overføres til kvægbrug og minkfarme.

Husdyrbruget benytter sig til stadighed af professionel landbrugsrådgivning, og driften af husdyrbruget bliver derfor tilrettelagt efter den nyeste viden indenfor området. I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en række krav til anlæg, indretning og drift af husdyrbrug, som gælder for alle husdyrbrug. En del af disse krav bygger på anvendelse af renere teknologi eller BAT. Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at kravet om BAT til dels er overholdt igennem godt landmandskab, overholdelse af husdyrgødningsbekendtgørelsen og overholdelse af øvrig lovgivning.

BAT indenfor områderne management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring, behandling og udbringning af husdyrgødning samt øvrige relevante områder, beskrives og vurderes under de pågældende afsnit. Det er Holstebro Kommunes overordnede vurdering, at husdyrbruget overholder kravet om BAT.

Husdyrbrugets anlæg

DRIFT

Der er udarbejdet en beredskabsplan for husdyrbruget. En beredskabsplan indeholder procedurer for hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

BAT, som anvendes i forbindelse med beredskabsplanen, er blandt andet:

- at husdyrbruget har en beredskabsplan, der kan benyttes i tilfælde af uheld eller lignende
- at alle, der arbejder på husdyrbruget, er bekendt med beredskabsplanens indhold og véd hvor den findes
- at beredskabsplanen hænges op flere synlige steder på husdyrbruget
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til driften.

Beredskabsplanen/driftsforskriften skal som minimum indeholde:

- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse af materiel, der er tilgængeligt på husdyrbruget eller kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.
- Vejledning i anvendelse af gyllesystemer til ansatte på husdyrbruget.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående. Beredskabsplanen er udarbejdet og fremgår af bilag 18.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

For at ansøger og medarbejdere kan bevare overblikket over produktionen, både med hensyn til dyrene, drift af anlæg og miljøforhold, er der i den nuværende drift og ansøgte drift indført visse rutiner og egenkontrol. BAT, som anvendes i forbindelse med egenkontrol og management, er blandt andet:

- Råvareforbrug registreres løbende via indlægssedler og fakturaer
- Hvert år udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab, hvor forbrug af husdyrgødning og handelsgødning dokumenteres
- Hvert år udarbejdes en markplan i samarbejde med planteavlskonsulent, hvor sædskiftet og hensigtsmæssig placering af efterafgrøder fastlægges.
- Foderplaner udarbejdes i samarbejde med fodringskonsulent, hvor nyeste viden indenfor fodring anvendes
- I forbindelse med registrering af vand- og energiforbrug, vil uventede udsving i forbruget blive lokaliseret og eventuelle fejl eller lækager vil blive udbedret
- Der føres sprøjtejournal
- Der føres logbog over flydelag på gyllebeholderen
- Der er eftersyn af ventilationsanlægget i svinestaldene
- Ventilationsanlægget rengøres i forbindelse med vask af staldene
- Foderanlæg og vandforsyning tjekkes dagligt ved daglig gennemgang af staldene og minkhallerne
- Der tænkes på vindretning ved gylleudbringning i forhold til naboer, og naboer informeres inden gyllekørsel
- Der foretages løbende tjek af maskiner.

Der stilles desuden vilkår om egenkontrol i form af driftsjournal (bilag 17).

Det vurderes, at BAT indenfor management og egenkontrol anvendes i driften, på baggrund af ansøgningen og de stillede vilkår.

ANLÆG

Husdyrbrugets anlæg fremgår af bilag 1 og nedenstående tabel 3.

Tabel 3. Husdyrbrugets anlæg.

Bygning	Bygningens nuværende og frem-tidige anvendelse	Grundplan (m ²)	Bygningshøjde til tagryg (m)	Taghældning (grader)	Bygningsmaterialer og farve på facade	Afskærmende beplantning, art, bredde	Belysningsforhold på facade og udenfor bygning
A	Garage	77	5,0	30	Røde sten med eternittag	Ja	Nej
B	Svinestald	225	7,0	30	Røde sten med eternittag	Ja	Nej
C	Lade	135	7,0	30	Røde sten med eternittag	Ja	Nej
D	Svinestald med gyllekælder	228	5,0	20	Røde sten med eternittag	Ja	Nej
E	Svinestald	470	5,0	20	Røde sten med eternittag	Nej	Lysarmatur på nordgavl
F	3 stk. nye korte minkhaller (4,2 m x 30,3 m) 3 stk. nye lange minkhaller (4,2 m x 89,3 m)*	1.575	2,65	35	Grønne gavle og eternittag	Ja, beplantes	Nej

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bygning	Bygningens nuværende og fremtidige anvendelse	Grundplan (m ²)	Bygningshøjde til tagryg (m)	Taghældning (grader)	Bygningsmaterialer og farve på facade	Afskærmende beplantning, art, bredde	Belysningsforhold på facade og udenfor bygning
G	Maskinhus med løsdrift	431	7,0	20	Rødbrune stålplader med eternittag	Nej	Nej
H	Brændeskur	32	2,75	20	-	Nej	Nej
I	3 stk. korte minkhaller (4,2 m x 30,3 m)	382	2,65	35	Grønne gavle og eternittag	Ja	Nej
J	3 stk. lange minkhaller (4,2 m x 89,3 m)	1.125	2,65	35	Grønne gavle og eternittag	Ja	Nej
K	Gyllebeholder	962	-	-	-	Nej	-
L	Stuehus	-	-	-	-	-	Gårdsplads og indkørsel

*) I de lange haller etableres en brandvej via åbning i burrække og gyllerende.

STALDE

Husdyrbrugets indretning af staldanlæg fremgår af bilag 1 og nedenstående tabel 4.

Tabel 4. Placeringen af dyrearter og typer i relation til husdyrbrugets indretning af staldanlæg.

Bygning (afsnit (bilag 2))	Dyreart / dyretype	Maksimalt antal årsvyr /produceret dyr på stald	Stipladser antal	Areal m ²	Staldsystem
B	Slagtesvin (31-105 kg)	865 (producerede)	248	225	Drænet gulv + spalter (33/67)
D	Slagtesvin (31-105 kg)	2.835 (producerede)	809	228	Drænet gulv + spalter (33/67)
E	Slagtesvin (31-105 kg)			470	Drænet gulv + spalter (33/67)
F (nye minkhaller)	Mink	600 (årstæver)	-	1.575	>36,5 cm gyllerender m. manuel udmugning og sandbund / vakuumsystem
G	Ammekøer (400-600 kg)	14	-	431	Dybstrøelse (hele arealet)
	Småkalve, tung race (0-6 mdr.)	4	-		
	Tyrekalve, tung race (0-6 mdr.)	7	-		
I	Mink	600 (årstæver)	-	382	>36,5 cm gyllerender m. manuel udmugning og sandbund / vakuumsystem
J	Mink		-	1.125	>36,5 cm gyllerender m. manuel udmugning og sandbund / vakuumsystem

Mink

Hidtil har minkfarmen været drevet som en sommerfarm, men fra 2011 er det hensigten, at farmen skal drives som en helårsfarm. Gyllesystemet på minkfarmen er et vakuumsystem.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

De eksisterende minkhaller (minkafsnit I og J, bilag 1) er 2-rækkede åbne haller, indrettet med bure over sandbund og > 36,5 cm brede gyllerender. Gyllesystemet er opbygget i henhold til byggeblad 110.05-03, med > 36,5 cm brede gyllerender, der er ophængt i bæring under burene. Gyllerender tømnes manuelt to gange ugentlig, dog oftere i sommerhalvåret. I ansøgningen er det angivet, at tømningshyppigheden er den samme som i nudrift, det vil sige to gange ugentlig og oftere i sommerhalvåret.

De 6 nye minkhaller (minkafsnit F, bilag 1) opføres som 2-rækkede åbne haller, svarende til de eksisterende haller. Hallerne indrettes med bure over sandbund og > 36,5 cm brede gyllerender. Gyllesystemet opføres i henhold til byggeblad 110.05-03, med > 36,5 cm brede gyllerender, der er ophængt i bæring under burene. I ansøgningen er det angivet, at tømningshyppigheden i de nye haller bliver den samme som i nudrift, det vil sige to gange ugentlig og oftere i sommerhalvåret.

I ansøgningen er det oplyst, at ammoniakemissionen overholder det generelle ammoniakreduktionskrav på 20 %, der politisk er vedtaget og indarbejdet i www.husdyrgodkendelse.dk, idet ansøgningen er indsendt i 2008. Tiltagene er 36,5 cm brede gyllerender i både eksisterende og nye minkhaller og 2 gange ugentlig tømning af alle gyllerender. Ammoniakemissionen efter disse tiltag ligger 427 kg N under det generelle beskyttelsesniveau.

Der findes ikke BAT-byggeblade for stalddtype og gødningshåndtering på minkfarme, og der skal derfor foretages en konkret vurdering af, hvorvidt den ansøgte staldkonstruktion, gyllerendebredde og udmugningshyppighed vurderes at være BAT.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at minkhaller ved nyetablering bør etableres med gyllerender med en bredde > 36,5 cm og daglig automatisk udmugning.

Ansøger er derfor anmodet om at redegøre for muligheden for at etablere automatisk udmugningssystem på minkfarmen, og omkostninger forbundet med etablering.

- Ansøgers redegørelse

Udmugning

Til at foretage tømningen af renderne er der to muligheder, enten den manuelle eller den automatiske (staldkat/linespil). Fra praksis er det velkendt, at kun i lukkede haller er den automatiske udmugning anvendelig, da systemet her ikke er så udsat for vejrligets omskiftelighed som i de udendørs haller. Automatisk udmugning udendørs vil være meget følsomt i varmt/koldt vejr. Gyllerenderne kan blive bløde, linespillet fryse fast og staldkatten kan ikke køre, når toppen af gødningsrenden ikke er ren.

Da der er vakuumsystem på farmen, er det desuden ikke BAT at etablere automatisk udmugning på farmen. Systemet er ikke ordentligt afprøvet med automatisk udmugning, da systemet pt. kun er opstillet på 2 haller som pilotprojekt og som kun har været afprøvet en begrænset periode. BAT står jo for den bedste tilgængelige teknologi, hvilket man ikke kan kalde et system, som endnu ikke er afprøvet og alment tilgængeligt. Der vil slet ikke være proportionalitet i at udskifte til bagskylsystem.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Ansøger vurderer derfor, at der ikke vil være proportionalitet mellem miljøgevinsten ved automatisk udmugning og den økonomiske omkostning herved.

Ansøger har indhentet tilbud hos et firma, der er hovedleverandør af gødningssystemer, vakuum- og bagskylanlæg, samt automatik til pelsdyrfarme.

Vakuumanlæg

Pris for gyllerender, rørføring m.m., levering og montering andrager kr. 140.550,- excl. moms.

Fordele ved vakuumanlæg

- Færre lugtgener
- Ingen risiko for gasser på farmen
- Ingen pumper i gylletanken
- Ikke omfattet af skærpede krav til gyllesystemer

Ulemper ved vakuumanlæg

- Begrænsninger for hvor langt, der kan suges. Alternativ er flere anlæg på samme farm. Da farmen ikke er så stor, er dette ikke noget problem.
- Kombineret med automatik er ikke fuldt afprøvet

Bagskylanlæg

Pris for gyllerender, rørføring, m.m., levering og montering andrager kr. 269.797,- excl. moms.

Ulemper ved bagskylanlæg:

- Øgede lugtgener når der recirkuleres gylle
- Risiko for gasser
- Øget energiforbrug til cirkulation af gylle
- Recirkulation af gylle på farmen udgør en potentiel smitterisiko
- Risiko for udpumpning af gylle fra lagertanken

Derfor er bagskylanlæg på farmen fravalgt.

Automatisk tømning, bagskylanlæg

Pris for startstyring, trækstation, wirer m.m., levering og montering andrager kr. 119.714,- excl. moms.

Bagskylanlæg med automatik contra vakuumanlæg

Prisforskel: $(269.797 + 119.714 - 140.550) = 248.961$ kr. (excl. moms)

Ved et 4 % lån, som løber over 15 år, vil den årlige ydelse andrage	22.392 kr./år
+ årligt vedligehold (741 kr./50 årstæver)	8.893 kr./år
I alt	31.284 kr./år

Fratrukket manuel udmugning 2 gange ugentlig: 600 årstæver/822 års-

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

tæver/time * 116 kr./time * 2 udmugninger * 52 uger = 8.806 kr./år.

Arbejdsløn på 116 kr./time er fra NIRAS/Miljøstyrelsens standardforudsætninger.

2 gange ugentlig tømning på farmen giver en samlet emission på	3.224,29 kg N/år
Daglig tømning på farmen giver en samlet emission på	3.042,84 kg N/år

En forskel på $181,45 \text{ kg N/år} = 0,15 \text{ kg N/årstæve}$

Altså vil det koste $(31.284 \text{ kr./år} - 8.806 \text{ kr./år}) / (600 \text{ årstæver} * 0,15 \text{ kg N/årstæve}) =$
249,75 kr./kg reduceret N/år når omkostningen ved 2 gange ugentlig tømning er fratrukket.

Manuel udmugning

Årlige omkostninger ved fem manuelt udførte tømninger (fra to til syv):

Fem ugentlige ekstra udmugninger i 52 uger, hvor der udmuges svarende til 822 årstæver/time, og en løntime á 116 kr. resulterer i $116 \text{ kr/time} * 0,73 \text{ time/udmugning} * 5 \text{ ekstra udmugninger} * 52 \text{ uger} =$ en årlig omkostning på 22.015 kr.

Altså koster manuel udmugning i alt 243,86 kr. pr. kg N/år.

Øget mængde N i gyllen

Værdien af et kg N er ca. 5 kr. I marken regnes der en udnyttelsesprocent på 70 % for minkgylle. Altså er værdien i marken ca. 3,5 kr./kg N. Med 181,45 kg N/år vil værdien af dette ekstra N være ca. 635,18 kr.

Ekstra halm under burene

N-tabet reduceres med 0,05 kg per årstæve, ved at tildele 0,2 kg halm pr uge ud over halm ad libitum.

0,2 kg halm ekstra pr uge svarer til 10,4 kg pr. år pr årstæve. Med en 'besparelse' på 0,05 kg/årstæve, skal der 20 årstæver til for at 'spare' 1 kg N fra fordampning. 1 kg N modsvares altså af 208 kg halm ($20 \text{ tæver} * 10,4 \text{ kg halm/tæve}$).

Med maksimalt 100 kr. pr kg N må omkostningen ved anvendelse af ekstra halm altså maksimalt være 0,48 kr./kg halm ($100 \text{ kr. pr. kg N} / 208 \text{ kg halm pr. kg N}$).

Beregning af prisen pr. kg halm ved 1.200 årstæver.

- 1.200 årstæver anvender $1.200 * 10,4 = 12.480 \text{ kg halm}$
- 12.480 kg halm modsvares af $12.480 * 1,7 = 21,2 \text{ m}^3$
- Udkørsel via maskinstation vurderes til 1 time á 800 kr
- Lageromkostninger (gyllebeholder) á $13 \text{ kr./m}^3 (13 * 21,2) = 276 \text{ kr.}^a)$
- Udkørsel fra minkhaller vurderes til 19,2 timer (650 kg/time) á $175 \text{ kr./time} = 3.360 \text{ kr.}^b)$
- Omkostninger til erhvervelse af halm $0,45 \text{ kr./kg} = 5.616 \text{ kr.}^c)$
- Omkostninger til lagerplads er ikke medregnet.
- Omkostninger til udlægning på redekasserne er ikke medregnet.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

I alt er omkostningen (bortset fra det fravalgte) 10.052 kr. for 12.480 kg halm, eller 0,81 kr./kg.

Fraregnes lageromkostninger ved ikke at anvende gyllebeholder til opbevaring af oprensningsmateriale og prisen for udkørsel fra minkhaller sættes til 116 kr. i stedet for 175 kr. bliver prisen 0,69 kr./kg halm.

Da 0,81 kr./kg, henholdsvis 0,69 kr./kg halm, er væsentlig mere end 0,48 kr./kg, er det hermed godtgjort, at ekstra anvendelse af 0,2 kg halm pr. årstæve ikke er BAT.

- a) En 1000 m³ gylletank koster ca. 200.000 kr., og har en forventet levetid på 30 år. Den årlige ydelse ved 200.000 kr., med 5 % rente og 30 års afskrivning er 13.010 kr., svarende til 13,01 kr./ m³
- b) Timelønnen er 2010-priser fra LR (Kapacitetsomkostningsmodellen)
- c) Prisen på halm leveret varierer fra 40-50 øre/kg. KvægNøglen / LR.

Opsamling af tiltag

Ansøger vurderer, at der altså ikke er proportionalitet i at indføre daglig udmugning på minkfarmen i forhold til BAT, da der ikke vil kunne etableres automatisk udmugning på et vakuumsystem, og at manuel daglig udmugning koster 361 kr./kg N der spares.

På minkfarmen er der således valgt følgende tiltag i husdyrgodkendelse.dk for at opnå BAT-niveauet:

- 36,5 cm brede gyllerender
- Halm ad libitum
- 2 gange ugentlig tømning
- 32 % protein af OE uge 30-47

- og der er fravalgt følgende tiltag:

- + 0,2 kg halm/årstæve/uge under burene – da det er en stor arbejdsbelastning for at vinde få kg N/år og beregningen viser, at det koster over 100 kr./kg reduceret N..
- Daglig tømning – da det ikke er BAT på et vakuumsystem og den økonomiske beregning viser, at det koster over 100 kr./kg N/år.

Holstebro Kommunes vurdering

BAT gælder både nyanlæg og eksisterende anlæg, da det samlede anlæg/produktion er omfattet af godkendelsen.

Holstebro Kommune har beregnet et BAT-niveau på 1.511 kg N/år for minkfarmen. Forudsætningerne for dette niveau er 36,5 cm brede gyllerender, daglig tømning og halm ad libitum.

Ansøger kan selv vælge, hvilke tiltag (teknik/teknologi) han ønsker at implementere, når blot ovenstående BAT-niveau, svarende til bedste anvendelige teknologi, opnås. BAT er branchespecifik og gælder alle inden for en produktionsgren uanset lokalitet. Proportionali-

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

tet i forhold til implementering af BAT og BAT-niveau er en vurdering af krav i forhold til branchens økonomiske formåen, og ikke i forhold til den enkelte landmands økonomi.

Rendebredde

Der er etableret 36,5 cm brede gyllerrender i de eksisterende minkhaller og der etableres ligeledes 36,5 cm brede gyllerrender i de nye minkhaller, hvorfor husdyrbruget lever op til BAT med hensyn til rendebredde.

Udmugningshyppighed

Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse og tilladelse af husdyrbrug, bilag 5, at ved daglig tømning af gyllerrender fordamper der 300 g N mindre pr. årstæve end ved ugentlig tømning, og 150 g N pr. årstæve mindre end ved 2 x ugentlig tømning. En forøgelse af udmugningshyppigheden fra én til to gange pr. uge vil reducere ammoniakfordampningen fra anlægget med 180 kg N/år.

Til at foretage tømning af renderne er der to muligheder, enten manuel tømning eller ved etablering af automatisk udmugningsanlæg (staldkat/linespil).

I de eksisterende haller er der vakuumsystem. For nærværende er der opstillet 2 automatiske udmugningssystemer på vakuumanlæg, som kun har været i drift i mindre end et års tid, og derfor kan betegnes som et pilotprojekt. Ansøger angiver, at det koster 25.000 kr. pr motor med wire, ruller, skydespjæld, installation m.v. og at der skal etableres en enhed for hver 2 x 50 meter. Prisen for etablering af automatisk vakuumsystem på henholdsvis de eksisterende minkhaller og de nye minkhaller vil koste 19.427 kr. pr. år inklusiv pumper, motor, wire m.v. og vedligehold. Dette svarer til en pris på 216 kr. pr. kg reduceret N, forudsat at tømningshyppigheden øges fra 2 gange ugentlig til daglig tømning. I forhold til Miljøstyrelsens retningslinier er reduktionsomkostningsintervallet beregnet til 40-100 kr. pr. kg NH₃-N. Holstebro Kommune vurderer, at etablering af automatisk udmugningssystem på vakuumanlæg, i denne konkrete sag, ikke er proportionalt.

Holstebro Kommune har vurderet, at det er muligt at etablere et bagskyludmugningsanlæg på nyanlæg, da nyanlæg betragtes som et "barmarksprojekt". Ansøger har indhentet et tilbud på dette samt et tilbud på etablering af et vakuumsystem, som på den eksisterende minkfarm. Jvf. ovenstående tilbud, fratrukket etablering af vakuumanlæg, er den årlige ydelse for et 4 % lån med 15 års løbetid 31.284 kr., inklusiv materialer og årlige serviceeftersyn. Dette svarer til en pris på 250 kr. pr. kg reduceret N, forudsat at tømningshyppigheden øges fra 2 gange ugentlig til daglig tømning. Med hensyn til beregningen er det forudsat, at ansøger etablerer 6 nye haller, idet der er krav om flugtveje for hver 50 meter. Holstebro Kommune vurderer, at etablering af bagskyludmugningssystem ikke er proportionalt, med en pris på 250 kr. pr. kg reduceret kg N.

Såfremt der udelukkende regnes på automatikken til bagskylsanlæg, og ikke medtager omkostninger til hverken etablering af vakuumsystem eller bagskylsanlæg, er den årlige ydelse for et 4 % lån med 15 års løbetid 19.508 kr., inklusiv materialer og årlige serviceeftersyn. Dette svarer til en pris på 119 kr. pr. kg reduceret N, forudsat at tømningshyppigheden øges fra 2 gange ugentlig til daglig tømning. Holstebro Kommune vurderer, at etablering af automatik på bagskylsanlæg ikke er proportionalt, med en pris på 119 kr. pr. kg reduceret kg N.

TEKNIK- OG MILJØ

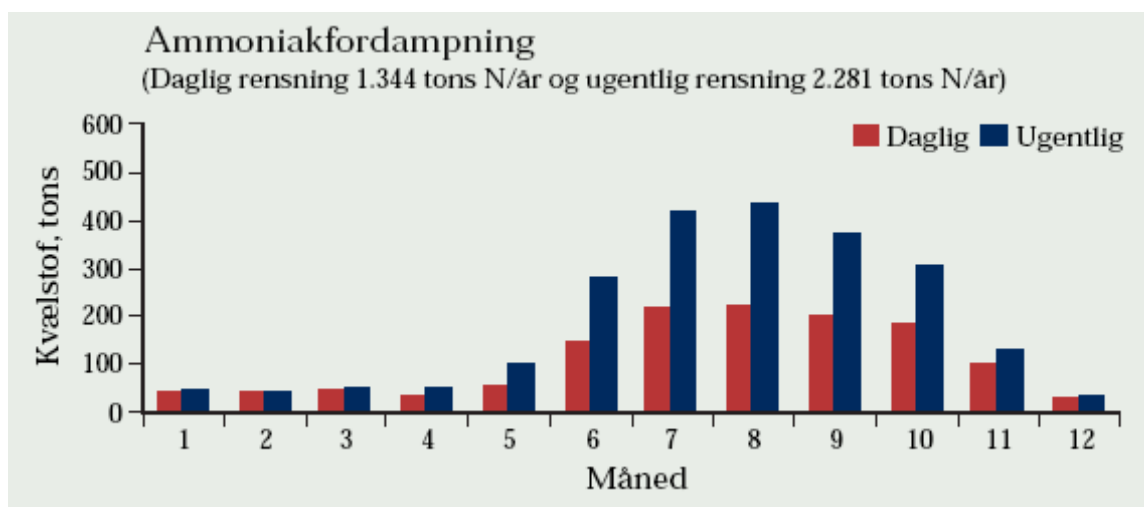
Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

På minkfarmen tømmes gyllerenderne manuelt 2 gange om ugen. Ud fra normtal kan der udmuges svarende til 822 årstæver pr. arbejdstime. Regnes der med en lønudgift på 116 kr. pr. arbejdstime svarer 5 ekstra udmugninger pr. uge til $(1.200 \text{ årstæver} / 822 \text{ årstæver pr. time} * (5 \text{ gange} * 52 \text{ uger}) * 116 \text{ kr. pr. arbejdstime})$ kr. 44.029 pr. år, svarende til en merudgift på 243 kr. pr kg reduceret N. Med en indtægt på 10 kr. pr. kg N på markdriften svarer den forventede udgift til 233 kr. pr kg reduceret N. Holstebro Kommune vurderer, at manuel daglig tømning på farmen ikke er proportional, med en pris på 233 kr. pr. kg reduceret N.

I stalde med manuel udmugning er det Holstebro Kommunes vurdering, at udmugning 2 gange ugentligt generelt er proportionalt med den økonomiske merudgift hertil. Ammoniakfordampningen er i høj grad temperaturafhængig³, hvorfor fordampningen er højere i sommerperioden end i vinterperioden. Herudover er belægningen markant højere i hvalpeperioden fra maj til november end i vinterperioden. Denne sammenhæng blev søgt beskrevet i en artikel i Grøn Viden nr. 22 fra 2001, hvor det blev påvist, at udmugning i vinterhalvåret er af marginal betydning, mens udmugning i sommerperioden medførte den største reduktion i ammoniakfordampningen, jvf. figur 1.

Figur 1. Sammenhæng mellem den månedlige ammoniakfordampning og udmugningshyppighed. Figuren er gengivet fra artikel i Grøn Viden nr. 22 (2001).

Holstebro Kommune vurderer derfor, at det er BAT at tilrettelægge udmugningen i relation til ammoniakfordampningspotentialet fra minkfarmen. Der stilles vilkår om, at udmugningen på minkfarmen tilrettelægges på en sådan måde, at der udmuges 3 gange ugentligt i perioden fra juni til og med november, og ugentligt i årets øvrige måneder.

Halmtilførsel

Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse og tilladelse af husdyrbrug, bilag 5, at tilførsel af 0,2 kg halm pr. årstæve pr. år under burene, udover halm ad libitum,

³ Pedersen, S. og Sandbol, P. (2002). Ammonia Emission and Nitrogen Balances in Mink Houses, Biosystems Engineering vol. 82 (4), pp. 469-477.

reducerer tabet 0,05 kg N pr. årstæve. Forskellen mellem halm ad libitum og ingen krav til halm under burene er 0,1 kg N pr. årstæve.

Ved tilførsel af halm ad libitum opsamles der beregningsmæssigt (0,1 kg N/årstæve * 1.200 årstæver) 120 kg N om året, som ellers ville være fordampet i form af ammoniak.

Tilførsel af ekstra 0,2 kg halm pr. årstæve pr. år under burene er ikke proportionalt med miljøeffekten, jvf. ansøgers beregning. Holstebro Kommune stiller vilkår om at minkene skal have adgang til halm ad libitum.

- Samlet vurdering af bedste tilgængelige staldteknologi, mink

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at ammoniakfordampning fra stalde og lagre skal begrænses mest muligt, og at kvælstof så vidt muligt skal udnyttes som gødning på marken, jvf. Miljøklagenævnets afgørelse MKN-00-00053 af 20/10 2008.

Der findes ikke pt. BAT-teknologiblade for staldtype og gødningshåndtering på minkfarme. Det er imidlertid Holstebro Kommunes opfattelse, at der indenfor minkproduktion findes staldsystemer, som kan betragtes som BAT. At der endnu ikke er udarbejdet et officielt BAT-teknologiblad betyder, at der skal foretages en konkret vurdering af, hvorvidt den ansøgte redbredde, udmugningshyppighed og halmtilførsel er bedste tilgængelige staldteknik (BAT).

Holstebro Kommune har fastsat et BAT-niveau for emissionen fra minkfarmen på 1.511 kg N pr. år med tiltagene 36,5 cm gyllerender, daglig tømning, halm ad libitum samt +0,2 kg halm/årstæve/år under burene. Ansøger har indsendt forskellige kombinationer af tiltag for at opnå det fastsatte emissionsniveau. Ud fra ovenstående beregninger af omkostninger forbundet med reduceret kvælstof, har Holstebro Kommune vurderet, at der er proportionalitet ved følgende tiltag, som ansøger har valgt: Etablering af 36,5 cm gyllerender, udmugning 2 gange ugentlig samt halm ad libitum på hele farmen, som ansøgt. Herudover er der ansøgt om et proteinindhold på 32 % af omsættelig energi (OE) i uge 30-47. Med disse tiltag er emissionen fra minkfarmen, inklusiv emissionen fra lager, beregnet til 1.761 kg N/år. Ovenstående tiltag sikres ved vilkår.

Der er således en merudledning på 250 kg N/år fra minkfarmen i forhold til det fastsatte BAT-niveau. Når omkostningerne afvejes og sammenholdes med den tilsigtede miljøeffekt, ligger øvrige tiltag, såsom daglig udmugning og ekstra 0,2 kg halm pr. årstæve pr. uge, betydeligt over en omkostningseffektivitet på op til 100 kr. pr. kg reduceret kvælstofudledning, som vurderes som acceptabelt.

Ammoniakfordampningspotentialer fra minkfarme, jvf. figur 1, betyder, at Holstebro Kommune vurderer, at det er BAT at tilrettelægge udmugningen i relation til den periode af avlsperioden, der medfører den højeste ammoniakfordampning. Der stilles vilkår om, at udmugningen på minkfarmen tilrettelægges på en sådan måde, at der udmuges 3 gange ugentligt i perioden fra juni til og med november, og ugentligt i årets øvrige måneder.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Svin

Med hensyn til BAT og staldsystemer, er der flere beskrivelser af, hvad BAT er. Der er blandt andet referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), samt BAT-byggebladene.

I BREF står der, at følgende staldsystemer er BAT:

- et fuldspaltet gulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle,
- et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler med hældende væg og et vakuumsystem, eller
- et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien,
- en gødningsrende med hældende sidevæg og en hældende gødningsbeholder.

Ifølge Dansk Svineproduktion er de to sidstnævnte staldtyper hollandske typer, som ikke har fundet udbredelse herhjemme og de manglende erfaringer med systemet betyder, at de vurderes som usikre med hensyn til drift og funktion.

I Danmark er der udarbejdet tre BAT-byggeblade for svinestalde:

- 1) Delvist spaltegulv ved 1/3 spaltegulvsareal
- 2) Delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund
- 3) Luftvasker med syre, rensning af 60 procent afgangsluft.

Ifølge BBR er stalden (afsnit B) opført i 1955 som kvægstald, svinestalden (afsnit D) er opført i 1985, mens svinestalden (afsnit E) er opført i tilknytning til afsnit D i 2005 (tabel 4 og bilag 1). Afsnit B og D er renoveret i 2006, og er fuldt funktionsdygtige som slagtesvinestalde.

Antal producerede slagtesvin ændres imidlertid ikke, dog øges vægtintervallet for slagtesvinene fra det nuværende interval på 30-102 kg til 31-105, hvilket betyder en forøgelse i antal dyreenheder på 4,8 DE (tabel 1).

Staldsystemet i slagtesvinestaldene er drænet gulv og spalter (1/3 drænet gulv og 2/3 spaltegulv). Gyllekøling, forsuring af gylle, luftrensning og skrabere er af ansøger fravalgt, idet de økonomiske omkostninger forbundet hermed ikke er proportionelle med den relativt beskedne forøgelse på 4,8 DE, og idet staldsystemet endnu ikke er nedslidt. Tiltagene ville kræve en total renovering af staldene.

Renere teknologi og bedste tilgængelige teknik (BAT) er, ifølge Miljøstyrelsens vejledning om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, at betragte som en generel ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT. Særligt med begrebet "tilgængelige teknik" menes, at teknikken under afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. Der ligger her i termen 'tilgængelig' indbygget en afvejning mellem mål og midler, men vel at mærke afvejet på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Holstebro Kommune vurderer, at gulvprofilen 1/3 drænet gulv og 2/3 spalter til slagtesvin ikke er BAT. Det optimale BAT-niveau pt. er delvist spaltegulv (50-75 % fast gulv), idet over 50 % fast gulv medfører en ammoniakemission på 8 %. Delvist spaltegulv, med mindre end 50 % fast gulv, medfører en emission på 11 %, mens gulvprofilen 1/3 drænet gulv og 2/3 spaltegulv medfører en emission på 14 %. Miljøklagenævnet har, i afgørelse MKN-130-00552 af 30. september 2009, præciseret, at BAT-niveauet for gulvprofilen til slagtesvin svarer til gældende BAT-byggeblad nr. 106.04-52 fra Dansk Landbrug, hvor delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv er BAT.

Idet staldafsnit E er opført i 2005 og staldafsnit B og D er renoveret i 2006, og er fuldt funktionsdygtige med drænet gulv og spalter (33/67), vurderer Holstebro Kommune, at svinestaldene endnu ikke er renoveringsmodne. Ansøger har oplyst, at gulvene renoveres i 2035/2036 efter gældende regler på det tidspunkt.

Idet staldene ikke er renoveringsmodne har ansøger i stedet valgt at reducere mængden af råprotein i foderet for at nedsætte ammoniakemissionen. Der redegøres for dette tiltag under afsnittet 'Foder'.

Holstebro Kommune stiller vilkår om, at svinestaldene ved næste renovering eller ved re-vurdering af miljøgodkendelsen, efter den 8-årige retsbeskyttelsesperiode, skal vurderes i henhold til BAT.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbrugets staldindretning overholder reglerne i henhold til husdyrloven.

I BREF-dokumentet er systemet BAT, hvis der er vakuumsystem med hyppig fjernelse af gylle. Hvor ofte "hyppig fjernelse" er, er ikke nærmere defineret i BREF. I svinestaldene udsluses gyllen cirka hver 3. uge fra de enkelte sektioner. Systemet er propper, der løftes, således at gyllen ledes ud af staldene. Der er mulighed for bagskyl, men dette system anvendes sjældent. Det vurderes, at gødningshåndtering i eksisterende svinestalde er tilfredsstillende, såfremt denne til enhver tid følger bestemmelserne i lovgivningen.

Kvæg

Ammekvæg (ammekøer med opdræt) er udegående hele året på arealer udenfor udbringningsarealerne. I vintermånederne vil ammekvæggholdet have mulighed for at gå ind i maskinhuset, som ansøgers konsulent anslår til en periode svarende til én måned om året. Maskinhuset er indrettet til løsdrift på dybstrøelse.

Det vurderes som acceptabelt, at ammekvæget opstaldes i et dybstrøelsesafsnit med 14 pladser i fællesboks i maskinhuset, såfremt dybstrøelsesmåtten vedligeholdes så overfladen er tør. Der stilles vilkår til sikring af dette ammoniakreducerende tiltag.

Samlet vurdering for bedste tilgængelige staldteknologi

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget med de indførte tiltag til ammoniakreduktion overholder kravet til BAT. Gyllerenderne under burene i eksisterende minkhaller er 36,5 cm, og der søges ligeledes om 36,5 cm brede gyllerender i de nye minkhaller.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Udmugningen på minkfarmen skal tilrettelægges på en sådan måde, at der udmuges 3 gange ugentligt i perioden fra juni til og med november, og ugentligt i årets øvrige måneder. Minkene skal derudover tildeles halm ad libitum og foderets proteinindhold skal være 32 % af omsættelig energi (OE) i uge 30-47. Der stilles vilkår til de ammoniakreducerende tiltag i minkhallerne. Slagtesvineproduktionen foregår i eksisterende stalde, og ansøger har valgt at reducere mængden af råprotein i foderet for at nedsætte ammoniakemissionen. Der stilles vilkår til råproteinniveauet.

Overordnet vurderer Holstebro Kommune, at en landmand gennem god landmandspraksis, via uddannelse og dygtiggørelse indenfor landbrugsdriften m.m., kan overholde kravet om BAT med hensyn til husdyrbrugets indretning og drift. Såfremt der på et senere tidspunkt ønskes ændringer i husdyrbrugets indretning og/eller drift herunder byggeri og/eller renovering af staldanlæg eller lignende, skal dette vurderes i henhold til BAT.

På baggrund af det ansøgte og de stillede vilkår, vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbrugets staldindretning opfylder kravet til implementering af BAT.

VENTILATION

Alle minkhallerne er åbne og ventileres derfor naturligt. Idet ventilationen er naturlig, er der ikke noget energiforbrug forbundet hermed og kravet til BAT er således overholdt.

Alle svinestaldene er ventilerede ved mekanisk undertryksventilation. Der er i alt 3 forskellige ventilationssystemer af ny type i svinestaldene. Luften suges ind gennem væggen og ud gennem afkast i kip. Afkasthøjden er 7 meter for staldafsnit B og for staldafsnit D og E er afkasthøjden 5 meter. Der er 3 afkast på staldafsnit B, 3 afkast på staldafsnit D og 4 afkast på staldafsnit E.

Ventilationsanlægget er frekvensstyret og medfører et mindre energiforbrug i forhold til traditionelle ventilationssystemer. Holstebro Kommune vurderer, at frekvensstyret ventilation er BAT. Anlægget kører i døgndrift, men mindre om natten. Der er alarm på ventilationsanlægget.

Ansøger oplyser, at ventilationsanlægget renholdes, så det kører mindst muligt og bruger mindst mulig strøm. Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, skal der føres eftersyn med og rengøring af ventilatorer samt temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

Det vurderes, at en høj afkasthastighed og afkasthøjde vil medvirke til, at luften fra svinestaldene vil medføre færre gener for de omboende. Der stilles vilkår om, at ventilationssystemet løbende og minimum én gang om året skal efterses, renholdes og eventuelt repareres af ventilationsfirma.

Såfremt der senere ønskes ændring i ventilationsformen på husdyrbruget, skal dette forinden vurderes i henhold til principperne for BAT, og forhold omkring blandt andet støj og energiforbrug m.v. skal vurderes af godkendelsesmyndigheden.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

RENGØRING AF STALDANLÆG

På minkfarmen rengøres burene om efteråret, typisk med højtryksrensere. Når farmen bliver til en helårsfarm i 2011, vil der være en ekstra rengøring forår/sommer af hvalpenet.

I svinestaldene er der overbrusningsanlæg, og Biogel anvendes til iblødsætning. Interval-iblødsætning af staldene og vask med højtryksrensere reducerer vasketiden og dermed vandforbruget væsentligt i staldene. Efter vask af stalde desinficeres pt. med desinfektionsmidlerne Virksom 2000 og Corosive. Staldene rengøres efter hvert hold slagtesvin.

Erfaring viser, at en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde har en gunstig indflydelse på ammoniaktab, staldlugtemission, støv- og fluegener. En god staldhygiejne indebærer blandt andet, at der ikke ligger gamle foderrester på fodergange og lignende eller gødning udenfor gødearealet. Der stilles vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne.

En god staldhygiejne opretholdes desuden ved at følge pelsdyrbekendtgørelsens krav, jvf. vejledning om pelsdyrfarme, omkring udmugning og fluebekæmpelse. Bemærk endvidere pelsdyrbekendtgørelsens krav om, at fodervogne m.v. skal rengøres omhyggeligt efter brug. Idet pelsdyrbekendtgørelsen ikke vejleder yderligere omkring denne omhyggelige rengøring, stilles der vilkår omkring dette forhold for at sikre, at foderrekvitterterne rengøres dagligt og ikke medfører risiko for punktkildeforurening eller forøget lugtemission.

FODER

Mink

Foderet leveres fra Fodercentral for Holstebro og Omegn Amba og opbevares i en silo med kapacitet til 2 tons foder. Siloen er placeret i det sydvestlige hjørne af minkfarmen (bilag 1). I nudrift er foderforbruget ca. 150 tons, i ansøgt drift forventes et årligt foderbrug på ca. 300 tons. Herudover forsynes minkene med halm ad libitum. Halm opbevares i maskinhus, hvor der anvendes ca. 20 minibigballer á 200 kg.

Ansøger har ingen direkte indflydelse på sammensætningen af foderet, herunder indholdet af protein og fosfor. I branchen arbejdes på at sænke indholdet af protein i foderet, og dermed reducere kvælstof i både husdyrgødning og som ammoniakfordampning.

Der er ansøgt om reduceret proteinindhold i foderet i uge 30-47. I vejledning fra Skov- og Naturstyrelsen er det anført, at for hvert procentpoint, der reduceres i mængden af protein af OE (omsættelig energi) i uge 30-47 kan N-tabet reduceres med 0,03 kg N pr. årstæve. Basis er anført til 33 %. I ansøgningen er der søgt om en reduktion på 1 procentpoint (proteinindhold 32 % af OE). Dette svarer til en N-reduktion på $(1 \times 0,03 \text{ kg N/årstæve} \times 1.200 \text{ årstæver})$ 36 kg N.

Sammensætning af foderet i uge 30-47 (hvalpenes levealder) vurderes at opfylde kravet til BAT. Der stilles vilkår til ovenstående proteinniveau.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Svin

Svinene fodres med tørfoder, bestående af indkøbt korn og proteinfoder, der opbevares i 2 siloer, der hver kan rumme 36 tons. Siloerne er placeret øst for staldafsnit D (bilag 1). Det årlige forbrug er ca. 800 tons. Egen avl af korn sælges.

Der anvendes fasefodring med tre forskellige foderblandinger og tilsætning af fytase.

Holstebro Kommune vurderer, at BAT til fodring af svin, hvad angår antallet af foderenheder (FE) og proteinindholdet pr. FE, svarer til maksimalt de normtal, der udgives hvert år af Plantedirektoratet i forbindelse med type 2-gødningskorrektioner. Disse normtal svarer til den gennemsnitlige fodring i Danmark, og normtallene er faldende, fordi danske svineproducenter hvert år forbedrer deres fodringsstrategier. Såfremt der fodres indenfor eller under disse normer, ligger fodringen blandt de bedste 50 % i Danmark, hvad angår næringsstofudledning grundet fodring. Det vurderes, at et sådant foder vil være økonomisk og fysisk tilgængeligt for branchen generelt, hvorimod foder, som har et lavere proteinindhold/energiindhold pr. kg tilvækst, ikke vil være tilgængeligt for branchen generelt.

Mængden af kvælstof (N) og fosfor (P) i den producerede husdyrgødning kan nedsættes ved foderkorrektioner. Total-N og P i husdyrgødning beregnes normalt ud fra normtal. I de tilfælde, hvor den aktuelle produktion afviger fra kriterierne for normtallene, kan mængden af total-N og P i gødningen beregnes ud fra de faktiske produktionsforhold. Ved en type 2-foderkorrektion beregnes mængden af total-N og P ud fra de faktiske produktionsforhold i forhold til foderforbrug og fodersammensætning samt ind- og afgangsvægt m.v.

En type 2-korrektion bruges til at dokumentere de afvigelser, der kan være i mængden af total-N i produceret husdyrgødning, når produktionen afviger i forhold til kriterierne for normtalsberegningerne. Type 2-korrektionsberegningerne er beskrevet i Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler. Korrektionsformlerne for 2005/2006 benyttes i forbindelse med korrektion for råproteinindholdet og korrektionsformlerne for 2009/2010 i forbindelse med korrektion for fosforindholdet.

Type 2-korrektioner mindsker mængden af total-N i gødningen, hvilket medfører, at fordampningen af ammoniak fra gødningen nedsættes.

Normtallene for 'gram råprotein pr. FE', jvf. 2005/2006 normtal, som bruges i beregningerne i ansøgningssystemet, ligger for slagtesvin (30-102 kg) på 157,6 g råprotein/FE. Ansøger har i ansøgningen valgt at reducere mængden af råprotein pr. FE i foderet til slagtesvinene til 148,2 g råprotein/FE.

Fosfortildelingen til slagtesvinene følger normtallene for 'gram fosfor pr. FE', jvf. 2009/2010, som er 4,3 g P pr. FE.

I tabel 5 er type 2-korrektioner for indholdet af N og P i husdyrgødningen sammenstillet for slagtesvinene i de enkelte staldafsnit.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Tabel 5. Placeringen af dyrearter og typer i relation til husdyrbrugets indretning af staldanlæg.

Stald- afsnit	Dyretype	Ansøgt g råprotein pr. FE	Normtal 2005/2006 g råprotein pr. FE	Beregnet korrektions- faktor, råprotein	Ansøgt g fosfor pr. FE	Normtal 2009/2010 g fosfor pr. FE	Beregnet korrektions- faktor, fosfor
B	Slagtesvin	148,2	157,6	0,92	4,3	4,3	1,00
D	Slagtesvin	148,2	157,6	0,92	4,3	4,3	1,00
E	Slagtesvin	148,2	157,6	0,92	4,3	4,3	1,00

Foderkorrektioner, slagtesvin (råprotein og fosfor)

Ved opgørelse af fodermængde, indhold af **råprotein** i foderet, indgangsvægt og afgangsvægt skal korrektionsfaktoren for kvælstof beregnes ved hjælp af formlen:

$((FE_{sv} \text{ pr. kg tilvækst} \times (\text{slutvægt} - \text{startvægt}) \times \text{g råprotein pr. } FE_{sv} / 6250) - ((\text{Afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) / 3,19$ fra Plantedirektoratets vejledning om gødskning og harmoniregler 2005/2006.

$((2,85 FE_{sv} \text{ pr. kg tilvækst} \times (105 \text{ kg} - 31 \text{ kg}) \times 148,2 \text{ g råprotein pr. } FE_{sv} / 6250) - ((105 \text{ kg} - 31 \text{ kg}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) / 3,19 = \underline{0,92}$

$FE_{sv} \text{ pr. kg tilvækst} \times (\text{slutvægt} - \text{startvægt})$ svarer til foderforbrug pr. produceret svin.

Ved fodring af slagtesvin (31-105 kg) på husdyrbruget anvendes 2,85 FE_{sv} pr. kg tilvækst pr. produceret svin og 148,2 gram råprotein pr. FE_{sv} således, at korrektionsfaktoren beregningsmæssigt er 0,92.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget skal kunne dokumentere korrektionsfaktoren for slagtesvinene i henhold til de i tabel 5 anførte type 2-korrektionsfaktorer. De indtastede værdier i ansøgningen for foderforbrug og proteinindhold er ikke bindende, men hvis ansøger ændrer én af de to faktorer skal det sikres, at vilkårskorrektionsfaktoren er overholdt.

Beregningsmæssigt er det samlede forbrug af råprotein på: $2,85 FE_{sv} \times (105 \text{ kg} - 31 \text{ kg}) \times 3.700 \text{ slagtesvin/år} \times 148,2 \text{ g råprotein}/FE_{sv} = \underline{115.645 \text{ kg råprotein/år}}$.

Ved opgørelse af fodermængde, indhold af **fosfor** i foderet, indgangsvægt og afgangsvægt skal korrektionsfaktoren for fosfor beregnes ved hjælp af formlen fra Plantedirektoratets vejledning om gødskning og harmoniregler 2009/2010.

$((FE_{sv} \text{ pr. produceret svin} \times \text{g fosfor pr. } FE_{sv}/1000) - (\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}) / 0,500$

$((2,85 FE_{sv} \times (105 \text{ kg} - 31 \text{ kg}) \times 4,3 \text{ g fosfor pr. } FE_{sv}/1000) - (105 \text{ kg} - 31 \text{ kg}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}) / 0,500 = \underline{1,00}$

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget skal kunne dokumentere korrektionsfaktoren for slagtesvinene i henhold til de i tabel 5 anførte type 2-korrektionsfaktorer. De indtastede værdier i ansøgningen for foderforbrug og fosforindhold er ikke bindende, men hvis ansøger ændrer én af de to faktorer skal det sikres, at vilkårskorrektionsfaktoren er overholdt.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Beregningsmæssigt er det samlede forbrug af fosfor på: $2,85 \text{ FE}_{\text{sv}} \times (105 \text{ kg} - 31 \text{ kg}) \times 3.700 \text{ slagtesvin/år} \times 4,3 \text{ g fosfor/FE}_{\text{sv}} = \underline{3.355 \text{ kg P/år}}$.

I tabel 6 er korrektionsfaktor for henholdsvis råprotein og fosfor sammenstillet samt det totale forbrug af råprotein og fosfor i slagtesvineproduktionen.

Tabel 6. Korrektionsfaktor og totalt forbrug af råprotein og fosfor i slagtesvineproduktionen.

Dyregruppe	Korrektionsfaktor, råprotein	Råprotein [kg/år]	Korrektionsfaktor, fosfor	Fosfor [kg/år]
Slagtesvin (31-105 kg)	0,92	115.645	1,00	3.355

I slagtesvineproduktionen må der årligt maksimalt anvendes 115.645 kg råprotein og 3.355 kg fosfor.

Tilsætning af fytase

Fosfor er et livsnødvendigt næringsstof for svin. Samtidig udgør fosfor et stigende miljøproblem i vandmiljøet.

Fordøjeligheden af fosfor i foderblandinger til svin er ofte lav, hvorved en betydelig mængde fosfor udskilles via gødningen. Ved at tilsætte enzymet fytase til svinenes foder kan fosfor, der er bundet som fytat i korn og olieholdige frø, blive tilgængeligt for slagtesvinene. Ved tilsætning af enzymet fytase er der dermed et mindre behov for at tilsætte uorganisk fosfor til svinenes foder. Alt i alt vil tilsætning af en mindre mængde uorganisk fosfor og udnyttelse af fosfor, der er bundet i fytat, medvirke til at der udbringes mindre fosfor på markerne og dermed bliver udvaskningen af fosfor fra marken til vandmiljøet forventeligt mindre.

På Sivegårdsvej 1 anvendes tørfoder bestående af indkøbt korn og tilskudsfoder. Der anvendes fytase med en dosering på mindst 1.000,00 enheder/kg i alle tre færdigblandinger. Renere teknologi indenfor slagtesvineproduktion er blandt andet som minimum at kunne opfylde Landsudvalget for Svin's seneste anbefalinger vedrørende anvendelse af fytase. For pelleteret færdigfoder anbefales en tilsætning på 500 FTU, 500 PPU henholdsvis 750 FYT-enheder, afhængigt af valg af fytaseleverandørens specifikationer.

Fosforudledning fra slagtesvin er, jvf. Miljøstyrelsens vejledende BAT-standardvilkår, en BAT-emissionsgrænseværdi på 18,5 kg P pr. DE, hvilket svarer til at markerne tilføres 26 kg P/ha ved harmonikravet.

På husdyrbruget er der 99,83 DE i slagtesvin, som ifølge ansøgningsystemet producerer i alt 1.843 kg P. Dette giver en emission på 18,46 kg P/DE slagtesvin. Med et harmonikrav på 1,4 DE/ha i slagtesvinegylle, tilføres der 25,84 kg P/ha/år. Husdyrbruget lever således op til BAT med hensyn til fosforemissionen fra slagtesvineproduktionen.

Holstebro Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at forhold vedrørende foder og optimering heraf pt. opfylder kravet til BAT, men opfordrer til at udviklingen på området med fytasetilsætning følges og implementeres om muligt. Ovenstående sikres ved vilkår.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Kvæg

Ammekvæggholdet tildeles kraftfoder og halm som supplement til græs. Forbruget af halm er i alt 15 tons pr. år til ammekvæggholdet. Der udfodres ikke ensilage til ammekvæggholdet, hvorfor der ikke opbevares ensilage på husdyrbruget. Ammekvæget vil være udegående hele året, dog vil de i vintermånederne have adgang til et dybstrøelsesafsnit i maskinhuset, svarende til i alt 1 måned.

FYRINGSANLÆG

Ejendommen opvarmes med fyringsolie og brænde. Oliefyret er placeret i et separat fyrrum (H) (bilag 1), hvor brænde ligeledes opbevares. Der stilles ingen skærpede krav vedrørende opvarmning af ejendommen.

HÅNTERING OG OPBEVARING AF OLIE OG BRÆNDSTOF

På husdyrbruget har Holstebro Kommune registreret to olietanke, som fremgår af tabel 7.

Tabel 7. Husdyrbrugets olietanke.

Type	Placering	Fabrikant	Gnr. og tanknr.	Etableret år	Indhold
Beholder 1, overjordisk ståltank	I maskinhus på betongulv uden afløb	TITAN	Gnr. 51-5023 Tank nr. 0523721	2006	2.512 liter dieselolie
Beholder 2, overjordisk plasttank, udendørs	Ved svinestald (B)	TITAN	Gnr. 55-5820 Tank nr. 07R7932	2006	1.200 liter fyringsolie

Olietankenes placering fremgår af bilag 1.

Husdyrbrugets dieselolietank er placeret i maskinhuset (G) (bilag 1) på betongulv uden afløb. Olietanken er placeret udendørs ved svinestald (B) og anvendes til fyringsolie til stuehuset.

Olie, som ikke opbevares i tank, der er omfattet af olietankbekendtgørelsen, skal opbevares i egnede beholdere, der er placeret under tag og beskyttet mod vejrlig på en oplagsplads med impermeabel belægning. Oplagspladsen skal være indrettet således, at spild af de pågældende stoffer kan holdes indenfor et afgrænset område og uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand og kloak. Oplagspladsen skal kunne rumme indholdet af den største opbevaringsbeholder i området. Hermed mindskes risikoen for, at olie eller spildolie forurener grundvand, jord, undergrund, vandløb, søer eller havet.

Ansøger har oplyst, at hvis der sker spild eller dieselolietanken bryder læk, flyder olien ud i maskinhuset. Betongulvet har ikke fald og er uden afløb. Der er savsmuld og kattegrus til rådighed til opsugning af eventuelt spild.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at risikoen for forurening af jord, undergrund, grundvand eller vandmiljø er minimal, samt at krav om BAT og gældende lovgivning er

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

overholdt. Området er reguleret af gældende lovgivning, og der stilles ikke yderligere vilkår til husdyrbrugets opbevaring og håndtering af olie og brændstof.

SPRØJTEMIDLER, KEMIKALIER OG MEDICIN

Opbevaring

Bekæmpelsesmidler, herunder rester samt tom emballage, skal opbevares miljø- og sundhedsmæssigt forsvarligt, i den oprindelige emballage, uden mulighed for afløb til overfladevand, jord, grundvand eller kloak m.v., utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler eller lignende. Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal desuden opbevares under lås.

Kemikalier opbevares forsvarligt i maskinhuset i aflåst, frostsikkert skab på fast bund (bilag 1). Tomme, skyllede dunke opbevares i minicontainer til industriaffald, som afhændes til autoriseret modtager, pt. Marius Pedersen.

Medicin opbevares i køleskab i svinestald (B).

Håndtering

Spild under påfyldning og rengøring af marksprøjter er en væsentlig punktkildeforurening, som forårsager pesticider i overfladevand samt forurening af grundvand. Forurening fra punktkilder kan med få enkle tiltag minimeres.

Der er generelt lovkrav om, at tapstedet, hvor sprøjten fyldes med vand, skal være forsynet med kontraventil, der sikrer mod tilbagesugning af væske fra sprøjtetanken. Påfyldningen af vand skal være styret med vandur eller lignende, der forhindrer overløb af sprøjtetanken. I forbindelse med påfyldning af sprøjter må der ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten. Påfyldning af bekæmpelsesmidler i marksprøjter skal ske på en vaskeplads med opsamling af vaskevand, eller på det markareal, der skal behandles. Påfyldning i marken må ikke ske mindre end 300 meter fra vandforsyning til drikkevandsformål, eller mindre end 50 meter fra henholdsvis overfladevande, drænsystemers rense- og samlebrønde eller § 3-beskyttet natur.

Vask skal ske på vaskeplads, eller på det markareal, der er blevet behandlet. Vaskevand fra en vaskeplads skal opsamles i gyllebeholder eller anden beholder, og udbringes i henhold til bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Vaskepladser må ikke etableres nærmere end 50 meter fra henholdsvis overfladevande, § 3-beskyttet natur eller almen vandforsyning. Afstandskravet til ikke almen vandforsyning (herunder markvandingsboringer) er 25 meter.

Nedbør kan afvaske plantebeskyttelsesmidler, der er afsat på ydersiden af sprøjte og traktor. En uvasket sprøjte eller traktor, som er anvendt til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, skal derfor placeres på det behandlede areal, vaskeplads med opsamling til gyllebeholder eller anden beholder, eller under tag, så der ikke sker utilsigtet afstrømning af vand med indhold af plantebeskyttelsesmidler til vandmiljø, jord m.v.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Ansøger varetager marksprøjtning. Ansøger har oplyst at marksprøjten enten fyldes på vaskepladsen eller i marken. Sprøjten tømmes og skylles i marken. Herudover anvendes møddingspladsen vest for laden (C) ved vask af marksprøjte. Vaskepladsen har ikke sandfang eller olieudskillere. Dette vurderes ikke at være nødvendigt med den givne mængde og hyppighed af maskinvask m.v. på husdyrbruget. Gylle med indhold af plantebeskyttelsesrester, som ikke er godkendt til udendørs anvendelse, skal bortskaffes efter reglerne i bekendtgørelsen om affald.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at opbevaring og håndtering af kemikalier ikke udgør en væsentlig risiko for forurening af jord, undergrund, grundvand eller overfladevand, samt at krav om BAT og øvrig gældende lovgivning er overholdt. Området er reguleret af gældende lovgivning, og der stilles ikke yderligere vilkår til husdyrbrugets håndtering og opbevaring af kemikalier.

AFFALD OG KEMIKALIERESTER

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald, som er gældende for husdyrbruget. Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres, bortskaffes og registreres i henhold til affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Kemikalieaffald, herunder sprøjtemidler m.v., skal opbevares i egnede, lukkede beholdere under tag (tydeligt mærket med indhold) med tætsluttende låg på fast, tæt underlag, med opkant eller således, at eventuelt spild kan opsamles i eksempelvis en spildbakke, og uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, boringer eller brønde. Brugte kanyler skal behandles som klinisk risikoaffald i henhold til affaldsbekendtgørelsen og regulativ for erhvervsaffald, herunder skal det opbevares i en egnet brudsikker beholder, og den anvendte emballage skal lukkes forsvarligt og mærkes, før affaldet forlader husdyrbruget. Bortskaffelse af affald skal ske i henhold til affaldsregulativet, herunder skal transport af farligt affald foregå med godkendt transportør, til godkendt modtager, og der skal foreligge kvitteringer for aflevering af farligt affald. Derudover skal husdyrbruget registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler. Affald må ikke afbrændes eller nedgraves.

Inden for affaldsområdet er BAT, blandt andet, at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres i henhold til gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes i henhold til ovenstående uden der sker ophobning.

På husdyrbruget fremkommer der fast affald i form af emballage fra foder, udsæd, rengøringsmidler, kemikalier m.v. Det er oplyst i ansøgningen, at brændbart affald, tømte og skyllede kemidunke og tømte medicinglas opbevares i en 400 liter minicontainer til industriaffald, der afhentes af vognmandsfirmaet Marius Pedersen hver 14. dag. Containeren er placeret ved fodersiloerne. Husholdningsaffald afhentes hver 14. dag. Jern afsættes til jernhandler efter behov. Øvrigt affald håndteres i henhold til nedenstående tabel 8.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Tabel 8. Oversigt over affaldsproduktion og bortskaffelse.

Affaldskode	Type	Mængde / Opbevaring	Bortskaffelse
ISAG 19.00	Erhvervsaffald (brændbart)	Container	Afhentes af autoriseret vognmand
ISAG 23.00	Ikke brændbart affald	Container	Afhentes af autoriseret vognmand
EAK 20-01-18-00	Medicinrester og kanyler	I køleskab i lukket beholder i svinestald (B)	Via dyrlæge
EAK 02-01-10	Jern	Varierende	Afhentes af skrothandler
ISAG 50.00	Papir/pap	Container	Afhentes af autoriseret vognmand
ISAG 51.00	Glas (medicin-/hætteglas)	40 stk. medicinglas i container	Afhentes af autoriseret vognmand
ISAG 52.00 EAK 02-01-04	Plast	-	-
ISAG 52.06	PVC	-	-
EAK 02-01-09	Kemikalieaffald Rengjort tom emballage	Generelt intet affald 20-25 skyllede kemidunke i container	Afhentes af autoriseret vognmand
EAK 13-02-03-00	Spildolie og oliefiltre	Opbevares i henholdsvis 200 l olietromle opsat i bakke og i lukket beholder/tønde i maskinhus	Afhentes af autoriseret firma
ISAG 79.00	Lysstofrør	Varierende, i container	Afhentes af autoriseret vognmand

Spildolie opbevares i 200 liter olietromler i maskinhuset ved dieselolietanken, sammen med oliefiltre, der afdrypper og opbevares i lukket beholder/tønde, indtil afhentning. Tromler, opsat i bakke, og lukket beholder/tønde med oliefiltre opbevares i maskinhus på støbt gulv uden afløb, og i god afstand fra port/ydermur. Til opsugning af eventuelt spild findes der savsmuld og kattegrus i kemikalierummet i maskinhuset. Der gøres opmærksom på, at sand, savsmuld og andet materiale med olierester og opsamlet olie skal bortskaffes som farligt affald, ligesom spildolie. Spildolie og oliefiltre afleveres til autoriseret firma.

Det vurderes, at oliefiltre skal opbevares i en lukket beholder, opsat i en spildbakke, hvor eventuelt spild kan opsamles. Der stilles således vilkår om, at farligt affald, såsom spildolie og oliefiltre skal opbevares i lukkede beholdere på fast underlag uden mulighed for, at eventuelt spild kan løbe af til jord, afløb, dræn, vandløb, borer eller brønde m.v.

Eventuelle medicinrester opbevares i køleskab i svinestald (B), hvorefter det afhændes til dyrlægen. Kemikalierester opbevares forsvarligt i aflåst, frostsikkert skab på fast bund i maskinhuset.

Det vurderes, at affaldshåndteringen opfylder krav om BAT og øvrig lovgivning som beskrevet. Området er reguleret af gældende lovgivning, og der stilles ikke yderligere vilkår til husdyrbrugets affaldshåndtering, udover opbevaring af spildolie og oliefiltre.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

DØDE DYR

I henhold til bekendtgørelse nr. 439 af 11. maj 2007 om opbevaring af døde dyr, skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen, og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej, og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden, og hvor det er nødvendigt, skal afhentningspladsen sikres mod ådselædende dyr. I tilfælde, hvor dyrene er overdækkede, skal dette ske med en fast overdækning. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl.

Opbevaring af kadavere må ikke medføre uhygiejniske forhold eller være til gene for omboende. Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Alternativt kan afhentning udsættes indtil containeren er fuld, dog maksimalt 3 uger efter påbegyndt påfyldning, såfremt dyrene opbevares på køl. Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold.

Døde mink opbevares gennem sæsonen i en fryser og afhentes én gang årligt. Det er oplyst, at der i løbet af året dør 50-75 mink. Fryseren er placeret i maskinhuset på fast bund uden afløb. I pelsningssæsonen aflives minkene på farmen, hvorefter de transporteres til pelseri.

Døde svin opbevares på betonspalter på et bevokset areal i skyggen overdækket med presenning med jern i siderne. Afhentningsstedet ligger ved vej sydvest for svinestaldene (bilag 1). Døde dyr tilmeldes straks DAKA, som afhenter hurtigst muligt. Det forventes, at der efter udvidelsen vil være ca. 4 % døde svin årligt, svarende til ca. 150 svin årligt. Afhentningspladsen skal etableres med et underlag, således at dyrene er hævet i en passende afstand fra jorden. Døde kreaturer opbevares samme sted. På grund af det beskedne antal ammekvæg, forventes der ikke hvert år tab af kreaturer. Med husdyrbrugets beliggenhed forventes det ikke, at pladsen vil være til gene for naboer og eventuelle forbi-passerende. Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed vedrørende bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr.

Under forudsætning af, at ovenstående forhold overholdes, vurderes det, at opbevaringen ikke giver anledning til uhygiejniske forhold i perioden indtil afhentning, og således ikke giver anledning til forurening eller gener for omboende. Derved er der ikke særlige forhold, som taler for vilkår ud over gældende lovgivning.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Gødningsproduktion og håndtering

OPBEVARING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING

Af ansøgningsmaterialet fremgår det, at der årligt produceres flydende husdyrgødning svarende til 2.728 m³, inklusiv vaskevand, overfladevand og nedbør i gyllebeholder, hvoraf 2.278 m³ produceres i staldene og i minkhallerne.

Der er stor variation i gødningsproduktionen fra mink, hvor den største produktion, ca. 80 %, forekommer i perioden juni til november, hvor hvalpene vokser til.

Opbevaring af flydende husdyrgødning efter udvidelsen sker i gyllekanaler, fortank og gyllebeholder, som angivet i tabel 9.

Tabel 9. Opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.

Opbevaringsanlæg	Byggeår	10 års beholderkontrol	Før ændring	Efter ændring
			Kapacitet [m ³]	Kapacitet [m ³]
Gyllebeholder	2005	---	2.500	2.500
Fortank	1985	---	20	20
Gyllekanaler	1985 2005/2006	---	607	607
Samlet opbevaringskapacitet:			3.127	3.127

Gyllebeholderen fra 2005 er ikke forsynet med fast overdækning. Der etableres flydelag i beholderen med oprensingsmateriale fra minkhallerne og føres logbog i overensstemmelse med gældende regler.

Opbevaringskapacitet

Husdyrbruget råder således over en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning svarende til 13,8 måneders produktion. Husdyrbruget skal, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens § 6, råde over en opbevaringskapacitet svarende til mindst 6 måneders tilførsel, om end opbevaringskapaciteten skal være tilstrækkelig til, at husdyrgødningen kan udbringes miljømæssigt forsvarligt. Dette betyder reelt, at et husdyrbrug skal råde over en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders produktion for at sikre, at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstoffindhold opfylder kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Det vurderes derfor, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig efter § 6 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Håndtering

Gylle føres fra gyllekanalerne i svinestaldene til fortank, mens gyllen fra minkhallerne via vakuum føres til samletank. Fra fortank overpumpes gylle med elpumpe, via fast jordledning, til gyllebeholder. Der er luftindtag i toppen af overføringsrøret, og dermed sikret, at der ikke kan ske tilbageløb. Der vurderes ikke at være risiko for forbundne kar ved overførsel af gylle. Ansøger oplyser, at han forinden overpumpning af gylle til gyllebeholderne sikrer sig, at der er den fornødne kapacitet i beholderne. Fra de nye minkhaller etableres

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

rørforbindelse til samletank, hvorfra der pumpes til gyllebeholder. Markering af rørføring fremgår af bilag 18 (kortbilag B).

BAT i forhold til gødningsopbevaring er blandt andet følgende tiltag:

- at anlæg til opbevaring af gødning mindst én gang om året tømmes så godt som muligt for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse.
- at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget.
- at flydelag på gyllebeholder opretholdes, og at flydelaget hurtigt reetableres, når det brydes.

BAT i forhold til overdækning af gyllebeholder

Under danske forhold er det fundet, at fast overdækning af gyllebeholdere vil reducere ammoniakfordampningen med 1,5 %, 1 % og 1 % ved henholdsvis etablering af flydedug, teltoverdækning eller betondæk. Teltoverdækning er dog baseret på et skøn.

Ifølge ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk er der et ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning på 240 kg N/år. Ved overdækning af gyllebeholder ville ammoniaktabet kunne reduceres med det halve i forhold til beholdere med lovpligtig overdækning med flydelag, jvf. teknologibeskrivelse for fast overdækning af beholdere med svine- og minkgylle.⁴

På husdyrbruget er der efter udvidelsen 40,00 DE i mink og 99,83 DE i slagtesvin. Teltoverdækning ved 75 DE i mink skønnes til en økonomisk meromkostning på 242 kr. pr. kg N reduceret inklusiv værdi af sparet handelsgødning, sammenlignet med flydelag. Ved henholdsvis 75 DE og 150 DE i slagtesvin er den økonomiske meromkostning, ved etablering af teltoverdækning, skønnet til henholdsvis 178 kr. og 135 kr. pr kg N reduceret, sammenlignet med flydelag, jvf. teknologibeskrivelse for fast overdækning af beholdere med svine- og minkgylle. I ovenstående priser er ikke medtaget ekstraomkostningen ved at en eksisterende gyllebeholder skal tømmes og renses inden etablering af teltoverdækning.

Når omkostningerne afvejes og sammenholdes med den tilsigtede miljøeffekt, ligger etablering af teltoverdækning betydeligt over en omkostningseffektivitet på op til 100 kr. pr. kg reduceret kvælstofudledning. Etablering af teltoverdækning er således for dyr en teknologi i forhold til omkostningseffektiviteten.

Det vurderes, at kravet om BAT og øvrig lovgivning er opfyldt med den beskrevne praksis og de stillede vilkår.

PÅFYLDNINGSPADS FOR GYLLEVOGNE

Påfyldning af gyllevogne sker på grusplads. Påfyldning sker med en, på gyllebeholderen, fastmonteret pumpe. Pumperøret er drejet ind over gyllebeholderen, når der ikke pumpes gylle. Idet der kan forekomme spild under påfyldning af gyllevogne stilles vilkår om, at på-

---

⁴ Teknologibeskrivelse for fast overdækning af gyllebeholder. 2. udgave. Revideret 24.08.2009.

fyldning og lignende skal ske på en betonplads med afløb til en opsamlingsbeholder, jvf. Landbrugets Byggeblade Gr. nr. 103.11-02.

De generelle regler for pumper anvendt til gyllepumpning blev den 15. september 2008 ændret ved bekendtgørelse nr. 1695 af 19/12 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. I henhold til de nye regler skal pumperør monteret på åbne gyllebeholdere enten svinges ind over beholderen og fastlåses i denne position, eller være forsynet med en afspærringsventil til pumperøret eller lignende foranstaltning, når pumpen ikke anvendes, og ikke er under opsyn. Pumper, der anvendes til tømning af gyllebeholdere, skal være forsynet med en timer eller lignende foranstaltning, der sikrer, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen ad gangen, end hvad der svarer til indholdet i en gyllevogn. Pumper skal være forsynet med en afbryder, som sikrer, at pumpen ikke kan sættes i gang utilsigtet. Eldrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, eksempelvis ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved hovedtavlen. Afbryderen skal aflåses eller opbevares under aflåste forhold.

Holstebro Kommune vurderer, at forhold omkring pumper er tilstrækkeligt reguleret igennem de generelle regler, og der stilles derfor ikke skærpede vilkår. Det vurderes, at kravet om BAT og øvrig lovgivning er opfyldt med det stillede vilkår.

OPBEVARING AF DYBSTRØELSE OG FAST GØDNING

Ud fra supplerende oplysninger fremgår det, at der årligt produceres 1,5 tons dybstrøelse fra ammekvæget i vinterperioden og 5 ton oprensningsmateriale fra minkfarmen. På husdyrbruget er der en møddingsplads med kapacitet til 150 m³, vest for laden (C) (bilag 1), der anvendes til oprensningsmateriale fra minkfarmen og som vaskeplads. En del af oprensningsmaterialet opbevares i gyllebeholderen til etablering af flydelag. Dybstrøelsen udbringes på mark direkte fra dybstrøelsesafsnittet i maskinhuset (G).

Oprensningsmateriale fra minkfarmen, herunder foderrester m.v., og dybstrøelse fra dybstrøelsesafsnittet i maskinhuset (G) skal udbringes på marken direkte fra stald eller ligge til kompostering i stalden eller overdækket på møddingsplads. Dybstrøelse skal i gennemsnit ligge mindst 3-4 måneder i stalden eller på møddingsplads, før det kan betegnes som kompost. Øget andel af direkte nedpløjning af dybstrøelse er ikke valgt som et virkemiddel til nedsættelse af ammoniakfordampningen i ansøgningen, og standardforudsætningen, som er angivet i den elektroniske ansøgning, er at 65 % af dybstrøelsen køres direkte ud på marken. Ansøger oplyser, at der maksimalt opbevares 5 ton oprensningsmateriale på møddingspladsen. Det vurderes, at der vil være tilstrækkelig opbevaringskapacitet på møddingspladsen. Behovet for opbevaring i markstak vil opstå sjældent, og i så fald kun være af kortere varighed, da der vil være kort tid til næste udbringning.

Der stilles vilkår om, at komposteret dybstrøelse, der opbevares i markstak, skal placeres mindst 150 meter fra nabobeboelse uden landbrugspligt, samt at omlastning af komposteret dybstrøelse skal ske minimum 50 meter fra nabobeboelse. Markstakkene må desuden ikke ligge det samme sted i mere end et år og ikke det samme sted igen før efter 5 år. Yderligere stilles der vilkår om, at placeringen af markstakke løbende noteres på kortbilag, som et redskab til sikring af, at vilkår omkring markstakkenes placering overholdes.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at opbevare fast mæg på en plads med fast bund. Dybstrøelsesafsnittet i maskinhuset (G) er indrettet på fast bund uden afløb. Holstebro Kommune vurderer derfor, at husdyrbrugets opbevaring af fast mæg lever op til BAT.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

AMMONIAK

Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget forventes at være på 3.234 kg N/år, hvilket er en meremission på 486 kg N/år i forhold til den nuværende drift. Ammoniakfordampningen fra stalde og opbevaringslager er sammenstillet i tabel 10.

Tabel 10. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets staldanlæg og opbevaringslager.

Beskrivelse	N-emission [kg N/år]
Emission fra stalde omfattet af kravet om 20 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (staldafsnit for eksisterende produktion)	2.052
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	938
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	0
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	240
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	4
Samlet emission efter udvidelse og minimum 20 % reduktion	3.234
Meremission	486

Det generelle krav om ammoniakreduktion – 20 %

Ansøgningen er omfattet af krav om reduktion af ammoniakudledningen med 20 % i forhold til de angivne referencesystemer i bilag 3 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Kravet om 20 % ammoniakreduktion gælder for stalde, hvor der sker etablering, udvidelse eller ændring. Den eksisterende, uændrede produktion er ikke omfattet af 20 % reduktionskravet, hvilket vil sige den eksisterende minkproduktion og ammekvægholdet. Reduktionskravet stilles i forhold til "bedste" stald- og lagersystem med udgangspunkt i normtal 2005/06. Kravet om 20 % reduktion i forhold til referencestaldsystemet opnås ved, at der er 36,5 cm brede gyllerender i såvel eksisterende som nye minkhaller og ved 2 gange ugentlig tømning af gyllerenderne.

Det vurderes på baggrund af ovenstående, at kravet om 20 % ammoniakreduktion er overholdt.

Bufferzonekrav til § 7 naturtyper

Meremissionen er beregnet til 486 kg N pr. år. Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger længere end 1.000 meter fra naturområder, som er omfattet af § 7 i husdyrloven. Den nærmeste naturtype, omfattet af husdyrlovens § 7, ligger ca. 2,4 kilometer vest-sydvest for husdyrbruget. Der er tale om et overdrev. § 7-naturtyper fremgår af bilag 4.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Tør natur

Husdyrbruget er beliggende i et område med naturområder og naturtyper udenfor internationale beskyttelsesområder. Naturtyperne fremgår af bilag 5. Af hensyn til overskuelighed er husdyrbrugsanlæggets ammoniakpåvirkning af den omliggende beskyttede tørre natur både indenfor og udenfor de internationalt beskyttede områder behandlet samlet i det følgende. Udvidelsen medfører en meremission fra anlægget på 486 kg N/år, således at den samlede emission bliver på i alt 3.234 kg N/år, jvf. tabel 10.

Ammoniakpåvirkning af tør natur i Natura 2000-områder

De nærmeste Natura 2000-områder, i forhold til husdyrbrugets anlæg, er EF-habitat-område nr. 225, Idom Å og Ormstrup Hede, EF-habitatområde nr. 41, Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø samt EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 42 og EF-habitatområde nr. 56, Sønder Feldborg Plantage. Afstanden hertil er i alle tilfælde omkring 14 kilometer. Natura 2000-områder fremgår af bilag 6.

På baggrund af afstanden og den forholdsvis begrænsede merudledning af kvælstof fra udvidelsen, på 486 kg N/år, ventes kun en helt ubetydelig negativ effekt af udvidelsen på Natura 2000-områderne.

Holstebro Kommune vurderer, at ammoniakemissionen fra husdyrbrugets anlæg ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områderne væsentligt negativt.

Ammoniakpåvirkning af tør natur udenfor Natura 2000-områder

Det naturareal, som ligger nærmest husdyrbrugets anlæg og som er højt målsat (A-målsat) i den gældende naturplan, ligger ca. 400 meter nord for husdyrbruget. Der er tale om et vældpræget rigkærsområde med en flora af mange halvsjældne arter som vibefedt, maj-gøgeurt, loppe-star og tvebo star. Beskyttet målsat natur fremgår af bilag 7.

Kvælstofbelastningen er beregnet til 0,14 kg N/ha/år fra udvidelsen alene, mens den totale ammoniakdeposition fra den samlede produktion på anlægget er beregnet til 0,64 kg N/ha/år efter udvidelsen. Området har karakter af et rigkær med en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år. Med en baggrundsbelastning i størrelsesordenen 14 kg N/ha/år er der stor sandsynlighed for, at projektet ikke vil medføre en overskridelse af tålegrænsen.

Indenfor en afstand af 1.000 meter fra husdyrbrugets anlæg findes desuden en del andre eng- og moseområder, som er C-målsatte (bilag 7). Idet områderne ikke er højt målsatte i den gældende naturplan, er der ikke foretaget beregninger af kvælstofnedfaldet.

På baggrund af den beregnede merbelastning på 0,14 kg N/ha/år, naturtypens tålegrænse, baggrundsbelastningen samt øvrige naturområders målsætning og afstand hertil, vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbruget ikke påvirker de omliggende naturområder væsentligt negativt. Der stilles således ikke skærpede krav til ammoniak på baggrund af § 3- og § 7-naturtyper i nærheden af husdyrbrugets anlæg.

Ingen af de angivne udbringningsarealer for husdyrgødning er registreret som beskyttede i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 (bilag 5).

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

I tilknytning til udbringningsarealerne er registreret enkelte vandhuller beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 (bilag 5). Der gøres opmærksom på, at der om vandhuller med til- og afløb gælder 2 meter dyrkningsfrie bræmmer.

Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

Siden den 1. august 2007 har det været et generelt krav, at flydende husdyrgødning skal nedfældes på sort jord og græsmarker beliggende i en afstand under 1.000 meter fra de naturarealer, der er omfattet af "bufferzonereglen". Naturområderne er 1) højmoser, lobe-liesøer, heder større end 10 ha, overdrev større end 2,5 ha, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder, 2) heder, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder, 3) overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder samt 4) ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Udbringningsarealerne, mark nr. 91-0, 91-1, 92-0, 93-0, 94-0, 95-0, 96-0, 97-0 og 98-0 er beliggende nærmere end 1.000 meter fra naturarealer omfattet af § 7, og markerne er derfor omfattet af kravet. Fra 2011 er der et generelt krav om, at alt flydende husdyrgødning skal nedfældes på sort jord og på græsmarker. Markernes beliggenhed i relation til § 7-beskyttede naturtyper og bufferzoner omkring disse fremgår af bilag 4.

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde, hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7- eller § 3-beskyttet natur, er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer, der grænser op til naturområder, som er følsomme for ammoniakpåvirkninger, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav om eksempelvis nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Holstebro Kommune vurderer, at de omliggende naturområder ikke vil påvirkes væsentligt negativt, som følge af udbringning af husdyrgødning på husdyrbrugets arealer. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbrugets udbringning af husdyrgødning, ifølge gældende lovgivning, opfylder kravene til BAT i henhold til BREF-dokumentet. Det vurderes, at der ikke er behov for at skærpe husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle regler for udbringning.

LUGT

De primære kilder til lugt fra husdyrbrug er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det eksempelvis staldindretning, ventilations-system, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har blandt andet til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme påtaleværdige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves.

Lugt fra ventilation af stalde udgør et særligt problem, som der ikke fuldt ud tages højde for ved bekendtgørelsens fastsættelse af minimumskrav til afstande mellem stald og nabo-ejendomme.

Lugtemissionen fra husdyrbruget skal vurderes ud fra to modeller, der omtales FMK-modellen og Ny Lugtvejledning. Staldlugtemission beregnes ved et produktionstidspunkt i sommertiden med maksimalt antal dyr på stald, det vil sige under forhold, der resulterer i maksimal lugtafgivelse. I tabel 11 fremgår resultatet af lugtberegningen, som er foretaget i den elektroniske ansøgning. Resultatet vises i form af en 'korrigeret geneafstand', som er den afstand, der som minimum skal være fra lugtkilden (staldene) til byzone, samlet bebyggelse eller naboer uden landbrugspligt. Denne geneafstand skal være kortere end den 'vægtede gennemsnitsafstand', som er den faktiske afstand fra lugtkilden til det pågældende område. I dette tilfælde er der mere end 1,2 gange den beregnede geneafstand til de tre områdetyper, og i sådanne tilfælde beregnes ikke nogen vægtet gennemsnitsafstand. Geneafstanden beregnes med både FMK-modellen og Ny Lugtvejledning, og den model, som resulterer i den højeste lugtemission, anvendes for det pågældende område. Der er ikke husdyrbrug > 75 DE, som giver anledning til kumulativ effekt på lugtberegningerne.

Der findes imidlertid endnu ingen lugtmålinger, som kan belyse lugtemissionen fra minkfarme. Reguleringen af minkfarme i forhold til lugt er derfor udelukkende reguleret ved de afstandskrav, som fremgår af bekendtgørelse nr. 1428 af 13. december 2006 om pelsdyrfarme m.v. (pelsdyrbekendtgørelsen). Jvf. bekendtgørelsen er der krav om en afstand på 100 meter ved under 10.000 tæver. Vurdering af lugt på husdyrbrug med blandede besætninger skal skønnes ud fra ovenstående afstandskrav sammenholdt med den spredningskurve for lugt, som gælder for andre ikke-drøvtyggere. Dette er indarbejdet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk.

Tabel 11. Beregnet geneafstand for lugt.

Områdety-pe	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Geneafstand nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Byzone	275 m (ny model)	---	---	---	Ja, ingen nabobeboelse/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand
Samlet bebyggelse	192 m (ny model)	---	---	---	Ja, ingen nabobeboelse/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig (ikke landbrugspligt)	110 m (ny model)	---	---	---	Ja, ingen nabobeboelse indenfor 1,2 gange geneafstand.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

På bilag 2 ses nærmeste nabobeboelser. Nærmeste enkelt bolig i landzone, Hodsagervej 16, ligger i en afstand af ca. 305 meter fra husdyrbrugets staldbygninger. Byzone til Mejrup ligger i en afstand af ca. 1,9 kilometer fra husdyrbrugets staldbygninger.

Minkhallerne er åbne og ventileres dermed naturligt. Ammekvægholdet har mulighed for at gå ind i maskinhus om vinteren, men er ellers udegående. En del af staldene på husdyrbruget har således naturlig ventilation, som mindsker lugtgenerne for omgivelserne set i forhold til traditionel mekanisk ventilation med afkast.

Gylle udbringes fortrinsvis ved slangeudlægning og ellers ved nedfældning. Håndtering og udbringning af husdyrgødning sker normalt på hverdage i tidsrummet fra klokken 06.00 til 18.00. I forbindelse med forårsarbejde vil der kunne forekomme udkørsel udenfor dette tidsrum.

Der skal konstant være flydelag i gyllebeholderen, idet der ikke er fast overdækning. Efter omrøring og udkørsel af gylle skal det kontrolleres, at flydelaget er genetableret senest efter 7 dage, med mindre gyllebeholderen tømmes helt. Gylle omrøres kun forud for udkørsel af gylle.

Samlet vurdering for lugt

Geneafstanden til byzoneområde, samlet bebyggelse og enkeltboliger er overholdt. Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstand, men i en grad, så man ikke vil karakterisere det som generende. Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. Genekriterierne efter både FMK-modellen og Ny Lugtvejledning er overholdt. På den baggrund vurderes det, at staldanlæggene ikke vil give anledning til væsentlige gener for naboer.

Lugt fra opbevaringslager er ikke medtaget i ovenstående beregninger. Det vurderes dog, at der er taget højde for lugtgener fra gyllebeholder i de generelle afstandskrav og krav om flydelag m.v. Der stilles ikke skærpede krav til gyllebeholder eller udbringningspraksis, da der ikke forventes at være væsentlige lugtgener herfra i forhold til omboende.

Der stilles vilkår om, at såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der forekommer lugtgener, der er væsentligt større end der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om lugtmålinger og om, at der skal indgives og gennemføres projekter for afhjælpende foranstaltninger.

TRANSPORT

Transporter på offentlig vej sker i forbindelse med håndtering af dyr, gødning, korn, halm og foderstoffer m.v. Transporterne foregår normalt indenfor normal arbejdstid. Minkfoder leveres pt. om aftenen. Omkring forårs- og høstarbejde vil markarbejdet betyde intensive trafik til og omkring anlægget. Sæsonbetonede transporter kan foregå hele døgnet. Det estimerede antal transporter per år og transporttype er sammenstillet i tabel 12.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Tabel 12. Oversigt over transporttype og antal årlige transporter.

Type	Antal transporter pr. år		Ændring %
	Før udvidelse	Efter udvidelse	
Husdyr til/fra ejendommen	55	58	+ 5
Dyr til destruktion	52	52	0
Indkøbte foderstoffer	417	417	0
Halm	1	1	0
Husdyrgødning - total	135	150	+ 11
Husdyrgødning – heraf ad offentlig vej	68	75	+ 10
Handelsgødning	10	10	0
Kemikalier	2	2	0
Brændstof	10	10	0
Dyrlæge	12	12	0
Andre (erhvervsaffald)	24	24	0
Antal transporter i alt	718	736	+ 3

Transportveje for husdyrgødning og øvrige transporter vil foregå ad de veje, der er indtegnet på bilag 3.

Antallet af transporter øges med 3 %, mens antallet af transporter ad offentlig vej stiger samlet med 2 %. Husdyrholdet på husdyrbruget øges med 26,93 DE svarende til 22 %. Antallet af transporter vurderes i øvrigt ikke at ligge over, hvad man kan forvente.

En del af husdyrgødningen kan transporteres direkte ud i marken, uden at der skal anvendes offentlig vej. For de øvrige marker gælder, at transporter med husdyrgødning foregår ad nærmeste offentlige vej (bilag 3). Transporter med husdyrgødning foregår med traktor og vogn. Jvf. Miljøklagenævnets afgørelser, blandt andet MKN-130-00160 og MKN-130-00087, betragtes landzone som landbrugets erhvervsområde, hvorfor beboere i landzone må acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug. Miljøklagenævnet bemærker endvidere, at færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. Bekendtgørelsen nr. 1152 af 23/11 2006 om husdyrhold og arealkrav fastsætter krav om, at transport af husdyrgødning over en vejafstand på mere end 10 kilometer fra husdyrproduktionsanlægget, skal foregå med lastbil eller et påhængskøretøj hertil. Under transporten skal flydende gødning opbevares i lukkede tanke og fast gødning skal overdækkes. Dette er for nærværende ikke aktuelt for husdyrbruget, da der er knap 10 kilometer til de marker, der ligger længst væk fra husdyrbruget. Det er oplyst, at transport til og fra husdyrbruget generelt foregår indenfor normal arbejdstid.

Transport af husdyrgødning til de forpagtede arealer vest og nordvest for husdyrbruget foregår gennem Mejrup by og ad ringvejen indenfor byzonen til Holstebro (bilag 3). Antallet af transporter, der passerer igennem byzone andrager cirka 5-10 % af transporterne med gylle. Transporter med husdyrgødning til de forpagtede arealer ved og omkring Mejrup er ikke mulig ad anden alternativ vej. En alternativ transportrute til det nordligst beliggende forpagtede areal, der pt. tilgås ad ringvejen i Holstebro, er dog en mulighed. Dette vil dog medføre en længere transportvej ad små veje. Viborgvej og ringvejen i Holstebro er en tung trafikeret vejstrækning, hvor der i øvrigt i forvejen er halmtransporter med traktor og vogn til affaldsforbrændingsanlægget nord for Holstebro. Samlet vurderes det, at det i begrænset omfang er nødvendigt at transportere husdyrgødning gennem bymæssig bebyggelse, ad ruter, der berører byzonerne til Mejrup og Holstebro, for at tilgå de forpagtede

arealer (bilag 3). Der stilles vilkår om, at transport af husdyrgødning til øvrige marker, hvor det kan lade sig gøre at passere udenom bymæssig bebyggelse, skal foregå udenom bymæssig bebyggelse.

Beboere langs de viste transportveje (bilag 3) og tilstødende veje, som anvendes til transport, må således forvente at opleve et øget antal transporter til og fra husdyrbruget. Idet transporterne normalt foregår i dagtimerne og ikke har karakter over, hvad der er normalt forekommende for lastvogne og traktorer, forventes transporterne ikke at medføre væsentlige gener for omboende. Ved hensynsfuld kørsel til og fra husdyrbruget kan støj, støv og rystelser herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset. Der stilles vilkår herom.

Herudover skal det bemærkes, at ved tilsvining af offentligt tilgængelige veje i forbindelse med arbejdskørsel, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørselsens ophør, jvf. færdselslovens kapitel 14. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

BAT i forbindelse med transport er blandt andet:

- at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel,
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid.

Det vurderes, at transport til og fra husdyrbruget kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for omboende, ved overholdelse af gældende lovgivning og de stillede vilkår, samt at kravet om BAT er overholdt.

STØJ

De primære støjklender i forbindelse med husdyrbruget kommer fra transporter til og fra husdyrbruget, markarbejde i forbindelse med udbringning af gylle og ved høst.

Transporter til og fra husdyrbruget foregår hovedsageligt i dagtimerne på hverdage i tidsrummet fra 06.00 til 18.00, dog undtaget transporter med minkfoder, der pt. leveres om aftenen. Udbringning af gylle vil ske i hele vækstperioden, dog overvejende i perioden marts-maj, men høst forekommer i perioden fra juli til september.

De sekundære støjklender stammer fra ventilationsanlæg og indblæsning af foder i silo samt fra fodervognen ved udfodring af minkfoder. Ventilationsanlægget kører hele døgnet, mens indblæsning af foder i silo forekommer ca. ½ time om ugen i tidsrummet fra 06.00 til 16.00.

Ovenstående støjklender søges i størst muligt omfang reduceret og driften forekommer overvejende indenfor normal arbejdstid. Der har aldrig været klager over støj fra husdyrbruget.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Husdyrbrugets nærmeste naboer er Sivegårdsvej 2 og Hodsagervej 16. Støj fra husdyrbruget forventes ikke at være eller blive til væsentlig gene for de omboende, eftersom de lovpligtige afstandskrav er overholdt, og støjkilderne fra husdyrbruget ikke ligger ud over, hvad der kan forventes for et husdyrbrug af denne type.

Der findes ingen generelle regler for det maksimale støjniveau fra husdyrbrug i landzone. Miljøstyrelsen har angivet en række vejledende støjgrænser for virksomheder i det åbne land. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen, og det faktuelle støjniveau kendes derfor ikke, og kan ikke sammenholdes med de vejledende støjgrænser. For at imødekomme eventuelle støjgener for naboer fastsættes derfor vilkår om, at de vejledende støjgrænser skal overholdes. Såfremt der skulle opstå gener for omboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/beregninger efter nærmere definerede anvisninger, så det kan godtgøres, at støjgrænserne overholdes.

For de beskrevne støjkilder vurderes det, at kravet om BAT er opfyldt, ved almindelig anvendelse af det pågældende materiel m.m. og via de stillede vilkår.

Såfremt der ændres ved eksisterende stalde eller anlæg, der kan medføre ændring i støjniveauet for omboende, skal ændringen vurderes i henhold til principperne for BAT.

STØV

Ved håndtering af halm og strøelse kan der opstå støvgener. Det vurderes dog primært at være lokalt på husdyrbruget og af begrænset omfang, og dermed ikke en væsentlig gene for omboende eller trafikanter. Støvgener må påregnes i kortere perioder i forbindelse med høstarbejdet, og i tørre perioder kan der forekomme støv fra husdyrbruget ved færdsel med køretøjer og transportere til og fra husdyrbruget. Der vurderes dog ikke at være tale om støvgener af væsentlig karakter, som ligger udover det forventelige.

Den væsentligste støvkilde vurderes at opstå ved kørsel på grusvej til og fra husdyrbruget, især i tørre perioder. Idet der sker en stigning i antallet af transportere, må det forventes, at støvgener herfra øges. Husdyrbruget ligger tæt på asfalteret vej og de nærmeste nabobeboelser ligger i en afstand af henholdsvis ca. 300 og 395 meter fra husdyrbruget. Transportere til husdyrbruget og den daglige drift på husdyrbruget vurderes ikke at kunne generere støvgener, der kan være til gene for de nærmeste naboer. Generelt kan eventuelle støvgener reduceres ved hensynsfuld kørsel.

Idet antal transportere øges i forbindelse med udvidelsen, stilles vilkår til sikring af omboende mod væsentlige støvgener fra husdyrbrugets drift. Det er Holstebro Kommune, der afgør, hvad der er væsentlige gener.

Det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt ud fra ovenstående.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

LYS

Der er udendørs lys på gårdspladsen. Herudover er der ét udendørs lys monteret på gavlen nord for svinestalden (E) (bilag 1). Belysningen er kun tændt ved udlevering af grise, såfremt det foregår tidligt om morgenen. I staldene er der ingen natbelysning. Ansøger oplyser, at der ikke er fjernvirkning af lyskilderne.

Det vurderes, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for omboende, da mængden af lyskilder er meget begrænset og da lyset ved svinestalden kun er tændt når det er nødvendigt. Der er desuden bevoksninger af træer m.v. mellem husdyrbruget og naboejendomme. Naboejendommene ligger forholdsvis langt fra husdyrbruget i forhold til lyspåvirkning. Der stilles ikke vilkår vedrørende belysning.

SPILDEVAND

Spildevand, herunder husholdnings- og processpildevand fra husdyrbruget håndteres som angivet i tabel 13. Afløbsplan fremgår af bilag 18.

Tabel 13. Oversigt over spildevandstype og håndtering.

Spildevandstype	Håndtering
Tagvand	Nedsiver overfladisk
Afløb fra befæstet areal ved fodersiloer	Ledes til gyllekanaler i svinestald
Møddingsplads	Ledes til fortank
Vaskeplads (foderrekvisitter)	Ledes til fortank
Vaskevand fra stalde	Ledes til gyllebeholder
Husspildevand	Ledes til trixtank og videre til sivedræn

Forhold omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan, kan ejendommen eventuelt blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

Vaskevand fra stalde og maskinhus samt afløb fra befæstede arealer

Det er oplyst, at vaskevand fra stalde udgør ca. 100 m³, spildevand fra drikkevandsspild udgør ca. 300 m³ og vask af maskiner og markredskaber udgør 50 m³, som er inkluderet i beregningen af opbevaringskapaciteten for husdyrgødning. Spildevand fra stalde, vaskeplads og møddingsplads ledes via fortank til gyllebeholder.

Al vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester og sprøjtemidler, samt vask af foderrekvisitter, hvorfra der kan forekomme foderrester, skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder eller gyllesystemet. Udbringning skal ske jvf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Tagvand

Der er ikke tagrender på driftsbygningerne. Øvrigt overfladevand, herunder tagvand, nedsiver overfladisk. Tagvand fra stuehus og garage nedsiver via faskine. Der er ikke dræn tæt på husdyrbrugets anlæg.

Vandbesparende foranstaltninger

Ansøger er bevidst om ressourcebesparende tiltag, og der er således fokus på reduktion af vandspild ved anvendelse af drikkekopper og vandsystem af cirkulationstypen med konstant tryk på ventilerne på minkfarmen, hvilket er vandbesparende. Der anvendes interval iblødsætning i staldene og vask med højtryksrensere, hvilket reducerer vasketiden.

På baggrund af ovenstående vurderes det samlet set, at forhold omkring spildevand opfylder kravet om BAT og i øvrigt ikke vil give anledning til væsentlig forurening eller gener. Der stilles ikke vilkår vedrørende spildevandsforholdene.

SKADEDYR

Rotter

Der er opsat kasser med rottegift på husdyrbruget. Forebyggende foranstaltninger er rengøring og renholdelse af stalde og minkhaller og omkring foderoplæg for foderrester m.v. Foder på husdyrbruget skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Såfremt der konstateres rotter på husdyrbruget kontaktes den kommunale rottebekæmpelsesordning.

Fluer

Forekomst af fluer mindskes ved rengøring i svinestaldene hver 3. måned. Forebyggende fluebekæmpelsen på minkfarmen sker ved sprøjtning med larvicid eller anvendelse af stampet kalk under burene. Fluer bekæmpes på farmen efter retningslinierne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, da husdyrbruget, i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser, er forpligtet til at sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt, og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rotternes levemuligheder på husdyrbruget begrænses mest muligt. Dette betyder, at husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for eksempelvis rotter, at undgå rod på husdyrbruget og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc., bevoksninger, eventuelt rumure, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter og rette sig efter påbud meddelt af kommunalbestyrelsen.

Fluegener kan forebygges ved at holde en god hygiejne på husdyrbruget, særligt i stalde og omkring foderopbevaring. Effektiv fluebekæmpelse i staldene er betinget af en god staldhygiejne og fjernelse af gødnings- og foderrester, så fluerne ikke har mulighed for at yngle heri. I Statens Skadedyrslaboratoriums retningslinier for bekæmpelse af fluer på gårde med husdyrbrug, er forskellige metoder til forebyggelse og bekæmpelse gennemgået.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Såfremt husdyrbruget skulle give anledning til fluegener for omboende, stilles der vilkår om, at Holstebro Kommune kan forlange, at der føres en journal over fluebekæmpelsen.

DRIFTSFORSTYRELSE ER UHELD

Ved håndtering af olie, kemikalier og gylle er der en potentiel risiko for forurening ved spild eller udslip som følge af driftsforstyrrelser eller uheld.

Håndtering af olie

Dieselolietanken og spildolie i 200 liters tromler, opsat i spildbakke, er placeret på fast bund i maskinhuset (G) (bilag 1), indenfor port, i god afstand fra portåbning, så risiko for eventuel påkørsel er minimeret. Ved eventuel lækage, vil olien flyde ud på betongulvet, hvor savsmuld og kattegrus er til rådighed for opsamling af spild. Spildolien opsamles i spildbakken.

Skift af oliefilter finder sted dels på husdyrbruget dels på værksted. Oliefiltere afdrypper og opbevares i lukket beholder/tønde i maskinhus indtil bortskaffelse. Der stilles vilkår om, at oliefiltere skal opbevares i egnet beholder, med tætsluttende låg, på tæt bund og uden mulighed for afløb til overfladevand, jord eller grundvand.

Håndtering af kemikalier

Kemikalielager opbevares i frostsikkert skab på fast bund i maskinhus (G) uden afløb, hvorved fare for spild og udledning til jord undgås. Påfyldning af kemikalier foregår enten i mark eller på vaskepladsen, hvor eventuelt spild løber til fortanken.

Håndtering af gylle

Overpumpning af gylle fra samletank, fortank og svinestalde sker manuelt med elpumpe. Risikoen for forurening, hvis pumperne startes utilsigtet, er begrænset til det tidspunkt, hvor gyllebeholderne er helt fyldt lige før udbringning af gyllen. Der er luftindtag i toppen af overføringsrøret, og det er dermed forsøgt sikret, at der ikke kan ske tilbageløb. Overpumpning af gylle foregår altid under opsyn.

Tømning af gyllebeholder sker ved hjælp af gyllevognens egen pumpe.

Holstebro Kommune vurderer, at en væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Pumper, der pumper gylle fra samletank og fortank til gyllebeholder og fra svinestalde til gyllebeholder, skal være forsynet med en afbryder, som sikrer, at pumpe ikke kan sættes i gang utilsigtet. Eldrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, afbrydes ved hovedtavlen. Afbryderen skal aflåses eller opbevares under aflåste forhold. Overpumpning skal altid ske under opsyn. Herved sikres det, at der ikke pumpes meget store mængder gylle ud af beholderen ved et uheld, og at risikoen for udslip af store mængder gylle, ud af beholderen, dermed minimeres.

Der stilles ikke vilkår om anvendelse af dødemandsknapper, timere eller lignende i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Gylleudslip

Såfremt en gyllebeholder eller pumpeledning sprænger læk vil gyllen, på grund af det relativt plane terræn, løbe ud på de omliggende arealer. I en afstand af ca. 370 meter fra gyllebeholderen ligger Savstrup Å. Umiddelbart nord for gyllebeholderen er der et område med træbevoksning, hvortil terrænet er svagt stigende. Der er ikke dræn eller grøfter i nærheden af gyllebeholderen. Gylleudslip vurderes således ikke at udgøre en væsentlig risiko for overfladevand.

Markvandingsboringen, DGU nr. 64.777, ligger syd for husdyrbruget ved Sivegårdsvej. Imellem markvandingsboringen og gyllebeholderen ligger husdyrbrugets anlæg. Idet markvandingsboringen ligger i en afstand af ca. 180 meter fra gyllebeholderen og med husdyrbrugets anlæg imellem, vurderes det, at gylleudslip ikke udgør en væsentlig risiko for grundvandet.

Strømsvigt

Ansøger oplyser, at man ved strømsvigt hurtigt kan rekvirere generator.

Beredskabsplan

En beredskabsplan kan medvirke til at begrænse skadens omfang ved driftsforstyrrelser og uheld, og derigennem mindske risikoen for forurening, såfremt der skulle ske et uheld, herunder mindre uheld som eksempelvis oliespild, og mere alvorlige hændelser som eksempelvis brand etc. Ved brand kontaktes brandvæsnet, og der informeres om placering af flugtveje ved ankomst til husdyrbruget. Ved fare for forurening med olie, kemikalier, husdyrgødning, m.v. kontaktes kommunen.

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå sin bedrift, og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres. I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse har ansøger udarbejdet en beredskabsplan.

BAT er blandt andet:

- at husdyrbruget har en beredskabsplan, der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på ejendommen,
- at alle, der arbejder på husdyrbruget, er bekendt med beredskabsplanens indhold og véd, hvor den kan findes,
- at beredskabsplanen hænges op synligt flere steder på husdyrbruget,
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående. Beredskabsplanen er udarbejdet og fremgår af bilag 18.

RENERE TEKNOLOGI OG RESSOURCESTYRING

Renere teknologi

Renere teknologi sigter blandt andet mod at minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer per produceret enhed, at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer samt at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, blandt andet ved at stille krav, når der købes ind.

På husdyrbruget er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi:

El/energi	▪ Strømbesparende ventilationssystem i svinestalde, der bruger mindre strøm end traditionel mekanisk ventilation ▪ Der anvendes naturlig ventilation i minkhaller ▪ Der er ingen belysning i minkhaller ▪ Der er etableret fodersiloer tæt på staldanlæg og minkhaller for at minimere den interne transport af foder
Vand	▪ Regelmæssig renholdelse og eftersyn af ventilationssystemet ▪ Vandsystemet i minkhallerne er af cirkulationstypen, der er energi- og vandbesparende ▪ Der anvendes drikkekopper, der er mere vandbesparende end drikkenipler ▪ Interval iblødsætning af staldene og vask med højtryksrensere er vandbesparende
Ammoniak	▪ Gødningsrender i alle eksisterende minkhaller er 36,5 cm brede ▪ Gødningsrender i alle nye minkhaller er 36,5 cm brede ▪ Udmugning 2 gange om ugen i alle minkhaller, fordelt som 3 gange ugentlig i perioden juni til og med november og ugentlig i årets øvrige måneder ▪ Foderkorrektioner for svin (råprotein)
Management	▪ Der arbejdes efter principperne for godt landmandskab ▪ Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på husdyrbruget, hvor såvel forbrug af handelsgødning og husdyrgødning dokumenteres ▪ På husdyrbruget registreres forbrug af vand, energi og indkøbt foder ▪ Dagligt tjek af foderanlæg, ventilationsanlæg og vandforsyning ▪ Regelmæssig justering/kalibrering af drikkevandsanlægget ▪ Rengøring omkring bygninger og siloer på husdyrbruget foretages jævnlige med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold ▪ Der udarbejdes en beredskabsplan for husdyrbruget til brug i forbindelse med eventuelle uheld eller driftsforstyrrelser på husdyrbruget
Gødningsopbevaring	▪ Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse ▪ Gyllebeholderen er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige 10-års eftersyn ▪ Der er naturligt flydelag i gyllebeholderen suppleret med oprensningsmateriale fra minkfarmen ▪ Der er konstant flydelag på gyllen og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der senest 14 dage efter er etableret flydelag
Gødningsudbringning	▪ N-min analyser af gyllen for at fastsætte hvor meget plantetilgængeligt kvælstof, der er til rådighed for planterne, herved optimeres gødningen ▪ Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførsel af handelsgødning, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer ▪ Gyllen udbringes fortrinsvis ved slangeudlægning ▪ Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder m.v.
Fodring	▪ Foderplanen til svinene udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af den nyeste viden indenfor området. ▪ Der anvendes fytase i fodringen af slagtesvinene.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Ressourcestyring

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at husdyrbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om, at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Det drejer sig således om, at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelser bliver minimeret, under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Forbruget af råstoffer til husdyrproduktionen består primært af foder, vand, el og olie. Desuden er der et forbrug af handelsgødning. Husdyrbrugets ressourceanvendelse før og efter udvidelsen fremgår af tabel 14.

Tabel 14. Husdyrbrugets ressourceanvendelse.

Type	Forbrug før udvidelse	Forbrug efter udvidelsen	Ændring %
El [kWh]	70.000	70.500	+ 1
Vand [m ³]	2.400	3.000	+ 25
Markvanding [m ³]	66.000	66.000	0
Dieselolie [liter]	16.000	16.000	0
Motorolie [liter]	60	60	0
Fyringsolie [liter]	1.400	1.400	0
Foder, svin, købt [ton]	800	800	0
Foder, mink [ton]	150	300	+ 100
Halm [ton]	4	6,5	+ 63
Handelsgødning-N [kg]	12,5	12,5	0
Handelsgødning-P [kg]	0	0	0

Energiforbrug

Elektricitet anvendes til foderanlæg, korntørringsanlæg, ventilation i svinestalde, gyllepumper, opvarmning af vand på minkfarmen, elhegn, markvanding samt belysning. Energiforbruget øges beskedent i forbindelse med udvidelsen, herunder de poster, som direkte er affødt af det øgede husdyrhold på minkfarmen. Før udvidelsen var elforbruget 70.000 kWh, og det forventes at forbruget stiger i ansøgt drift til ca. 70.500 kWh. Forbruget kan variere en del mellem årene, blandt andet afhængig af behov for at anvende vandingsanlægget.

Energibesparende foranstaltninger

Ansøger har oplyst, at ventilationsanlægget i svinestaldene er strømbesparende. Ventilationsanlæg skal efterses og renholdes jævnligt, mindst én gang om året, således at støv- og lugtgener begrænses mest muligt og således at systemerne altid kører energimæssigt optimalt. I minkhallerne er der naturlig ventilation, hvorved der ikke forbruges energi.

Vandforbrug

Det årlige vandforbrug er før udvidelsen 2.400 m³, heraf anvendes ca. 2.000 m³ til drikkevand til svinene og ca. 300 m³ til drikkevand til minkene. Herudover anvendes ca. 100 m³ til rengøring af stalde og ca. 50 m³ til rengøring af maskiner. I ansøgt drift forventes kun en forøgelse af drikkevand til minkene på ca. 600 m³, således at det forventede vandforbrug er 3.000 m³ i ansøgt drift.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Der er en vandindvindingstilladelse på 66.000 m³ til markvanding. Forbruget varierer fra år til år afhængig af afgrødernes behov for vand.

Ansøger oplyser, at der er opsat et nyt vandsystem af cirkulationstypen med konstant tryk på ventilerne på minkfarmen, hvilket er besparende i forhold til både energi og vand. Der anvendes drikkekopper, som er mere vandbesparende i forhold til bideventiler, idet disse ofte medfører et større vandspild. Ligeledes er interval-iblødsætning af staldene og vask med højtryksrenser en vandbesparende foranstaltning.

Energirådgivning

Husdyrbruget er ikke tidligere blevet gennemgået af en energirådgiver. Ansøger oplyser, at el- og vandforbrug løbende følges.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget minimum hvert 5. år gennemgås af en energifaglig person med det sigte, at sikre at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Første gennemgang skal gennemføres indenfor 1 år efter at miljøgodkendelsen er meddelt. Der stilles desuden vilkår om, at 5-års lønsomme teknologier som udgangspunkt skal indføres, med mindre der er forhold, der taler for at investeringen med fordel kan udsættes til senere, eller såfremt det på anden måde ikke er proportionalt at indføre tiltagene.

BAT

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT blandt andet følgende:

- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på elforbrug og andre energikilder, eventuelt sammen med husdyrbrugets energiselskab/konsulent,
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt handelsgødning,
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås,
- at der anvendes energibesparende belysning,
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt,
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

Samlet vurdering

Generelt bør husdyrbruget registrere forbrug af el, vand og andre ressourcer og være opmærksom på muligheden for besparelse. Der stilles vilkår om løbende registrering af resourceforbruget med henblik på, at der løbende er fokus på at reducere forbruget. Det vurderes, på baggrund af det ansøgte og de stillede vilkår, at husdyrbruget opfylder kravet om BAT for renere teknologi og ressourcestyring.

Varetagelse af hensyn til landskab

De visuelle ændringer, der foretages på husdyrbruget, består i opførelse af nye minkhaller inden for byggefeltet, der er markeret på bilag 1.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Husdyrbrugets anlæg ligger tilbagetrukket fra vejen. Der er delvis beplantning omkring anlægget overvejende mod syd og mod vest. Minkhallerne opføres øst for de eksisterende minkhaller i en højde på 2,65 meter til tagryg, svarende til de eksisterende minkhaller. Minkhallerne vil være synlige fra sydøstlig retning. Der stilles vilkår om en slørende beplantning bestående af et tre-rækket læhegn af hjemmehørende arter. Den slørende beplantning skal etableres syd og øst for de nye minkhaller, som markeret på bilag 1.

Husdyrbruget, og hovedparten af dets ejede og forpagtede udbringningsarealer, ligger i områder udpeget som primære jordbrugsområder. Undtaget herfra er mark nr. 51-0, der ligger i et område udpeget som sekundære jordbrugsområder. Mark nr. 51-0 og de omliggende marker nr. 52-0, 53-0 og 54-0 ligger i et område, der figurerer som boligområde i den vedtagne Kommuneplanramme for 2009-2021. Dette giver dog ikke for nærværende anledning til restriktioner i arealanvendelsen. Relevante udpegninger vedrørende landskabelige og kulturhistoriske interesseområder fremgår af bilag 8.

Dele af de forpagtede arealer vest for Mejrup ligger i et område, der er udpeget som kulturhistorisk interesseområde, hvor oldtidsvejen, fra Dybå til Trandum ved Karup Å, løber. Dele af de ejede og forpagtede arealer ligger i områder udpeget som landskabeligt interesseområde, hovedsageligt områder omkring vandløbene Storå og Savstrup Å (bilag 8).

På hver af markerne, nr. 71-0 og 72-0, findes fredede fortidsminder (gravhøje) (bilag 8) som, jvf. § 29f i museumsloven, er beskyttet af en 2 meter beskyttelseszone, målt fra gravhøjens fod, hvor der ikke må foretages jordbehandling, gødskes eller tilplantes. Der stilles ikke skærpede vilkår.

Holstebro Kommune har ikke kendskab til øvrige beskyttelseslinier, fredninger, kirkezoner eller kulturhistoriske områder i nærheden af husdyrbruget, som er til hinder for det ansøgte.

Det vurderes, at hensynet til de landskabelige værdier er tilstrækkeligt varetaget i det ansøgte projekt, idet de nye minkhaller etableres i tilknytning til de eksisterende bygninger og således ikke vil medføre væsentlig forringelse af de landskabelige værdier. Der stilles derfor ikke skærpede vilkår vedrørende landskabelige forhold. Der stilles dog vilkår om slørende beplantning syd og øst for de nye minkhaller.

Ophør af husdyrbruget

Ved overdragelse eller ved ophør af husdyrbrugets aktiviteter skal tilsynsmyndigheden orienteres inden for 14 dage.

Ved husdyrbrugets ophør skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:

- Gyllebeholder, fortank med rørsystemer, gyllekanaler/kummer m.v. skal tømmes og rengøres

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Alle staldafsnit og minkhaller skal tømmes for husdyrgødning og oprensningsmateriale, der bortskaffes efter regler om udbringning af husdyrgødning
- Alle olietanke skal tømmes
- Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til Holstebro Kommunes affaldsregulativer.

Der stilles vilkår til sikring af, at der ved eventuelt ophør af produktionen skal sikres, at der ikke sker forurening af natur eller miljø. Der stilles desuden vilkår om, at Holstebro Kommune kan kræve bygningsmassen fjernet, hvis produktionen ophører, og bygningerne ikke anvendes til landbrugsformål. Omkostninger i forbindelse hermed påhviler husdyrbruget.

AREALER- Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Husdyrbrugets udbringningsarealer

DRIFT AF HUSDYRBRUGETS AREALER

Udbringningsarealerne modtager husdyrgødning fra husdyrbruget på Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro. Herudover søges om tilførsel af husdyrgødning fra andre bedrifter svarende til 74,26 DE.

Husdyrgødningen er sammensat som vist i tabel 15. Der stilles vilkår om den maksimale mængde og sammensætning af udbragt husdyrgødning på udbringningsarealerne jvf. tabel 15, eftersom dette ligger til grund for de beregninger, ansøgningen er vurderet ud fra.

Tabel 15. Husdyrgødningstyper og næringsstofsammensætning til udbringning på udbringningsarealerne.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro	Minkgylle	4.447	1.116	40,00
Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro	Svinegylle	9.248	1.843	99,83
Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro	Kvægdybstrøelse	94	10	0,89
Tilført husdyrgødning	Svinegylle	5.884	1.133	62,86
Tilført husdyrgødning	Blandet gylle	1.165	239	11,40
I alt		20.838	4.341	214,98

På Sivegårdsvej 1 afgræsses 9,78 ha ekstensivt udenfor udbringningsarealet, svarende til 10,65 DE i kvæg.

Husdyrbruget råder over et samlet udbringningsareal (ejet og forpagtet) på 153,84 ha, herunder udgør de forpagtede udbringningsarealer 68,13 ha. Udbringningsarealernes beliggenhed og fordeling fremgår af bilag 9 og tabel 16.

Tabel 16. Oversigt over arealstørrelse og ejerforhold for de udbringningsarealer, der indgår i miljøgodkendelsen.

Mark nr.	Areal (ha)	Type	Ejerforhold
1-0	3,69	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
2-0	2,21	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
3-0	1,98	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
4-0	1,95	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
5-0	0,60	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
7-0	2,97	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
8-0	1,00	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
8-1	0,73	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
9-0	0,82	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
9-2	0,83	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
12-0	3,50	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
12-4	0,77	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
20-0	4,30	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
21-0	2,80	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
22-0	2,35	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
23-0	2,19	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
24-0	1,66	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
25-0	1,12	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Mark nr.	Areal (ha)	Type	Ejerforhold
25-3	0,80	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
25-4	0,49	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
27-1	0,97	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
40-0	3,57	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
41-0	9,70	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
43-0	3,50	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
71-0	4,57	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
72-0	3,80	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
73-0	4,22	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
73-1	0,34	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
74-0	11,52	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
75-0	6,75	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
75-1	0,17	Ejet	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
Afgr-1	2,46	Ejet - afgræsning	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
Afgr-2	1,03	Ejet - afgræsning	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
Afgr-3	0,58	Ejet - afgræsning	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
Afgr-4	2,40	Ejet - afgræsning	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
Afgr-5	0,40	Ejet - afgræsning	Ansøger Svend Erik Kristensen, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro
10-0	1,98	Forpagtet	Vagn Flemming Borup, Hodsagervej 16, 7500 Holstebro
11-0	0,81	Forpagtet	Vagn Flemming Borup, Hodsagervej 16, 7500 Holstebro
51-0	2,47	Forpagtet	Holstebro Kommune, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro
54-0	4,01	Forpagtet	Holstebro Kommune, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro
100-0	8,41	Forpagtet	Holstebro Kommune, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro
52-0	0,65	Forpagtet	Holstebro Kommune, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro
53-0	0,31	Forpagtet	Holstebro Kommune, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro
70-0	10,40	Forpagtet	John Nygaard Hansen, Hodsagervej 3, 7500 Holstebro
91-0	8,48	Forpagtet	Steffen Gade Søndergaard, Tingagervej 4, 7500 Holstebro
91-1	0,14	Forpagtet	Steffen Gade Søndergaard, Tingagervej 4, 7500 Holstebro
92-0	1,78	Forpagtet	Steffen Gade Søndergaard, Tingagervej 4, 7500 Holstebro
93-0	0,60	Forpagtet	Steffen Gade Søndergaard, Tingagervej 4, 7500 Holstebro
94-0	0,77	Forpagtet	Steffen Gade Søndergaard, Tingagervej 4, 7500 Holstebro
95-0	0,69	Forpagtet	Steffen Gade Søndergaard, Tingagervej 4, 7500 Holstebro
96-0	0,57	Forpagtet	Steffen Gade Søndergaard, Tingagervej 4, 7500 Holstebro
97-0	0,79	Forpagtet	Steffen Gade Søndergaard, Tingagervej 4, 7500 Holstebro
97-1	0,18	Forpagtet	Steffen Gade Søndergaard, Tingagervej 4, 7500 Holstebro
98-0	0,89	Forpagtet	Steffen Gade Søndergaard, Tingagervej 4, 7500 Holstebro
101-0	2,14	Forpagtet	Kristian Groth, Hodsagervej 5, 7500 Holstebro
103-0	4,58	Forpagtet	Kristian Groth, Hodsagervej 5, 7500 Holstebro
104-0	3,42	Forpagtet	Kristian Groth, Hodsagervej 5, 7500 Holstebro
105-0	4,78	Forpagtet	Kristian Groth, Hodsagervej 5, 7500 Holstebro
105-1	1,10	Forpagtet	Kristian Groth, Hodsagervej 5, 7500 Holstebro
108-0	2,38	Forpagtet	Kristian Groth, Hodsagervej 5, 7500 Holstebro
110-0	2,00	Forpagtet	Kristian Groth, Hodsagervej 5, 7500 Holstebro
Afgr-7	0,61	Forpagtet - afgræsning	Kristian Groth, Hodsagervej 5, 7500 Holstebro
130-0	1,22	Forpagtet	Anders Bertel Dalby Jensen, Mejrup Skolevej 26, 7500 Holstebro
131-0	2,58	Forpagtet	Anders Bertel Dalby Jensen, Mejrup Skolevej 26, 7500 Holstebro
Afgr-6	2,30	Forpagtet - afgræsning	Bjarne Toft, Hodsagervej 28, 7500 Holstebro
I alt	9,78	Afgræsningsareal*	
I alt	153,84	Udbringningsareal	

* Ekstensiv afgræsning udenfor udbringningsarealet.

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 15 og 16 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgås aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemandsarealer uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden. Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstofindhold til udbringning på marker eller lignende.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

I miljøgodkendelsen indgår arealspecifikke vurderinger. Der vil derfor i miljøgodkendelsen blive stillet vilkår om, at husdyrbruget, i forbindelse med indgåelse af gylleaftaler, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal kunne dokumentere at gyllen udspredes på de gylleaftalearealer, der fremgår af miljøgodkendelsen. Dette kan blandt andet sikres gennem privatretslige aftaler, der er indskrevet i overførselsaftalen. Dette betyder i praksis, at der ikke må udsprede gylle på de omhandlede arealer fra eventuelt dyrehold på den modtagende ejendom, eller kan indgås andre gylleaftaler på de anmeldte udbringningsarealer, såfremt harmonitrykket på de pågældende arealer er fuldt udnyttet.

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den mængde husdyrgødning, der udbringes (harmonikrav). På en landbrugsbedrift må der, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens § 27, stk. 1, højst udbringes en husdyrgødningsmængde svarende til 1,4 DE/ha pr. planperiode, mens der på en bedrift med kvæg højst må udbringes husdyrgødning i en mængde svarende til 1,7 DE/ha pr. planperiode, jvf. § 27, stk. 2.

For at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens harmonibestemmelser skal der således være et udbringningsareal på minimum 153,45 ha til rådighed. Da det samlede areal til rådighed for udbringning er på 153,84 ha er det generelle harmonikrav således opfyldt.

BAT

BAT i forhold til udbringningsarealer er blandt andet, at den producerede husdyrgødning afstemmes med udbringningsarealerne, afgrødernes gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af handelsgødning. Dette sikres, ifølge Holstebro Kommunes vurdering, ved gældende lov. Håndtering og udbringning af husdyrgødning vurderes i øvrigt at overholde bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen. På baggrund heraf vurderes det, at kravet om BAT er opfyldt for udbringningsarealerne.

Dokumentation

Til sikring af ovenstående stilles vilkår om, at der til enhver tid, over for Holstebro Kommune, skal kunne fremlægges diverse planer, afregninger, regnskaber eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen. Ved indgåelse af aftale om forpagtning af jord og/eller overførsel af husdyrgødning skal der til stadighed foreligge skriftlige aftaler.

UDSKIFTNING AF UDBRINGNINGSAREALER

Alle ændringer i udbringningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer, eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Kommunalbestyrelsen skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes som mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Holstebro Kommune

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

SÆDSKIFTE

Sædskifte på alle udbringningsarealerne er valgt til at være som referencesædskiftet (S4). S4-sædskiftet har et udvaskningsindeks på 98, jvf. Skov- og Naturstyrelsens notat af 27. juni 2007 om standardsædskeer og referencesædskeer (jvf. bilag 10). Idet det valgte sædskifte ikke benyttes som virkemiddel til reduktion af nitratudvaskning, stilles der ikke vilkår til sædskifte.

Efterafgrødearealet øges med 5,0 procentpoint (se under afsnittet 'Grundvand'). De 5,0 procentpoint ekstra efterafgrøder, udover plantedirektoratets generelle krav, skal følge de samme regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Hverken de ekstra efterafgrøder eller efterafgrøder, som følge af de generelle krav, må erstattes af grønne marker ifølge reglerne om nedsættelse af kravet til efterafgrøder som følge af grønne marker. Dette sikres ved vilkår.

UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

Om foråret (marts/april) udbringes husdyrgødningen inden såning af vårsæd ved nedfældning, mens husdyrgødning udbringes ved slangeudlægning i vintersæd i april/maj. Ansøger oplyser, at der stort set ikke anvendes maskinstation til markarbejdet.

Bynære udbringningsarealer

Husdyrgødning må ikke udbringes lørdage, søndage og helligdage på arealer nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål, jvf. husdyrgødningsbekendtgørelsen. De forpagtede udbringningsarealer, mark nr. 130-0 og 131-0 er beliggende op til byzonen til Mejrup, mark nr. 51-0, 52-0, 53-0 og 54-0 ligger op til byzonen til Holstebro, mens mark nr. 100-0 ligger indenfor byzonen til Holstebro. Beliggenhed af marker i forhold til byzone fremgår af bilag 11.

Udbringning skal tilrettelægges, så det i bolignære områder sker under hensyntagen til naboer i overensstemmelse med god landmandspraksis. Det vil sige enten ved direkte nedfældning eller ved nedpløjning umiddelbart efter udbringning, samt at opmærksomheden rettes på vindretningen i forhold til nabobeboelser og tidspunktet for udbringningen.

Transport

Husdyrbrugets udbringningsarealer er primært beliggende omkring husdyrbruget og i lokalområdet, herudover er nogle af de forpagtede udbringningsarealer spredt beliggende omkring Mejrup og mellem Mejrup og Holstebro (bilag 3). Der vil forekomme transport med husdyrgødning gennem Mejrup og ad ringvejen i Holstebro. Omfanget af transporten er beskrevet i afsnit herom under anlægsdelen.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

BAT ved udbringning

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelser, såsom husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det eksempelvis er et generelt lovkrav at:

- udarbejde mark- og gødningsplaner,
- ikke at udbringe husdyrgødning mindre end 200 meter fra byområder på weekend- og helligdage,
- anvende lovlige udbringningsmetoder (eksempelvis ikke tilladt at bruge bredspreader til gylle),
- nedfælde gylle på sort jord og i græs mindre end 1000 meter fra sårbare naturtyper,
- nedbringe fast husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- overholde maksimalt tilladt harmonitryk (DE/ha),
- etablere efterafgrøder til reduktion af nitratudvaskning i relation til produktionsform,
- ikke at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande,
- der skal være en 2 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb.

Herudover er der en række BAT-forhold, der ikke er direkte reguleret i dansk lovgivning eller kan tolkes bredere miljømæssig, såsom:

- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner, man anvender til udbringning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen,
- at man ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræber, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, d.v.s. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning,
- at man ikke tilfører husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket,
- anvendelse af godt landmandskab, såsom at udbringe gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage, og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabobeboelser,
- behandling af husdyrgødning med henblik på at minimere lugtemissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende områder og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne,
- udbringe gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted,
- ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker,
- ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet).

Holstebro Kommune forholder sig primært til de sidstnævnte forhold, da de ikke direkte er omfattet af generel lovgivning. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til BAT med hensyn til udbringning af husdyrgødning, idet der stilles vilkår om, at udbringning sker i overensstemmelse med godt landmandskab, og at der ikke må udbringes husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket. Det er husdyrbrugets ansvar, at eventuelle leverandører overholder godkendelsens vilkår.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Samlet vurdering

Holstebro Kommune vurderer genererne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra husdyrbruget, som begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode.

Det vurderes, at der ikke er behov for at stille skærpede vilkår i forhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle regler for udbringning. Udbringning bør dog tilrettelægges, så det i bolignære områder sker under hensyntagen til naboer og i overensstemmelse med god landmandspraksis. Det vil sige enten ved direkte nedfældning eller ved nedpløjning umiddelbart efter udbringning, samt at opmærksomheden rettes på vindretningen i forhold til nabobeboelser og tidspunktet for udbringningen.

Det vurderes, at gødningshåndteringen ifølge gældende lovgivning og ansøgningen lever op til BAT. Det vurderes, at der ikke er behov for yderligere skærpelse af husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle regler for udbringning.

Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer

GRUNDVAND

Udbringningsarealerne, mark nr. 51-0, 52-0, 53-0, 54-0, 94-0, 95-0, 96-0 og 100-0, ligger helt eller delvist indenfor område med særlige drikkevandsinteresser. Mark nr. 51-0, 52-0, 53-0, 54-0, 100-0, 130-0 og 131-0 ligger indenfor indvindingsopland til Holstebro Vandværk og mark nr. 51-0, 52-0, 53-0, 54-0 og 100-0 ligger indenfor indsatsområde for Holstebro Vandværks Kildeplads. Mark nr. 94-0, 95-0, 96-0 ligger også indenfor nye nitratfølsomme indvindingsoplande. Udbringningsarealernes beliggenhed i forhold til drikkevandsinteresser fremgår af bilag 12.

Mark nr. 51-0, 52-0, 53-0, 54-0 og 100-0 ligger udenfor de prioriterede områder i indsatsplanen, og dermed i et område, hvor der i indsatsplanen stilles krav om maksimal udvaskning af nitrat fra rodzonen på 60 mg/l.

De resterende udbringningsarealer ligger udenfor områder med særlige drikkevandsinteresser, nitratfølsomt indvindingsopland og indvindingsopland til vandværk. Alle udbringningsarealerne ligger udenfor hygiejnezone for vandværksboringer (bilag 12).

Der vurderes i det følgende kun på mark nr. 51-0, 52-0, 53-0, 54-0, 94-0, 95-0, 96-0 og 100-0, da risiko for forurening af grundvand vil forekomme her.

På grund af den geografiske afstand mellem udbringningsarealerne vurderes markarealerne ad tre omgange.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Mark nr. 51-0, 52-0, 53-0, 54-0

Terrænkoten for udbringningsarealerne ligger i kote 33-31 meter. I de omliggende boringer ses der i de øverste 30 meter et akkumuleret lerdække på mellem 0 og 5 meter under grundvandsspejlet.

Ro-vandspejlet ses i de omliggende boringer ca. 7 meter under terræn. Det terrænnære og regionale grundvandsmagasins trykpotentiale er begge i kote 22,5-20 meter, faldende mod syd. Der er en nedadrettet gradient til det terrænnære magasin, men en opadrettet gradient mellem det terrænnære og det regionale magasin, hvilket medvirker at der sker en transport af stoffer fra overfladen til det terrænnære grundvand.

Jordbundstypen ved udbringningsarealerne er lerblandet sandjord (JB3).

Ved arealerne er der altså ud fra nuværende viden dårligt lerdække og strømning af stoffer sker fra overfladen og nedad til det terrænnære grundvand.

Mark nr. 94-0, 95-0 og 96-0

Terrænkoten for udbringningsarealerne ligger i kote 25 meter. I de omliggende boringer ses der i de øverste 30 meter et akkumuleret lerdække på mellem 4 og 26 meter under grundvandsspejlet.

Ro-vandspejlet ses i de omliggende boringer mellem 0,5 og 1 meter under terræn. Det terrænnære og regionale grundvandsmagasins trykpotentiale er begge i kote 17,5-15 meter, faldende mod nord. Der er en nedadrettet gradient til det terrænnære magasin, men en opadrettet gradient mellem det terrænnære og det regionale magasin, hvilket medvirker at der sker en transport af stoffer fra overfladen til det terrænnære grundvand.

Jordbundstypen ved udbringningsarealerne er grovsandet jord (JB1).

Den nærmeste boring anvendes til indvinding til dambrug.

Ved arealerne er der altså ud fra nuværende viden dårligt til rimeligt tilstrækkeligt lerdække, og strømning af stoffer sker fra overfladen og nedad til det terrænnære grundvand.

Mark nr. 100-0

Terrænkoten for udbringningsarealet ligger i kote mellem 27-34 meter, lavest mod sydøst. I de omliggende boringer ses der i de øverste 25 meter et akkumuleret lerdække på mellem 9 og 15 meter over grundvandsspejlet, som kan være opsprækket og 0 meter under grundvandsspejlet. I boring DGU nr. 64.1573, som ligger ca. 650 meter sydvest for markarealet, ses der ler mellem 26 og 46 meter under terræn.

Ro-vandspejlet ses i de omliggende boringer 16 meter under terræn. Det terrænnære og regionale grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis 30-25 meter og 25-22,5 meter, det overordnede fald er mod sydvest. Der er en nedadrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet.

Jordbundstypen ved udbringningsarealet er halvt lerblandet sandjord (JB3) og sandblandet lerjord (JB6).

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

De nærmeste borerer anvendes til indvinding til markvanding, husholdning (1-2 husstande) og reinjektion af grundvand til køling.

Ved arealet er der altså ud fra nuværende viden dårligt lerdække over det regionale magasin, men godt lerdække over det dybe magasin, og strømning af stoffer sker fra overfladen og nedad til underliggende grundvand. Der ses ikke noget indhold af nitrat og sulfat i råvandsanalyser fra Holstebro vandværks borerer.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at det ved tiltag skal sikres, at udvaskningen af nitrat på ovenstående marker skal kunne overholde kvalitetskravet med et nitratindhold på maksimalt 50 mg/l i grundvandet.

Ansøger har på denne baggrund indsendt nye beregninger. Udvasningen af nitrat fra rodzonen på udbringningsarealerne er, ifølge ansøgningsskemaet, beregnet til henholdsvis 47 mg/l på mark nr. 100, 59 mg/l på mark nr. 51-0, 52-0, 53-0 og 54-0 samt 60 mg/l på mark nr. 94-0, 95-0 og 96-0, alle med en merbelastning på 0 mg nitrat/l.

Lovgrundlag

Der er foretaget en vurdering på baggrund af de kvalitetskrav, der er opstillet i EU's Grundvandsdirektiv. Det kan ikke vurderes om kvalitetskravet i grundvandsdirektivet med et nitratindhold på maksimalt 50 mg/l i grundvandet kan overholdes på de pågældende arealer.

Grundvandsdirektivet er en opfølgning på Vandrammedirektivet, som med Bek. nr. 1433 af den 06/12 2009 om fastsættelse af miljømål for vandløb, søer, kystvande, overgangsvande og grundvand er implementeret i dansk lovgivning. I bekendtgørelse om fastsættelse af miljømål for vandløb, søer, kystvande, overgangsvande og grundvand er kvalitetskravet for nitrat i grundvand sat til 50 mg/l, og kommunernes forpligtelse til at reagere, i forbindelse med væsentlig og vedvarende opadgående tendens af et forurenende stof, er også medtaget i samme bekendtgørelse.

I henhold til husdyrlovens § 11, stk. 2 og 3 (mellem 75 og 250 dyreenheder) kan kommunen stille vilkår, der skærper det fastlagte beskyttelsesniveau i forhold til bekendtgørelsens bilag 3 og 4, når det vurderes at være en væsentlig miljøpåvirkning af regionale eller lokale beskyttelsesinteresser. Jvf. § 11, stk. 6 i Bek. om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug skal kommunalbestyrelsen meddele afslag, hvis det vurderes, at der med de fastlagte beskyttelsesniveauer i bilag 3, eller de efter stk. 2 og 4 fastsatte vilkår, vil være en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale og lokale beskyttelsesinteresser.

For at kunne overholde kvalitetskravet med et nitratindhold på maksimalt 50 mg/l i grundvandet, vil ansøger øge andelen af arealer med efterafgrøder med ekstra 5,0 procentpoint. Der stilles vilkår, der sikrer, at de ekstra efterafgrøder etableres på ovenstående arealer, af hensyn til grundvandskvaliteten. Etableringen af ekstra efterafgrøder på de specifikke arealer kan i enkelte år fraviges, såfremt der fremsendes en fagligt begrundet redegørelse fra planteavlskonsulent til Holstebro Kommune. Dette stilles vilkår herom.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Etablering af 5,0 procentpoint flere efterafgrøder, udover plantedirektoratets generelle krav, skal følge de samme regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Hverken de ekstra efterafgrøder eller efterafgrøder, som følge af de generelle krav, må erstattes af grønne marker ifølge reglerne om nedsættelse af kravet til efterafgrøder som følge af grønne marker. Det øgede antal efterafgrøder og placering sikres med vilkår. Endvidere stilles der vilkår om, at husdyrbruget til enhver tid skal kunne dokumentere ovenstående overfor godkendelsesmyndigheden.

BILAG IV-ARTER

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde, også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Dette indebærer, for dyrearternes vedkommende, blandt andet at yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne blandt andet ikke må ødelægges.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne, vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget:

- Småflagermus: På baggrund af de insektædende småflagermus' livsform vurderes projektet ikke at være til skade for disse.
- Birkemus: Arten er ikke registreret i området øst for Holstebro.
- Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.
- Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær husdyrbruget.
- Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: Ingen af disse er registreret nær husdyrbruget eller dets udbringningsarealer. Stor vandsalamander og spidssnudet frø vides dog at forekomme i området nord og øst for Holstebro. Der gøres i øvrigt opmærksom på, at der om vandhuller med til- og afløb gælder 2 meter dyrkningsfrie bræmmer. Der stilles vilkår om, at der vil gælde krav om 10 meter udyrkede bræmmer omkring vandhuller, hvor der eventuelt i fremtiden konstateres en bestand af en af de fire ovennævnte paddearter.
- Grøn kølleguldsmed: Forekommer udbredt i Storåen, men vil næppe blive negativt påvirket af projektet.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets udbringningsarealer er Holstebro Kommune ikke bekendt med arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV, som kan blive negativt påvirket af nærværende godkendelse. Det vurderes, at udvidelsen kun vil kunne påvirke bilag IV-arterne ved alvorlige uheld i forbindelse med eksempelvis håndtering af husdyrgødning. Der er i den forbindelse stillet vilkår, således at risici for uheld er minimeret.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

GENERELLE BETRAGTNINGER FOR NATURA 2000-OMRÅDER

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver; EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager, i henhold til husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, skal der, i henhold til § 8, stk. 6, nr. 2-3 i habitatbekendtgørelsen⁵, af kommunalbestyrelsen, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV. Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jvf. EF-domstolen⁶. Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier, kan udelukkes at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre, påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen. Dette medfører udarbejdelse af en konsekvensvurdering, derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-område efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette udarbejdelse af en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens⁷ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for, at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelig til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Der er med baggrund heri foretaget en forhåndsvurdering af udpegningsgrundlagets miljøtilstand og eventuelle påvirkninger som følge af miljøgodkendelsen. Vurderingen er blandt andet foretaget på baggrund af basisanalyserne, oplandsanalysen⁸, DMU's forskningsresultater og naturdatabasen⁹. Derudover inddrages Vandmiljøplan III, Grøn Vækst og de kommende Natura 2000-planers mulige betydning, således at miljøgodkendelsen ikke strider imod til andre tiltag, der sammen har til formål at fremme udpegningsgrundlagets miljøtilstand.

Udover de i habitatbekendtgørelsen opstillede beskyttelseskrav, der har til formål at sikre Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag, er der yderligere opstillet beskyttelseskrav,

⁵ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

⁶ Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

⁷ Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

⁸ Oplandsanalysen består af 3 publikationer udarbejdet for Ringkjøbing Amt i 2006; Nissum Fjord og opland – analyse af miljøtilstand og næringsstoftransport, Modelanalyse af den fremtidige vandkvalitet i Nissum Fjord og Foreløbig rapport Oplandsmodel for N-belastning af Nissum Fjord

⁹ Naturdatabasen på Danmarks Miljøportal vedr. overfladevand

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

dels i husdyrlovens § 7, der har til formål at beskytte en række kvælstoffølsomme naturtyper mod forringelser som følge af merpåvirkningen fra omliggende husdyrbrug, og dels i naturbeskyttelseslovens § 3, der har til formål at beskytte udvalgte naturtyper imod tilstandsændringer.

BESKRIVELSE AF HABITATOMRÅDE NISSUM FJORD OG UDPEGNINGSGRUNDLAG

Husdyrbruget og udbringningsarealerne er beliggende i oplandet til Nissum Fjord, som er udpeget til Natura 2000-område (N65), habitatområde (H58), fuglebeskyttelsesområde (F38) og Ramsarområde (R4) (bilag 13).

Nissum Fjord består af 3 bassiner: Yder Fjord (inklusiv Bøvling Fjord), Mellem Fjord og Felsted Kog. Felsted Kog modtager ca. 70 % af ferskvandet, som bliver tilført via Storåsystemet. Nissum Fjords opland er på 167.876 ha, og er domineret af landbrugsarealer, som udgør ca. 61 %¹⁰ af oplandet, hvilket svarer til et landbrugsareal på ca. 102.400 ha.

Nissum Fjord, inklusiv den yderste del af Storå, samt området omkring Indfjorden og Tang Sø, er udpeget som Natura 2000-område¹¹. Udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord fremgår af nedenstående tabel 17, 18 og 19. Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk ammoniakdeposition behandles ikke, da afstanden fra anlægget til Natura 2000-områder er ca. 14 km. På baggrund af afstanden og den forholdsvis begrænsede merudledning af kvælstof fra udvidelsen, på 486 kg N/år, ventes kun en helt ubetydelig negativ effekt af udvidelsen på Natura 2000-områderne. Belastningen på beskyttede naturtyper og områder er behandlet under 'Tør natur' side 51. Fuglearter i udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 18, og andre arter fremgår af tabel 19.

Tabel 17. Udpegningsgrundlaget og naturtypernes tålegrænser for Nissum Fjord jvf. SNS 2005¹². Den naturtype, der er anført med "*" er særligt prioriteret.

Nr.	Naturtype
1150*	Kystlaguner og strandsøer
3130	Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3260	Vandløb med vandplanter

Tabel 18. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende fuglearter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

Fuglearter	Ynglende	Trækkende
Rørdrum	X	
Pibesvane		X
Sangsvane		X
Bramgås		X
Rørhøg	X	

¹⁰ Miljøministeriet, Vandområde 1.4 Nissum Fjord

¹¹ For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne

¹² Harmoniserede tålegrænser, Skov- og Naturstyrelsen 2005

Fuglearter	Ynglende	Trækkende
Plettet rørvagtel	X	
Klyde	X	X
Hvidbrystet præstekrave	X	
Almindelig Ryle	X	
Brushane	X	
Lille kobbersneppe		X
Splitterne	X	
Fjordterne	X	
Havterne	X	
Dværgterne	X	
Knopsvane		X
Kortnæbbet gås		X
Lysbuget knortegås		X
Pibeand		X
Krikand		X
Spidsand		X
Toppet skallesluger		X
Stor skallesluger		X

Tabel 19. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde. Den art, der er anført med ”**” er særligt prioriteret.

Nr.	Art
1095	Havlampret
1096	Bæklampret
1099	Flodlampret
1103	Stavsild
1106	Laks
1355*	Odder
1831	Vandranke

Regionplanens målsætning

Nissum Fjord er i Ringkjøbing Amts regionplan udlagt med en skærpet målsætning: *”Der skal være et naturligt og alsidigt plante- og dyreliv, som er upåvirket eller kun svagt påvirket af næringsstoffer, miljøfarlige stoffer og anden kulturpåvirkning.”* Følgende parametre anvendes til at vurdere opfyldelsen af den overordnede skærpede målsætning:

- Udbredt vegetation med en dybdegrænse større end 2 meter
- Sommersigt dybde større end 2 meter
- Størst muligt vandskifte med Vesterhavet og saltholdighed på 8-20 ‰ i Yder Fjord, op til 12 ‰ i Mellem Fjord og højst 4 ‰ i Felsted Kog
- Mindst mulig variation i saltholdigheden over kortere tidsrum
- Varieret dyreliv tilpasset saltholdighedsforholdene i fjorden.

Nissum Fjords tilstand

Regionplanens målsætning for Nissum Fjord er ikke opfyldt. *”Næringsstofftilførslerne vurderes til i mange år at have været hovedårsag til manglende opfyldelse af regionplanens målsætning for miljøtilstanden i fjorden. Ændret arealanvendelse i oplandet i forhold til in-*

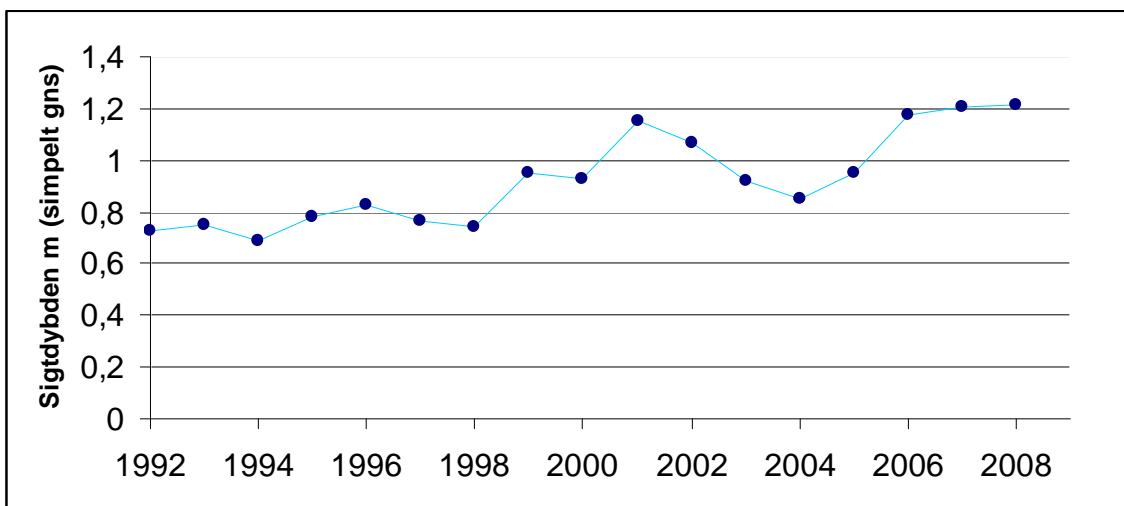
TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

tensiveret jordbrug, færre naturområder, byudvikling med deraf følgende udledninger af spildevand mm., industriudledninger mm. er hovedfaktorer i forhold til den generelle påvirkning af fjorden med næringsstoffer” Samt ”Den interne fosforbelastning fra sedimentet i fjordbunden har også betydning for miljøtilstanden i fjorden i form af en forsinket effekt af reduceret fosforbelastning fra kilder i oplandet.”¹³

Det fremgår af figur 2, at sigtddybden er langt fra regionplanens målsætning, men at der de sidste 5 år har været en positiv tendens i Felsted Kog, hvor indsatsen bør koncentreres jvf. oplandsanalysen¹⁴. Vandets klarhed (sigtddybden) er en god parameter til, på enkel måde, at registrere og beskrive mulighederne for udbredelsen af bundplanter, idet mængden og dybdeudbredelsen primært styres af lys. Årsagen til den dårlige sigtddybde er først og fremmest meget store planktonmængder, som følge af de store tilførsler af næringsstoffer fra oplandet.

Figur 2. Udvikling i sigtddybde i Felsted Kog (simpelt gennemsnit)¹⁵

Det fremgår af basisanalysen at Felsted Kog, som er kategoriseret som ”kystlagune” (1150) og derfor en del af udpegningsgrundlaget, har ugunstig bevaringsstatus, primært grundet en fortsat høj næringsstoffbelastning fra de omliggende landbrugsarealer. Belastningen af næringsstoffer er en trussel for naturtypen kystlagune, Felsted Kog er derfor en stærk eutrofieret brakvandslagune, hvor eutrofieringen er slået fuldt igennem. Dette betyder blandt andet, at dækningsgraden af bundplanter er vurderet at være langt fra den mål-satte udbredelse.

Flere af udpejningerne er beliggende i Grønkær Bæk og Flynder Å-oplandet, der afvander til Bøvling Fjord, i den nordlige del af Nissum Fjord, igennem Indfjorden og Tang Sø. Af disse kan nævnes Byn og Søndersund, der er ”Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden” (3130). Tang Sø og Indfjorden er kategoriseret som ”Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks” (3150). Det vurderes ikke, at dette område påvirkes af markernes udledning til Felsted Kog.

¹³ Basisanalysen, del II.

¹⁴ Oplandsanalysen 2006

¹⁵ Naturdatabasen

For "vandløb med vandplanter" (3260) vurderes grødeskæring at være den primære trussel, idet det medfører markant ændrede forhold for plante- og dyrelivet i vandløbet og omkring dette. Vandplanterne udgør således en nøglerolle i vandløbet ved at stabilisere bunden, skabe variation i strømmen, differentiere aflejring af partikler og fjerne næringsstoffer. Eutrofiering kan have en betydning for sammensætningen af plantesamfundet, men den største trussel i forhold til biodiversiteten vurderes at være udretning af vandløb samt grødeskæring.

Vegetationen udgør fødegrundlaget for en række fuglearter, som udgør dele af udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord. En øget næringsstofudvaskning vil, jvf. basisanalysen, kunne have betydning for de fuglearter, der lever af bundvegetationen, da mængden af planter reduceres som følge af eutrofiering. De planteædende fuglearter, hvis fødegrundlag vil blive yderligere reduceret, er Lysbuget Knortegås, Knopsvane, Krikand, Spidsand og Pibeand, som har været i markant tilbagegang grundet eutrofieringen af Nissum Fjord. Derudover Spidsand, Kobbersneppe, alm. Ryle og Brushane, som tidligere har været udsat for kraftige tilbagegange. Brushane er nu helt forsvundet som ynglefugl fra strandengene omkring Nissum Fjord, primært grundet tilgroning af ynglelokaliteter. Det forventes, at de øvrige udpegede fugle, som eksempelvis Pibe- og Sangsvane, Rørdum, Bram- og Kortnæbbet Gås, ikke nødvendigvis vil blive påvirket negativt som følge af en svagt øget næringsstofbelastning, idet en øget tilførsel dels kan øge fødegrundlaget for disse fugle, dels fordi visse arter ændrer fourageringsadfærd. Arter som Toppet Skallesluger og Stor Skallesluger er primært afhængige af opretholdelse af både fouragerings-, raste- og overnatningslokaliteter, som ikke umiddelbart vurderes truet. For Lille Kobbersneppe, Klyde, Splitterne, Fjordterne, Havterne, Dværgterne, Hvidbrystet Præstekrave og Plettet Rørvagtel forventes de primære trusler enten at være manglende ynglelokaliteter, grundet tilgroning, forstyrrelse eller prædation. Der vurderes ikke umiddelbart at være trusler for Rørhøg inden for det udpegede område ved Nissum Fjord.

En forbedring af forholdene, for de internationalt beskyttede arter, vil også betyde en forbedring af forholdene for en række truede danske ynglefugle som Vibe, Rødben og Stor Kobbersneppe.

De væsentligste trusler mod flod- og havlampretten vurderes generelt at være tilknyttet opholdet i ferskvand, hvor etablering af fysiske spærringer, såsom opstemninger, kan forhindre fiskene i at nå egnede gydesteder. Eksempelvis forventes havlampretten at gyde i Tvis Å og Nissum Fjord benyttes derfor som migrationsrute for havlampretternes gydevandring. Flodlamprettens forekomst i Nissum Fjord er ukendt. I forbindelse med undersøgelsesprogrammet over Skjern Å Naturprojektet var et af de vigtigste resultater fra 2000-undersøgelsen, at hav- og flodlampretlarverne udviste udpræget substratpræference for slam aflejret i kantvegetationen (typisk siv) og finkornet sand/slam aflejret i grødeøer¹⁶. Kendskabet til hav- og flodlamprettens specifikke krav er dog mangelfuldt, og truslerne mod hav- og flodlampretter i Nissum Fjord lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

¹⁶ DFU-rapport 134-04.

I modsætning til hav- og flodlampret lever bæklampret hele sit liv i vandløbene. Bæklampretten er fundet almindelig udbredt i tilløbene til Nissum Fjord, arten vurderes ikke at være truet i Nissum Fjord-udpegningen.

De væsentligste trusler mod stavsilden vurderes generelt at være: fiskeri, eutrofiering i vandløb og fjorde, udledning af surt vand og okker fra drænedede arealer samt dårlige fysiske forhold i vandløbene. Kendskabet til stavsilens specifikke krav er dog mangelfuldt, og truslerne mod stavsilden i Nissum Fjord kan derfor ikke vurderes nærmere.

Nissum Fjord er primært et gennemgangsvand for laksens vandring til og fra gydepladserne i ferskvand og ud i havet. Den største trussel mod laksens overlevelse i Nissum Fjord vurderes at være fiskeri og muligvis skarvprædation.

På baggrund af odderens positive fremgang i Jylland i løbet af 1990'erne, og forekomsten mange steder i Nissum Fjord-området vurderes der ikke umiddelbart at være trusler mod den inden for Nissum Fjord-udpegningen. Det er dog vigtigt, at der forsat findes yngle- og fourageringsmuligheder inden for området.

Vandranke, den sidste art som udgør udpegningsgrundlaget, antages generelt at være en konkurrencesvag art, der kun vokser, hvor der i miljøet er lave næringsstofkoncentrationer, svag strøm og gode lysforhold. Den store forekomst af vandranke i afvandningskanalen syd for Felsted Kog hænger givetvis sammen med en relativt hårdhændet vedligeholdelse med to årlige grødeskæringer. Herved får vandranken forbedrede lysforhold. Det formodes ikke, at vandranke ynder at blive grødebeskåret. Bestanden i afvandningskanalen vurderes at være stabil og synes ikke umiddelbart truet.

En del af regionplanens målsætning for Nissum Fjord er udbredt vegetation med en dybdegrænse større end 2 meter. Det forventes, at denne vegetation primært vil bestå af ålegræs, der er den mest almindelige blomsterplante i vore kystnære farvande. Ålegræs-områder fungerer blandt andet som fourageringsområder for fugle og opvækstområder for fisk og smådyr. Udbredelsen af ålegræs ud fra kysten anvendes ofte som en indikator på miljøtilstanden i de kystnære områder. I efteråret 2007 igangsatte DMU og Miljøcenter Ringkøbing et projekt, der havde til formål at undersøge forekomsten af landbrugsherbicide i Nissum Fjord¹⁷. Vandprøverne blev taget i henholdsvis Mellem Fjord og Felsted Kog i Nissum Fjord. Undersøgelserne verificerede en række stoffer og nedbrydningsprodukter af stoffer, hvoraf 12 er herbicide og 8 er nedbrydningsprodukter af herbicide. Det er tidligere påvist, at ukrudtsmidler kan skade blandt andet plantetilvæksten på ålegræs ved lavere koncentrationer end de koncentrationer, hvor de enkelte stoffer har effekt¹⁸. Den anvendte målemetode er oprindeligt udviklet til ferskvand, men da Felsted Kog er relativt fersk (~4 ‰), kan det ikke afvises, at anvendelsen af herbicide i oplandet til Nissum Fjord har en negativ effekt på målsætningen i Nissum Fjord. Anvendelsen af herbicide i på landbrugsjord reguleres ikke i husdyrloven og behandles derfor ikke yderligere.

Næringsstoffer

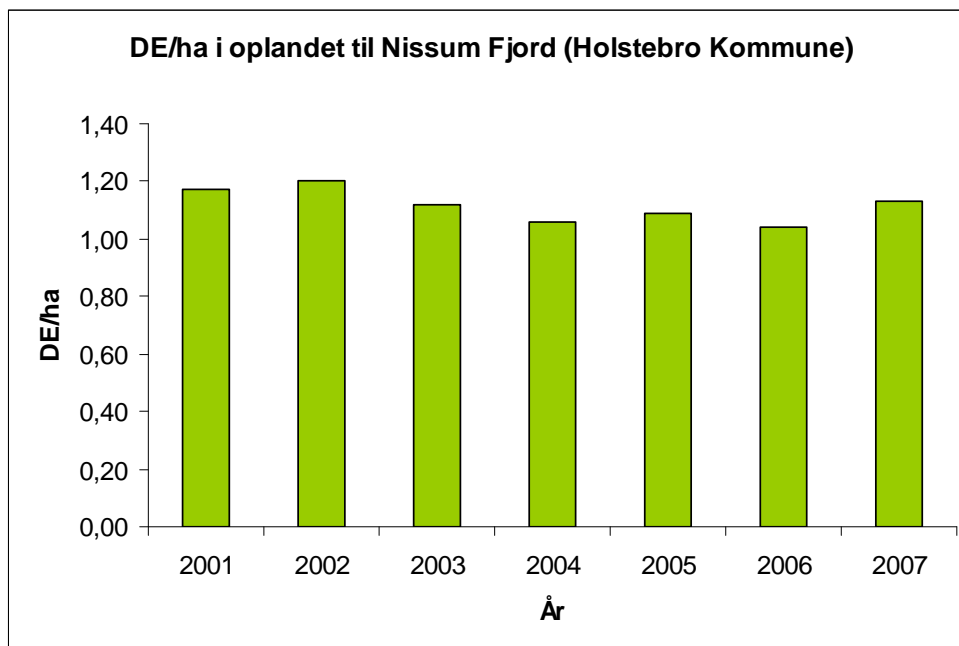
¹⁷ Arbejdsrapport fra DMU nr. 244, 2008. Forekomst af herbicide i Nissum Fjord

¹⁸ Nielsen, L.W. & Dahlløf, I. 2007: Direct and indirect effects of the herbicides Glyphosate, Bentazone and MCPA on eelgrass (*Zostera marina*). - *Aquatic Toxicology* 82(1): 47-54.

I Felsted Kog er fosfor sandsynligvis den begrænsende faktor for algeproduktionen, men betydningen af nitratudvaskningen øges ud mod slusen, jvf. Basisanalysen del II¹⁹. Oplandsanalysens begrundelse for vigtigheden af en reduktion af næringsstoffertilførslerne til Felsted Kog, i forhold til den resterende del af Nissum Fjord, er, at Felsted Kog modtager ca. 70 % af næringsstoffertilførslen via Storå-systemet, samt at en reduktion til Felsted Kog vil gavne hele Nissum Fjord, sammenlignet med hvis reduktionerne blev foretaget i Flynder å's vandsystem, hvor reduktionen kun vil gavne Yder Fjord og Indfjorden.

HUSDYRTRYKKET I OPLANDET TIL NISSUM FJORD

Strukturudviklingen i husdyrproduktionen går på landsplan mod færre men større husdyrbrug. Udviklingen i DE/ha for den del af oplandet, der er beliggende i Holstebro Kommune fremgår af figur 3. Antallet af DE/ha er i perioden fra 2001 frem til 2007 reduceret med 0,04 DE/ha i oplandet til Nissum Fjord i Holstebro Kommune. Det vurderes derfor, at der i oplandet til Nissum Fjord i Holstebro Kommune ikke sker nettoudvidelser af husdyrproduktionen. Heraf følger, at en etablering/udvidelse i oplandet til Nissum Fjord i Holstebro Kommune sker som følge af en nedlæggelse eller reduktion af husdyrproduktionen andetsteds.

Figur 3. DE/ha i oplandet til Nissum Fjord i Holstebro kommune i årene 2001-2007²⁰

I oplandet til Nissum Fjord i Holstebro kommune ses det mindste husdyrtryk i den vestlige del af oplandet omkring Ulfborg, hvor ca. 38 % af bedrifterne har et husdyrtryk på < 1 DE/ha, mens den nordlige del af oplandet, omkring Vemb, har den største andel (ca. 34

¹⁹ Vandrammedirektivets basisanalyse del II

²⁰ Beregnet vha. CTtools på basis af gødningsregnskaber.

%) af husdyrbrug med et husdyrtryk på > 1,4 DE/ha. I perioden 2001-2007 har der i gennemsnit været et dyretryk på 1,12 DE/ha generelt for hele oplandet i Holstebro kommune. Den vestlige del af Holstebro kommune domineres af kvægbrug, mens pelsdyr er vurderet til at udgøre ca. 6 %.

FOSFOR I OPLANDET TIL NISSUM FJORD

Vandmiljøplan III indeholder en målsætning om en halvering af fosforoverskuddet fra landbruget i 2015 i forhold til overskuddet på 32.700 ton fosfor i 2001/2002 på landsplan²¹. Landbruget bidrager med ca. 40 % af fosfortilførslen til Nissum Fjord²². Det fremgår af basisanalysen, at der ikke forventes en reduktion af fosforafstrømningen til Nissum Fjord, således at den samlede fosforbelastning i 2015 forventes at ligge på det nuværende niveau på 65 ton fosfor. I denne vurdering er ikke medtaget omlægningen af dyreenhedsberegningen, der vil medvirke til en reduktion på minimum 10 % af den udbragte fosfor i oplandet til Nissum Fjord.

Fosfor kan tabes til overfladevande som opløst og partikulært bundet organisk eller uorganisk fosfor. Tabet af partikelbundet fosfor fra dyrkede oplande udgør i mange situationer mere end halvdelen af det totale fosfortab. Partikelbundet fosfor tilføres ferske vande via vind-, vand- og brinkerosion og fra kunstigt drænede arealer. Tab af opløst fosfor fra landbrugsjord sker via overfladeafstrømning og nedvaskning fra landbrugsjord til dræn og øvre grundvand. Fosfortab fra det dyrkede areal er også præget af meget stor rumlig variation, uanset hvilken tabsproces, der måtte være aktiv. Det er anslået, at omkring 10 % af det dyrkede areal resulterer i omkring 90 % af fosfortabet til overfladevande. Når jordens infiltrationskapacitet overskrides, begynder vandet at løbe af på jordoverfladen. Det strømmende vand kan rive jord med partikelbundet fosfor løs, som skylles med vandet, hvorefter det deponeres i lavninger, vandløbsbræmmer eller transporteres videre til grøfter, vandløb og søer. Erosion foregår som overfladeerosion, eller vandet kan samle sig i riller på skrånende arealer. Risikoen for overfladeafstrømning stiger som følge af arealets hældning og dennes udstrækning. Konvekse skråninger med konkav tværsnitsprofil er mest udsatte for erosion, da den konkave tværsnitsprofil bevirker, at vandet fra et større område samles i en koncentreret strøm. Erosion kan derfor lokalt medføre meget store tilførsler af fosfor til vandmiljøet.

Det er i flere undersøgelser vist, at etableringen af bræmmer langs overfladevande kan reducere mængden af fosfor, der når overfladevandet, da bræmmerne udgør en fysisk barriere. Herudover bindes og mineraliseres fosfor løbende i jordens organiske pulje, som følge af den biologiske aktivitet i jorden. Indholdet af organisk bundet fosfor vil generelt være større i jorder med permanent bevoksning sammenlignet med tilsvarende jorde under om-drift. Arealdriften har ligeledes stor betydning for risikoen for overfladeafstrømning, da markdrift vinkelret på arealets hældning reducerer risikoen for dannelse af erosionsriller, hvori overfladevand kan transportere fosfor til overfladevandet.

---

²¹ Vandmiljøplan III – aftale om vandmiljøplan III 2005-2015 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne

²² Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord

Yderligere er jordens fosforbindingskapacitet afgørende for om fosfor tabes til vandmiljøet fra dyrkede jorde. Jorde med lav bindingskapacitet har således en øget risiko for tab af gødningsfosfor. Bindingskapaciteten varierer meget i Danmark. For jorde, der ikke kan kategoriseres som værende lavbundsjord, gælder, at jordens bindingskapacitet for fosfor stiger i takt med stigende indhold af ler, jern- og aluminiumoxider. I mineraljord findes hovedparten af jordens fosfor bundet i lerfraktionen eller på belægninger af jern- og aluminiumoxider på større partikler. På jorde med højt lerindhold kan der, især i forbindelse med kraftig nedbør, opløses fosfor og løsrives fosforrige partikler fra overjorden, som transporteres ned gennem sprækker og større porer til eventuelle drænrør dybere nede og, via disse, blive transporteret ud til vandmiljøet. Der er en principiel sammenhæng mellem jordens fosforstatus og risikoen for fosfortab. Dette er vist ved flere enkeltstående undersøgelser, hvor fosforstatus, målt eksempelvis ved fosfortallet, varierede, medens transportbetingelserne var ensartede²³. Der er imidlertid ikke lavet tilstrækkeligt med undersøgelser til at kvantificere denne sammenhæng under praktiske forhold.

For lavbundsjord (med eller uden okkerklasse) gælder, at arealernes årstidsvariation i vandmætningsgraden har afgørende betydning for tab af fosfor. Lavbundsjord er udstrømningsområder for grundvand og mange lavbundsjord har derfor periodisk eller permanent meget højt grundvandsspejl. Ikke vandmættede jorde med et højt indhold af jern besidder, under aerobe forhold, en høj fosforbindingskapacitet. Ved vandmætning af jorden (anaerobe forhold) ophører jernets evne til at binde fosfor, og dermed øges udvaskningsrisikoen markant.

Videnscenter for Landbrug anbefaler, at der tilføres samme mængde fosfor, som afgrøden bortfører ved fosfortal >4 ²⁴. For lavbundsjord svarer dette niveau til, at forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstarherbart jern og fosfor skal være større end 20.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at forsigtighedskriteriet medfører, at der skal foretages en individuel konkret vurdering af bedriftens jorde baseret på tabsrisiko og jordernes fosforbindingskapacitet.

Risikoarealer

Udbringningsarealerne er overvejende beliggende i et fladt terræn, med hældninger under 6 grader. Afgræsningsarealerne er beliggende på lavbundsarealer langs vandløb, hvor dyrkning ikke er mulig.

Nogle af markerne er vurderet som særlige risikoarealer med hensyn til overfladeafstrømning. Terrænforholdene fremgår af bilag 14-1 og 14-2. Den nordvestvendte del af mark nr. 103-0 har hældninger over 6 grader og visse steder over 12 grader, og marken støder op til Skovbæk (bilag 14). Den sydvestlige del af mark nr. 75-0 er beliggende langs Storå, hvis slutrecipient er Nissum Fjord. Terrænhældningen på arealet langs vandløbet er faldende fra marken og ned mod vandløbet. Marken skråner flere steder over 6 grader, og visse steder over 12 grader ned mod vandløbet (bilag 14-2). Langs den østlige del af mark

²³ Heckrath, G. et al., 1995. Phosphorus leaching from soils containing different P concentrations in the Broadbalk experiment. J. Environ. Qual. 24, 904-910. & Pote, D.H., et. Al., 1999. Relationship between phosphorus levels in three ultisols and phosphorus concentration in runoff. J. Environ. Qual. 28, 170-175.

²⁴ Knudsen, L., 1998. "Pas på fosfor". Landbrugets Rådgivningscenter, Århus, Danmark.

nr. 75-0 løber Tilløb til Storåen ved Skovgård. Fra marken skråner arealet på de nederste ca. 55 meter over 6 grader ned mod Tilløb til Storåen ved Skovgård. På mark nr. 75-0 er der en desuden en nordøst-sydvest gående grøft med udløb til Storå. Det vurderes således, at dele af markerne er særlige risikoarealer med hensyn til overfladeafstrømning. For mark nr. 75-0 stilles vilkår om, at der etableres og opretholdes minimum 2 meter bræmmer, der adskiller markarealet fra grøften. Langs øvrige vandløb på mark nr. 75-0 og mark nr. 103-0 gælder det generelle krav om 2 meter bræmmer langs vandløbene. Dyrkningsfrie bræmmer langs vandområder begrænser udvaskningen af næringsalte, specielt fosfor. Herudover skal markdriften tilrettelægges således, at denne finder sted parallelt med ovennævnte vandløb i en afstand af 10 meter fra vandløbene, for at minimere risikoen for overfladeafstrømning i kørespor og mellem afgrøder. Vilkårene stilles for at hindre udvaskning af næringsstoffer fra markerne til overfladevand.

Mark nr. Afg-1, Afg-4 og Afg-6 støder flere steder ned til Storå. Mark nr. Afg-2 er beliggende langs Savstrup Å, der har udløb i Storå (bilag 9). Langs mark nr. Afg-7 er der visse steder hældninger over 6 grader ned mod Skovbæk (bilag 14). Arealerne anvendes som afgrænsningsarealer. For at mindske risikoen for brinkerosion forårsaget af græssende dyr, stilles vilkår om hegning langs vandløbet på mark nr. Afg-1, Afg-2, Afg-4, Afg-6 og Afg-7. Hegn skal etableres minimum 1 meter fra vandløbets kronekant.

For at reducere risikoen for forurening af vandmiljøet stilles der vilkår om, at udbringning af gødning m.m. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne samt på skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning. Herudover stilles der vilkår om, at der ikke må etableres nye afvandringsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende, da dette kan ændre risikovurderingen.

Holstebro Kommune har vurderet, at ovennævnte vilkår sikrer mod overfladeafstrømning til vandmiljøet.

Jordbundstyper

Udbringningsarealerne er overvejende bestående af grovsandet jord (JB1) (91,3 %), mens 11,23 ha (7,3 %) er lerblandet sandjord (JB3) og 2,14 ha (1,4 %) er sandblandet lerjord (JB6). Beliggenheden i forhold til jordbundstyper fremgår af bilag 15 og fordelingen fremgår af tabel 20.

Tabel 20. Vurdering af individuelle marker i relation til primær jordtype, afvandringsforhold, lavbundsforhold, fosforklasse og oplyste fosfortal.

Mark nr.	Areal (ha)	Detail-afvanding	Primær jordtype	Opland	Fosfortal* (P _t)	Lavbundsareal uden okkerklasse	P-klasse	P-klasse areal (ha)
1-0	3,69	Nej	JB1	Nissum Fjord	6,7	Nej	P0	0
2-0	2,21	Nej	JB1	Nissum Fjord	6,3	Nej	P0	0
3-0	1,98	Nej	JB1	Nissum Fjord	5,9	Nej	P0	0
4-0	1,95	Nej	JB1	Nissum Fjord	5,9	Nej	P0	0
5-0	0,60	Nej	JB1	Nissum Fjord	5,2	Nej	P0	0
7-0	2,97	Nej	JB1	Nissum Fjord	5,2	Nej	P0	0

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Mark nr.	Areal (ha)	Detail-afvanding	Primær jordtype	Opland	Fosfortal* (P _t)	Lavbundsareal uden okkerklasse	P-klasse	P-klasse areal (ha)
8-0	1,00	Nej	JB1	Nissum Fjord	4,3	Nej	P0	0
8-1	0,73	Nej	JB1	Nissum Fjord	4,3	Nej	P0	0
9-0	0,82	Ja	JB1	Nissum Fjord	3,0	Ja	P2	0,82
9-2	0,83	Nej	JB1	Nissum Fjord	3,0	Nej	P0	0
10-0	1,98	Nej	JB1	Nissum Fjord	5,4	Nej	P0	0
11-0	0,81	Nej	JB1	Nissum Fjord	5,4	Nej	P0	0
12-0	3,50	Nej	JB1	Nissum Fjord	5,0	Nej	P0	0
12-4	0,77	Nej	JB1	Nissum Fjord	5,0	Nej	P0	0
20-0	4,30	Ja	JB1	Nissum Fjord	6,2	Ja	P2	1,21
21-0	2,80	Nej	JB1	Nissum Fjord	5,2	Nej	P0	0
22-0	2,35	Nej	JB1	Nissum Fjord	5,2	Nej	P0	0
23-0	2,19	Nej	JB1	Nissum Fjord	6,7	Nej	P0	0
24-0	1,66	Nej	JB1	Nissum Fjord	6,7	Nej	P0	0
25-0	1,12	Ja	JB1	Nissum Fjord	6,9	Ja	P2	0,94
25-3	0,80	Ja	JB1	Nissum Fjord	3,0	Ja	P2	0,62
25-4	0,49	Ja	JB1	Nissum Fjord	3,0	Ja	P2	0,35
27-1	0,97	Nej	JB1	Nissum Fjord	3,0	Nej	P0	0
40-0	3,57	Ja	JB1	Nissum Fjord	5,7	Ja	P2	0,47
41-0	9,70	Ja	JB1	Nissum Fjord	4,1	Nej	P0	0
43-0	3,50	Nej	JB1	Nissum Fjord	4,3	Nej	P0	0
51-0	2,47	Nej	JB3	Nissum Fjord	-	Nej	P0	0
52-0	0,65	Nej	JB3	Nissum Fjord	-	Nej	P0	0
53-0	0,31	Nej	JB3	Nissum Fjord	-	Nej	P0	0
54-0	4,00	Nej	JB3	Nissum Fjord	-	Nej	P0	0
70-0	10,40	Nej	JB1	Nissum Fjord	7,2	Nej	P0	0
71-0	4,57	Nej	JB1	Nissum Fjord	4,3	Nej	P0	0
72-0	3,80	Nej	JB1	Nissum Fjord	4,6	Nej	P0	0
73-0	4,22	Nej	JB1	Nissum Fjord	-	Nej	P0	0
73-1	0,34	Nej	JB1	Nissum Fjord	-	Nej	P0	0
74-0	11,52	Nej	JB1	Nissum Fjord	4,3	Nej	P0	0
75-0	6,75	Ja	JB1	Nissum Fjord	4,6	Ja	P2	2,38
75-1	0,17	Nej	JB1	Nissum Fjord	4,6	Nej	P0	0
91-0	8,48	Ja	JB1	Nissum Fjord	3,0	Ja	P2	2,28
91-1	0,14	Ja	JB1	Nissum Fjord	3,0	Nej	P0	0

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Mark nr.	Areal (ha)	Detailafvandning	Primær jordtype	Opland	Fosfortal* (P _t)	Lavbundsareal uden okkerklasse	P-klasse	P-klasse areal (ha)
92-0	1,78	Nej	JB1	Nissum Fjord	3,0	Nej	P0	0
93-0	0,60	Nej	JB1	Nissum Fjord	3,0	Nej	P0	0
94-0	0,77	Nej	JB1	Nissum Fjord	3,0	Nej	P0	0
95-0	0,69	Nej	JB1	Nissum Fjord	3,0	Nej	P0	0
96-0	0,57	Nej	JB1	Nissum Fjord	3,0	Nej	P0	0
97-0	0,79	Nej	JB1	Nissum Fjord	3,0	Nej	P0	0
97-1	0,18	Nej	JB1	Nissum Fjord	3,0	Nej	P0	0
98-0	0,89	Nej	JB1	Nissum Fjord	3,0	Nej	P0	0
100-0	8,41	Ja	JB6	Nissum Fjord	3,0	Nej	P3	8,41
101-0	2,14	Nej	JB1	Nissum Fjord	-	Nej	P0	0
103-0	4,58	Ja	JB1	Nissum Fjord	-	Nej	P0	0
104-0	3,42	Ja	JB1	Nissum Fjord	-	Nej	P0	0
105-0	4,78	Ja	JB1	Nissum Fjord	-	Nej	P0	0
105-1	1,10	Nej	JB1	Nissum Fjord	-	Nej	P0	0
108-0	2,38	Nej	JB1	Nissum Fjord	-	Nej	P0	0
110-0	2,00	Nej	JB1	Nissum Fjord	-	Nej	P0	0
130-0	1,22	Ja	JB3	Nissum Fjord	-	Nej	P0	0
131-0	2,58	Nej	JB3	Nissum Fjord	-	Nej	P0	0

*Prøver til fosforanalyse er udtaget i 2007-2008.

I gennemsnit er fosfortallet (P_t) 4,5 for de 43 marker, hvor der foreligger fosforanalyser. Når fosfortallet er mindre end 4 på højbundslande, anses der at være en væsentlig ledig fosforbindingskapacitet i jorden.

Lavbundsarealer og detailafvandingsforhold

Nogle af arealerne er detailafvandede, men kun en mindre del af arealerne svarende til 9,06 ha er beliggende på lavbundsarealer uden okkerklasse i oplandet til Nissum Fjord, jvf. bilag 16. Arealerne er omfattet af fosforklasse 2 med krav om, at fosforoverskuddet ikke må øges i forhold til nudrift. 8,41 ha er omfattet af fosforklasse 3 med krav om fosforbalance (tabel 20).

Fosforoverskud

På bedriftsniveau er der ansøgt om udbringning af en fosformængde på 4.341 kg P/år, hvilket er 149 kg P/år mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau beregnet i den elektroniske ansøgning. Udbringning af 4.341 kg P/år betyder, at der på udbringningsarealerne, på bedriftsniveau, udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på 6,8 kg P/ha/år. Fosfortilførsel og fraførsel samt fosforoverskud fremgår af tabel 21.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Tabel 21. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt.

Fosforbalance	Fosfor [kg P/ha/år]
Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Fosfortilførsel i ansøgt drift	4.341
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	28,2
P-raførsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	21,4
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	6,8

Fosforoverskuddet var i årene 2005 og 2007 i gennemsnit ca. 10,8 kg P/ha i oplandet til Nissum Fjord i Holstebro Kommune, hvor fosforoverskuddet er mindst i området syd for Nissum Fjord samt nord for Holstebro by²⁵. Husdyrbrugets arealer bidrager i gennemsnit med et fosforoverskud på 6,8 kg P/ha/år, hvilket svarer til 63 % af det gennemsnitlige fosforoverskud i oplandet til Nissum Fjord. Der er i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet indhentet fosfortal for de arealer, hvor fosfortal allerede foreligger.

Mark nr. 9-0, 20-0, 25-0, 25-3, 25-4, 40-0, 41-0, 75-0, 91-0, 91-1, 100-0, 103-0, 104-0, 105-0 og 130-0 er beliggende på lavbund og/eller skrånende arealer, er vandløbsnære og/eller detailafvandede eller kombinationer af disse forhold, og vurderes derfor som værende potentielle risikoarealer i relation til ud- eller nedvaskning af fosfor til Nissum Fjord.

Mark nr. 9-0, 20-0, 25-0, 25-3, 25-4, 40-0, 75-0 og 91-0 er lavbundjorde. For disse gælder at der er ledig fosforbindingskapacitet, når forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstraherbart jern og fosfor er større end 20. Der foreligger ikke analyser af forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstraherbart jern og fosfor.

For højbundsjorde (ikke lavbundsjorde) er der ledig fosforbindingskapacitet, når det gennemsnitlige fosfortal for arealet er mindre end 4. For mark nr. 103-0, 104-0, 105-0 og 130-0 foreligger der ikke fosfortal. Mark nr. 91-1 og 100-0 har fosfortal på 3,0 og har dermed ledig fosforbindingskapacitet, mens mark nr. 41-0 ikke har ledig fosforbindingskapacitet med et fosfortal på 4,1 (tabel 20).

På baggrund af ovenstående stilles der vilkår om fosforbalance på mark nr. 41-0 og 100-0. Fosforbalancen opgøres som forskellen mellem den tilførte mængde fosfor og den mængde fosfor, som fraføres med afgrøderne efter de gældende normer. Vilkåret gælder enhver femårs periode efter 1. august 2010.

For mark nr. 9-0, 20-0, 25-0, 25-3, 25-4, 40-0, 75-0, 91-0, 103-0, 104-0, 105-0 og 130-0 skal der senest 1. august 2011 foreligge fosfortal og analyser af forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstraherbart jern og fosfor, der er maksimalt fem år gamle for ejede og forpagtede udbringningsarealer. Analyserne skal udtages for hver 5 hektar markareal. Fosfortal og analyser af forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstraherbart jern og fosfor skal

²⁵ Beregning af P-overskud pr. ha. Pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune.

fremgå af markplan (kortbilag over marker) og anføres for hvert delareal, jvf. analyse for hver 5 hektar markareal. Kortbilag over markplan, med analyser for fosfortal og analyser af forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstraherbart jern og fosfor, skal indsendes til Holstebro Kommune, når analyserne foreligger.

På grund af risikoen for ud- og nedvaskning af fosfor til Nissum Fjord skal der for udbringningsarealerne, mark nr. 9-0, 20-0, 25-0, 25-3, 25-4, 40-0, 41-0, 75-0, 91-0, 91-1, 100-0, 103-0, 104-0, 105-0 og 130-0, ved sædskifte opretholdes fosforbalance på ejede og forpagtede arealer uden ledig fosforbindingskapacitet.

NITRAT I OPLANDET TIL NISSUM FJORD

Vandmiljøplan III fastlægger, at der skal sikres en reduktion på 13 % af nitratudvaskningen fra landbruget i 2015 i forhold til udvaskningen i 2003 på landsplan. Basisanalysens del II vurderer, at nitrattilførslen til Nissum Fjord ved udgangen af 2015 vil være på 1.952 ton N, hvilket svarer til en reduktion på ca. 18 % i forhold til niveauet i 2001²⁶. Landbruget bidrager med ca. 83 % af tilførslen af nitrat til Nissum Fjord²⁷. I perioden fra 2005-2008 var det beregnede gennemsnit af nitratoverskud per hektar i oplandet til Nissum Fjord på 73 kg N²⁸.

Oplandsanalysen konkluderer, at ca. 50 % af det samlede opland til Nissum Fjord er højrisikoarealer for udvaskning af nitrat til vandmiljøet, hvilket de af staten fastsatte nitratklasser langt fra kan honorere, idet disse arealer udgør 32 % af oplandet. Modelberegninger i oplandsanalysen indikerer, at en fremtidig miljøtilstand, hvor vegetationen er udbredt i størstedelen af fjorden, vil kunne opnås med en reduktion af blandt andet nitrattilførslen på ca. 30 % i forhold til 2001, svarende til ca. 700 ton nitrat. Med vedtagelsen af Grøn Vækst, som erstatter og supplerer den vedtagne vandmiljøplan III, fastsættes nye reduktionskrav for blandt andet tilførsel af nitrat til vandområder, som i perioden 2010-2015 skal reduceres med 19.000 ton nitrat (ca. 1/3 i forhold til i dag). I oplandsanalysen vurderes det, at en fuldt implementeret vandmiljøplan III forventes at medføre en samlet reduktion på mellem 15-20 % i forhold til 2001. For at opnå en reduktion på 30 % vurderes det, i oplandsanalysen, at nitrattilførslen til fjorden skal reduceres yderligere med 250-350 ton N.

Husdyrbrugets udbringningsarealer afvander via Storå-systemet til Felsted Kog i Nissum Fjord. Alle udbringningsarealerne er beliggende i et område, der i henhold til statens kortværk har et nitratreduktionspotentiale på 76-100 % (nitratklasse 0), hvorfor der i henhold til

²⁶ Heri medregnet mindre korrektioner for tilførsler fra punktkilder. Ovenstående vurdering af N-reduktionen i 2015 er baseret på grove estimater og vurderes at være optimistisk, idet modelberegninger af N-belastning til Ringkøbing Fjord (Oplandsmodel for N-belastning af Ringkøbing Fjord, DHI-rapport juni 2004) har indikeret at flere tiltag i et opland vil have tendens til at "overlappe" hinanden, hvilket med andre ord medfører, at effekten af alle tiltagene ikke slår fuldt igennem.

²⁷ Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord.

²⁸ Beregning af N-overskud pr. ha. pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune. Gødningsregnskaberne fra 2006 er ikke medtaget grundet datafejl.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

husdyrlovens beskyttelsesniveau kan udbringes husdyrgødning med fuldt harmonitryk, jvf. tabel 22.

Tabel 22. Oversigt over udbringningsarealernes fordeling i relation til nitratklasser, harmonitryk og antal dyreenheder, der kan udbringes på arealerne uden anvendelse af nitratudvaskningsreducerende virkemidler.

Samlet areal [ha]	Arealfordeling på nitratklasser		Relativt harmonitryk (reduktionsprocent)	Reduceret harmonitryk [DE/ha]	Maksimalt antal DE til udbringning på markerne uden virkemidler
	N0[ha]	N1-3 [ha]			
153,84	153,84	0,00	100,00 %	1,401	215,53

Der er ansøgt udbragt husdyrgødning svarende til 214,98 DE, hvilket er mindre end det maksimalt tilladte antal DE til udbringning på markerne uden virkemidler, jvf. tabel 22.

Nitratreducerende virkemidler

Idet nogle af arealerne ligger indenfor område med særlige drikkevandsinteresser, nitratfølsomt indvindingsopland og indsatsområde, stilles der krav til nitratindholdet i rodzonen på specifikke arealer jvf. afsnittet 'Grundvand'. Der er således ansøgt om et harmonitryk på (214,98 DE / 153,84 ha) 1,40 DE/ha med etablering af 5,00 procentpoint ekstra efterafgrøder ud over plantedirektoratets generelle lovpligtige krav. Sædskiftet er S4, som ses af bilag 10.

Af ansøgningens Farm N-beregning fremgår det, at den beregnede N-udvaskning fra rodzonen ved fuldt harmonitryk er 86,70 kg N/ha, hvilket således udgør den maksimale relative udvaskning. Den beregnede relative udvaskning fra det ansøgte husdyrbrug med ekstra efterafgrøder er 84,10 kg N/ha, hvilket er opstillet i tabel 23.

Tabel 23. Beregning af N-udvaskning til rodzonen vha. Farm N ved drift af udbringningsarealerne uden husdyrgødning, i ansøgt drift og den maksimalt tilladte udvaskning i henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau.

Scenarier	Uden husdyrgødning	Maksimal udvaskning	Ansøgt drift
Harmonitryk og anvendte virkemidler	Handelsgødning	1,40 DE/ha	1,40 DE/ha + 5,0 % ekstra efterafgrøder
N-udvaskning fra rodzonen	76,80 kg N/ha	86,70 kg N/ha	84,10 kg N/ha

Udvaskningsberegningen er relativ, forstået således at den beregnede talværdi for udvaskningen ikke er et absolut tal for udvaskningen, men skal sammenlignes med den beregnede maksimale udvaskning, og forskellen her imellem er et udtryk for de virkemidler, der er anvendt til at reducere udvaskningen.

For at kunne overholde kvalitetskravet med et nitratindhold på maksimalt 50 mg/l i grundvandet (se afsnittet 'Grundvand'), vil ansøger øge andelen af arealer med efterafgrøder med ekstra 5,0 procentpoint ved et harmonitryk på 1,40 DE/ha.

Der stilles vilkår om 5,0 procentpoint ekstra efterafgrøder, udover plantedirektoratets gældende krav, som virkemiddel til at opnå den reducerede udvaskning. På baggrund af ovenstående vurderes det, at husdyrbruget overholder husdyrlovens beskyttelsesniveau for nitratudvaskning til overfladevande.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF PÅVIRKNINGEN AF NATURA 2000-OMRÅDET NISSUM FJORD

Oplandsanalysen vurderede, på baggrund af modelberegninger, at det ikke var realistisk at sikre en målopfyldelse med den daværende administrationspraksis i Ringkjøbing Amt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at regionplanens målsætning om 2 meter sigte-dybde i forbindelse med udarbejdelsen af Natura 2000-planerne bør revurderes således, at der opstilles en mere realiserbar målsætning. Det vurderes nødvendigt for at sikre en forbedret miljøtilstand, og på sigt sikre opfyldelse af målsætningen for Nissum Fjord, at der sættes på en flerstrengt proces, der arbejder for, at der samlet sker en tilstrækkelig reduktion af næringsstofflørslen.

Husdyrbrugets individuelle betydning

Udbringningsarealerne afvander via Storå-systemet til Felsted Kog. Udbringningsarealerne i oplandet til Nissum Fjord udgør 153,84 ha, hvilket svarer til 1,3 ‰ af det samlede landbrugsareal i oplandet til Nissum Fjord.

Nitratudvaskningen fra den udbragte husdyrgødning bidrager med ca. 0,11 ‰ af den samlede husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning til Nissum Fjord. Det fremgår af Kammeradvokatens notat²⁹ til miljøministeriet, om Miljøklagenævnets praksis, at et husdyrbrug, der maksimalt udgør 0,5 ‰ af den samlede udvaskning fra samtlige arealer i oplandet ikke alene på den baggrund, i sig selv, kan siges at påvirke Natura 2000-området væsentligt. Nitratudvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer vurderes på den baggrund ikke at kunne påvirke Natura 2000-vandområdet væsentligt negativt.

Herudover er der foretaget en individuel, konkret vurdering af risikoen for overfladeafstrømning til overfladevande fra udbringningsarealerne. Det er vurderet, at der er risikoarealer beliggende ned til Storå og tilløb hertil. Der er stillet vilkår om bræmmer og parallel dyrkning ned til en række vandløb/grøfter beliggende på og/eller langs udbringningsarealerne, dette for at hindre udvaskning af næringsstoffer fra markerne til overfladevande. Husdyrbrugets arealer bidrager i gennemsnit med et fosforoverskud på 6,8 kg P/ha/år, hvilket svarer til 63 % af det gennemsnitlige arealspecifikke fosforoverskud i oplandet til Nissum Fjord. På grund af risikoen for ud- og nedvaskning af fosfor til Nissum Fjord skal der ved sædskifte opretholdes fosforbalance på ejede og forpagtede arealer uden ledig fosforbindingskapacitet. På denne baggrund vurderes fosfor fra husdyrbrugets arealer, ikke i sig selv, at kunne påvirke Natura 2000-området væsentligt negativt.

Udvidelsens kumulative effekt

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at strukturudviklingen i landbruget i oplandet til Nissum Fjord, implementeringen af de nye omregningsfaktorer ved beregning af dyreenheder, VMP III, Grøn Vækst samt kommunens individuelle vurdering af husdyrgodkendelser i oplandet til Nissum Fjord samlet virker for en forbedret miljøtilstand for udpegnings-

---

²⁹ Udkast til "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug" af 28.05.09

grundlaget. Holstebro Kommune vurderer, at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår, er tilstrækkelig til at fremme miljøtilstanden for Nissum Fjord.

Samlet vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbrugets samlede drift, med de stillede vilkår, ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området Nissum Fjord væsentligt negativt.

GRUNDLAGET FOR FORHÅNDSVURDERINGEN

Holstebro Kommune har foretaget vurderingen på baggrund af blandt andet kommunens oplysninger om områdets natur og miljøforhold, områdets sårbarhed over for påvirkninger fra landbruget, målsætninger og retningslinier fra Regionplan 2005, CTtools, basisanalyse for N 65 samt data fra Danmarks Miljøportal.

Holstebro Kommune er i gang med at udarbejde og operationalisere oplysninger, som kan tilvejebringe de oplysninger, der skal anvendes i fremtidige vurderinger af husdyrbrugenes betydning i forhold til de kumulative effekter (på husdyrbrugsniveau) i oplandet til Nissum Fjord. Holstebro Kommune er opmærksom på, at nærværende vurdering af husdyrbrugets eget bidrag til, og andel af, de kumulative effekter på natur om miljø er baseret på dels datamateriale, hvor der kan forekomme tidsforskydninger og deraf følgende unøjagtigheder, dels foretaget på skøn på baggrund af de oplysninger kommunen har til rådighed.

Holstebro Kommune foretager løbende evaluering af kommunens forudsætninger for udarbejdelsen af fremtidige forhåndsvurderinger af natur- og miljøeffekten af miljøgodkendelser af landbrug, således at afgørende og nyeste tilgængelige viden inddrages i vurderingerne.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

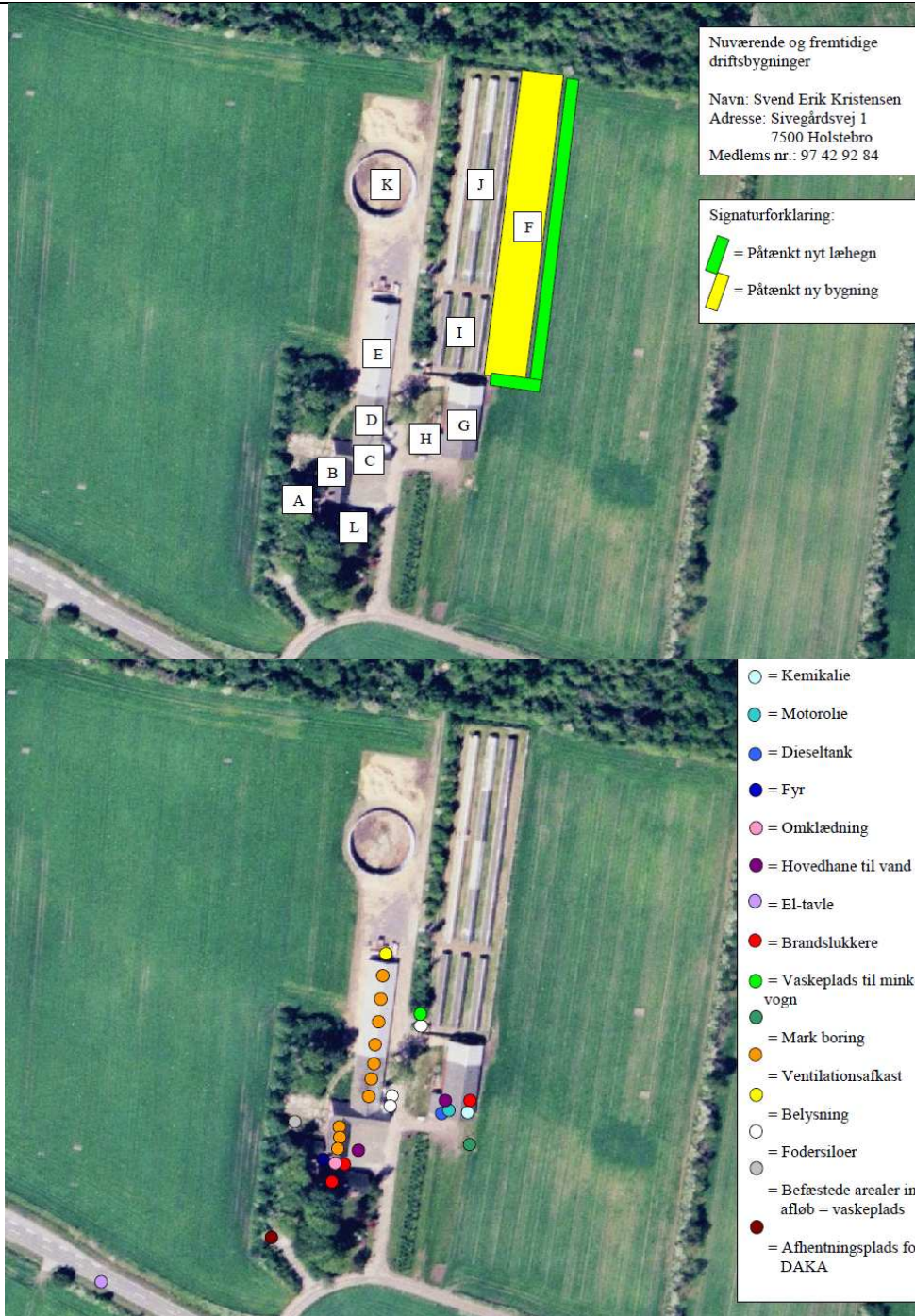
TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag

Bilag 1 – husdyrbrugets anlæg og indretning

(Bilaget er kopieret fra ansøgningen).

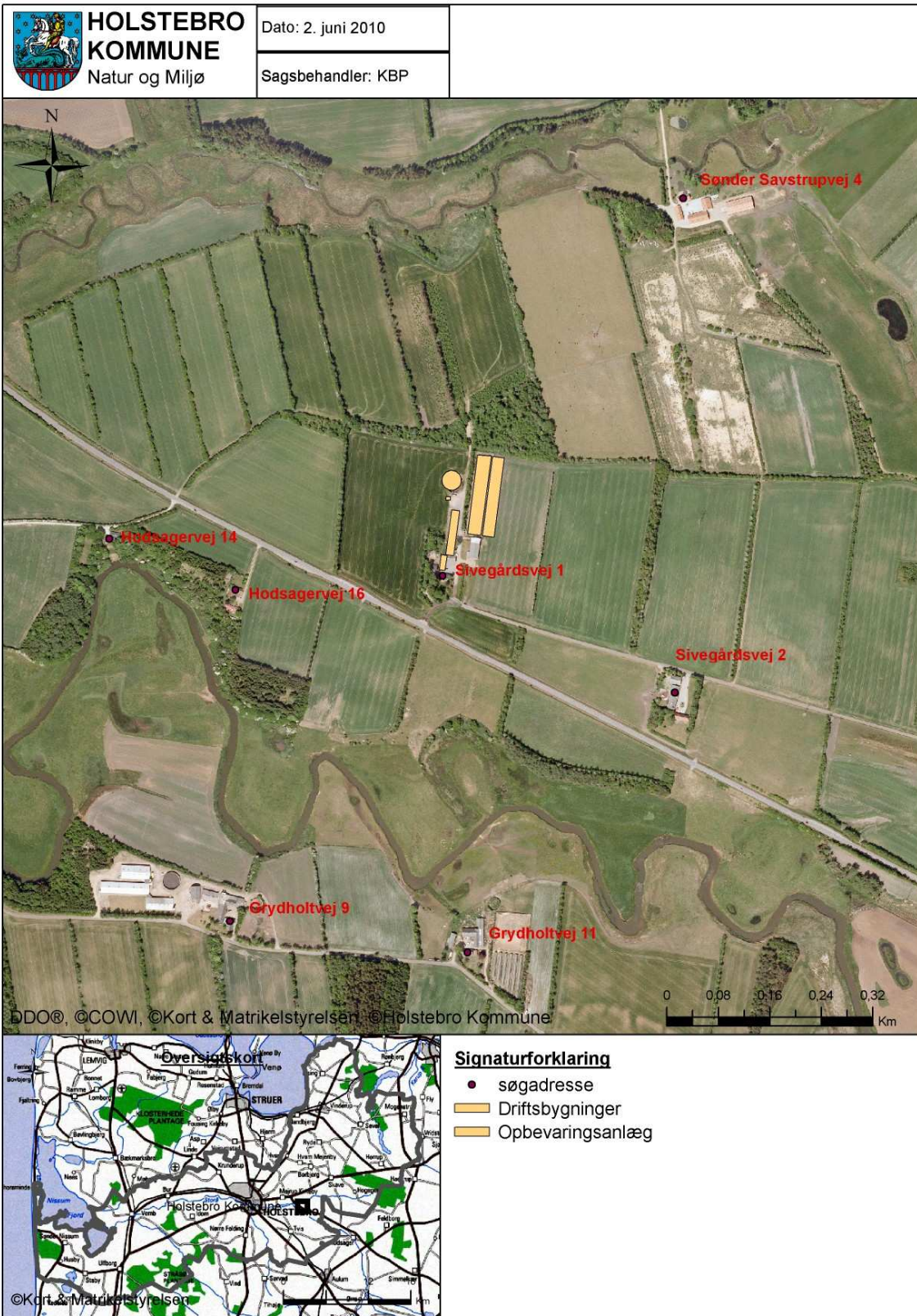
A: Garage, **B:** Svinestald, **C:** Lade, **D:** Svinestald med gyllekælder, **E:** Svinestald, **F:** Nye minkhaller, **G:** Maskinhus, **H:** Brændeskur, **I:** Eks. korte minkhaller, **J:** Eks. lange minkhaller, **K:** Gyllebeholder, **L:** Stuehus.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 2 – Lokalisering i forhold til naboer

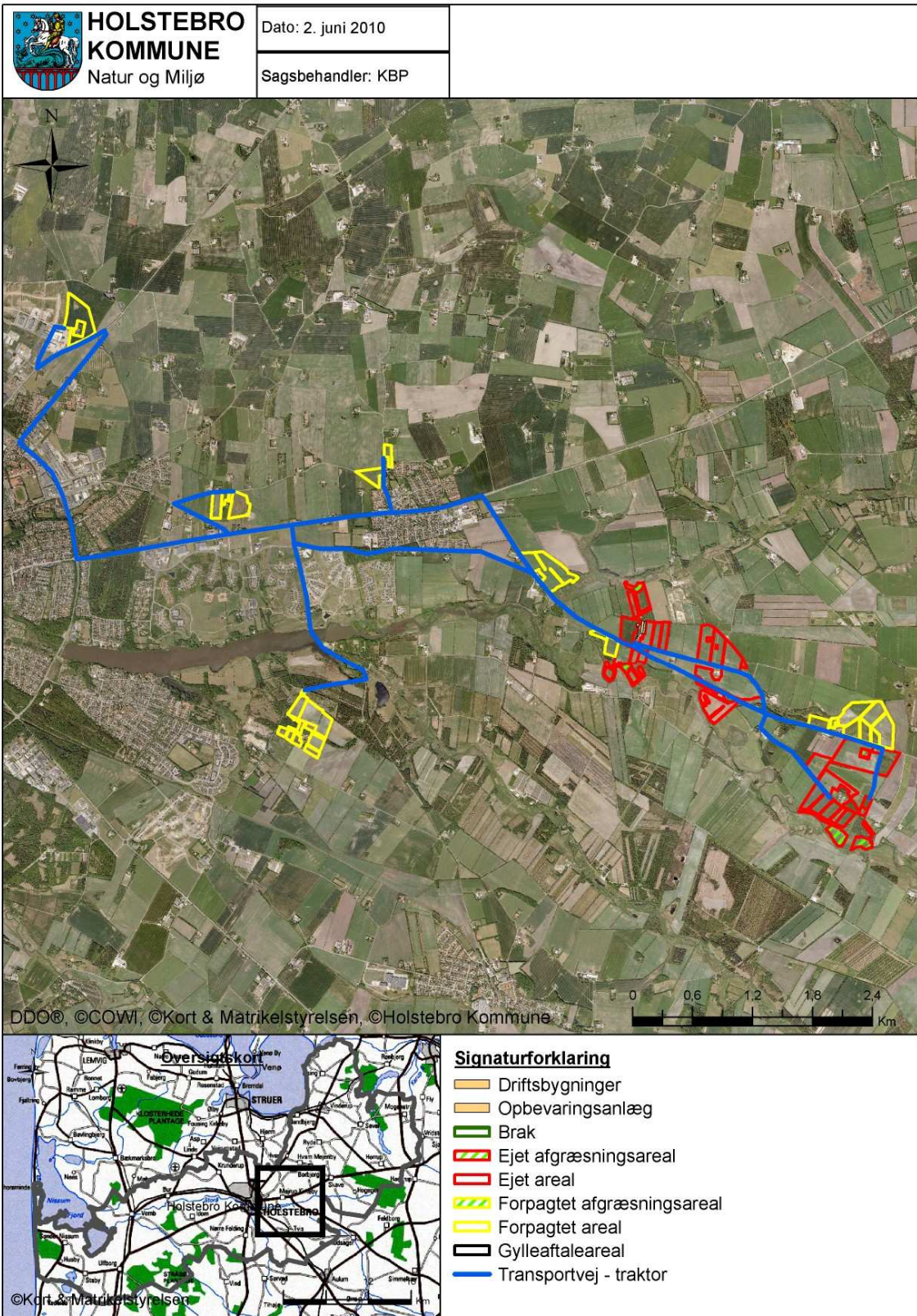

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 3 – Gødningstransportruter

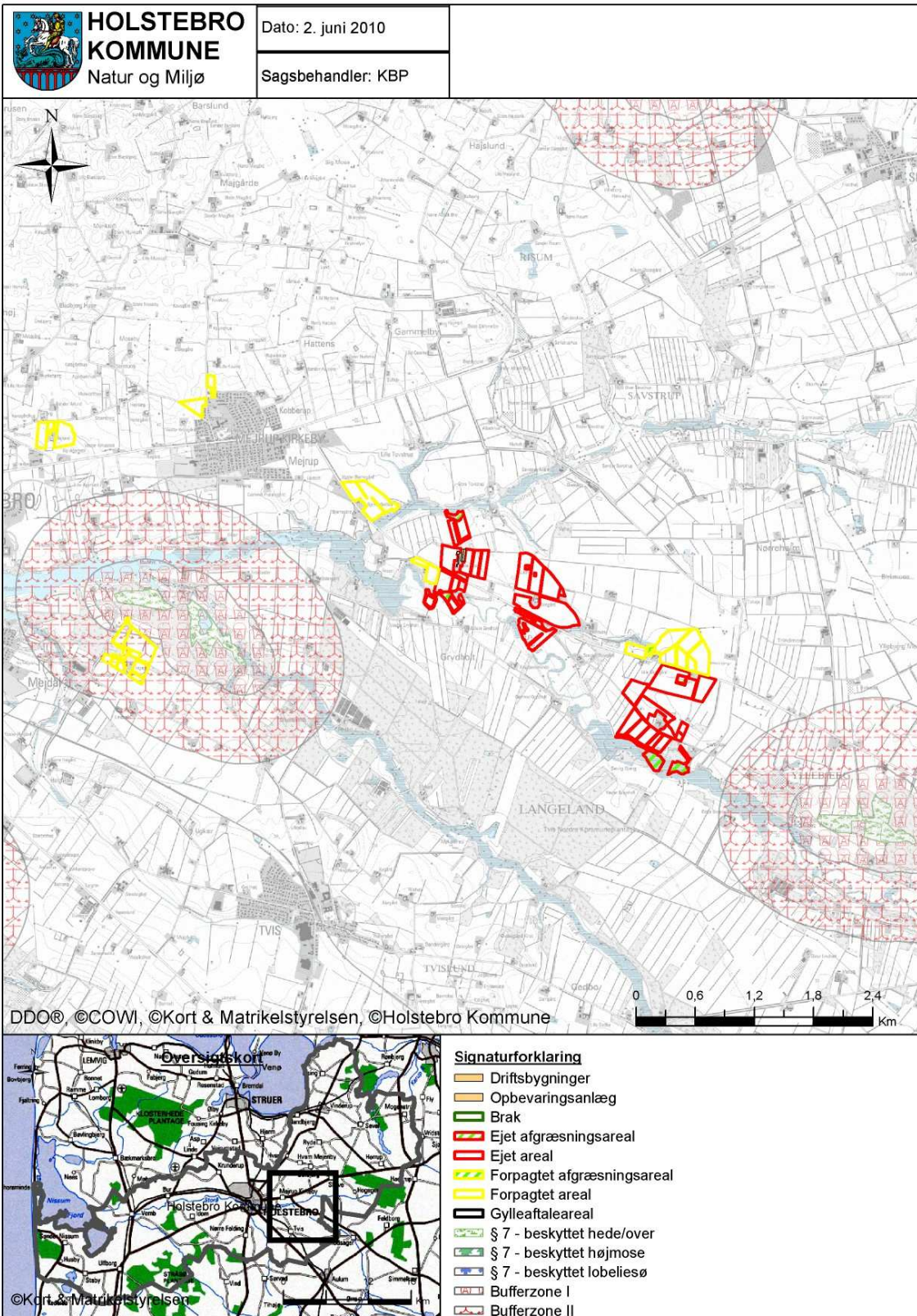

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 4 – Bufferzoner for § 7-naturtyper

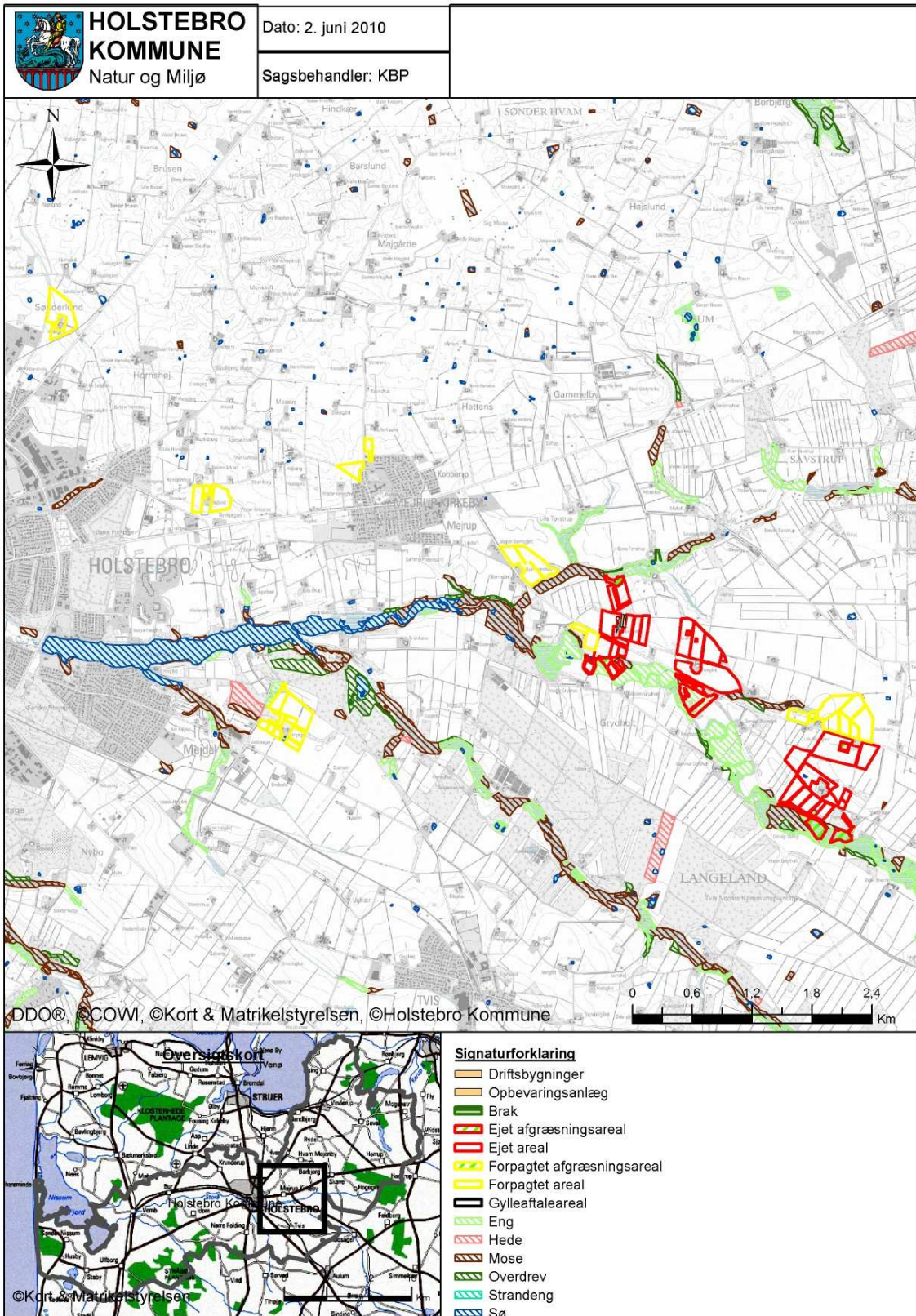
TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

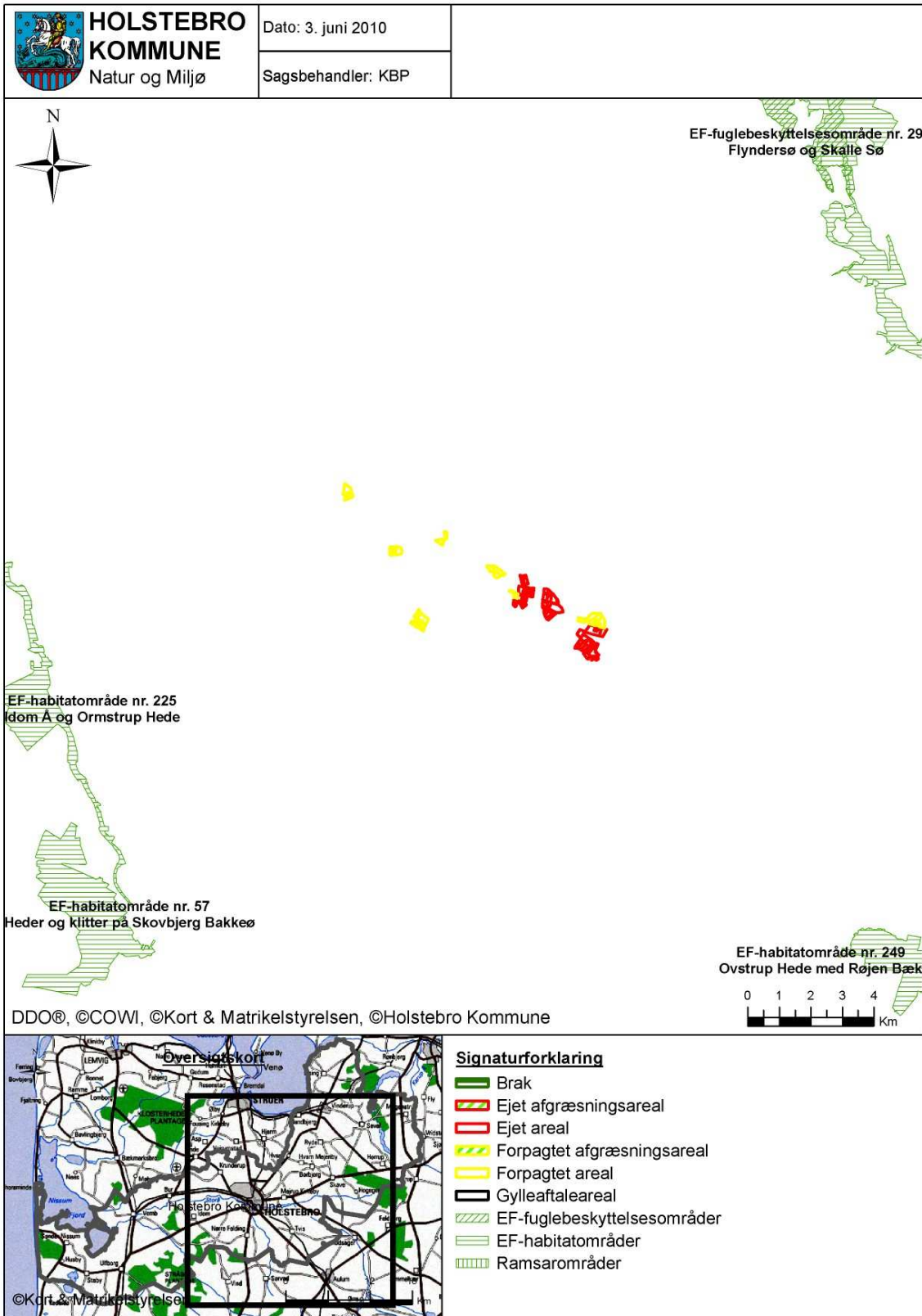
Bilag 5 – Lokalisering i forhold til § 3-beskyttet natur

TEKNIK- OG MILJØ
Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 6 – Lokalisering i forhold til Natura 2000-områder

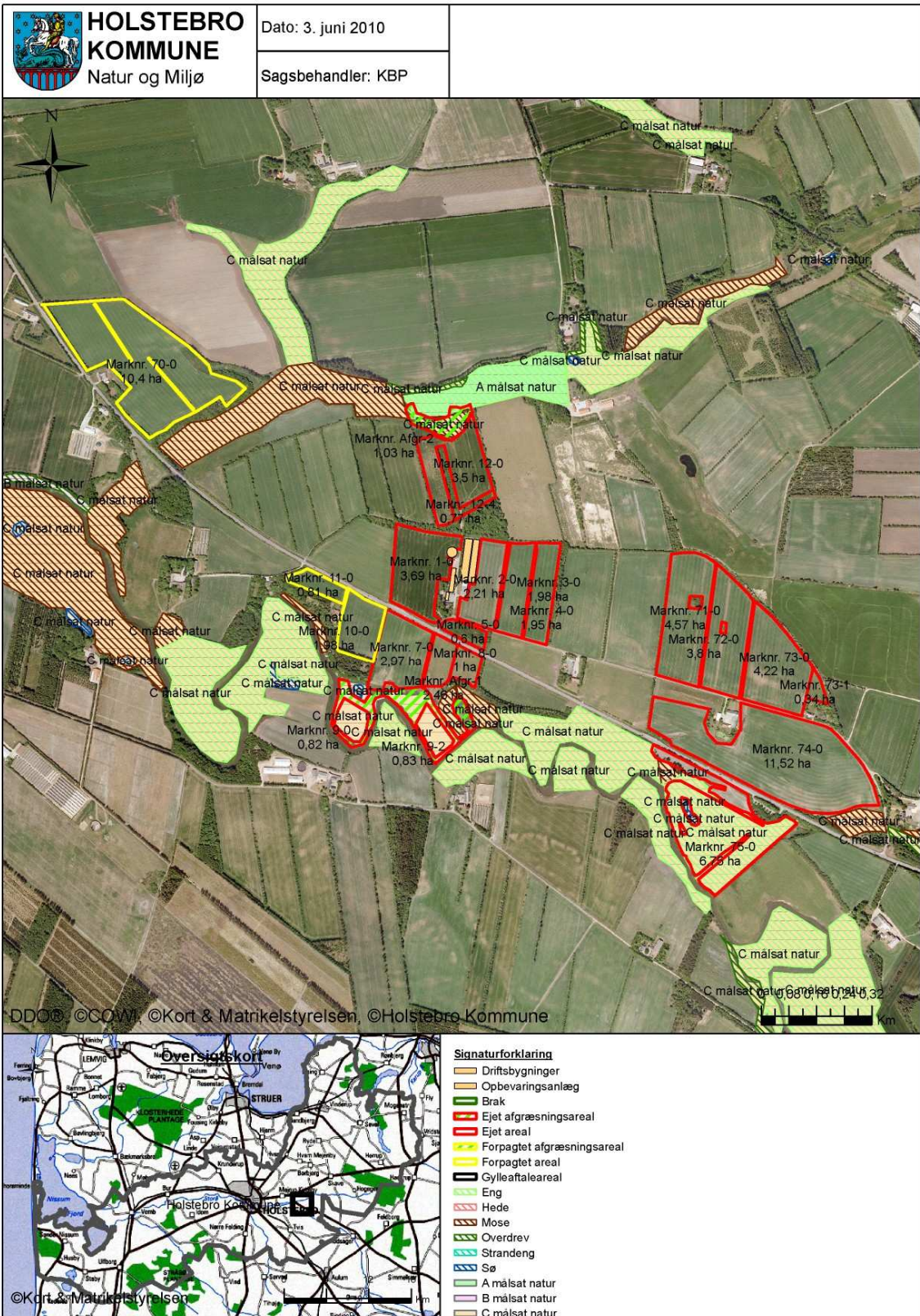

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 7 – Lokalisering i forhold til målsatte naturområder nærmest husdyrbruget

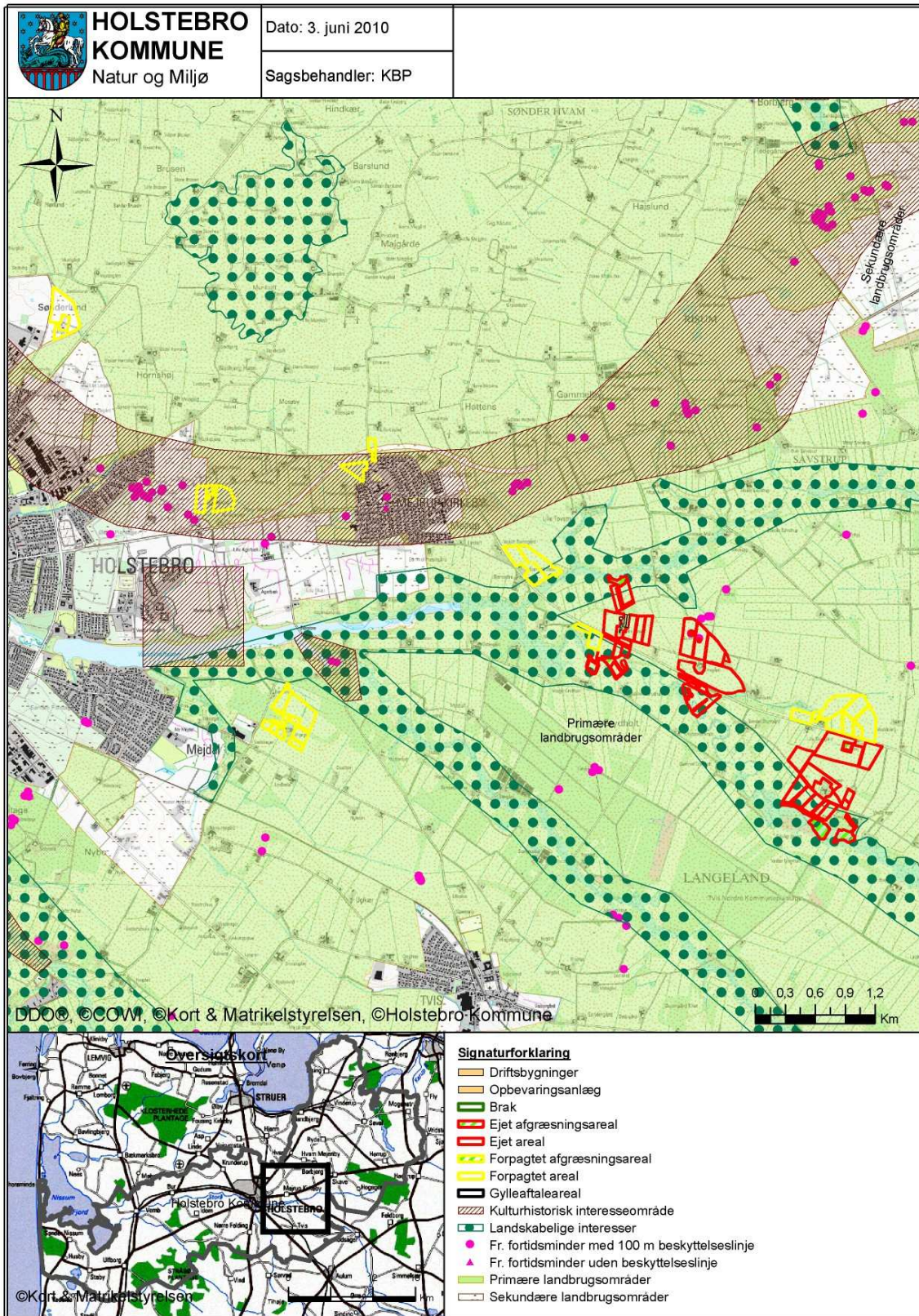

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 8 – Landskabelige og kulturhistoriske interesser

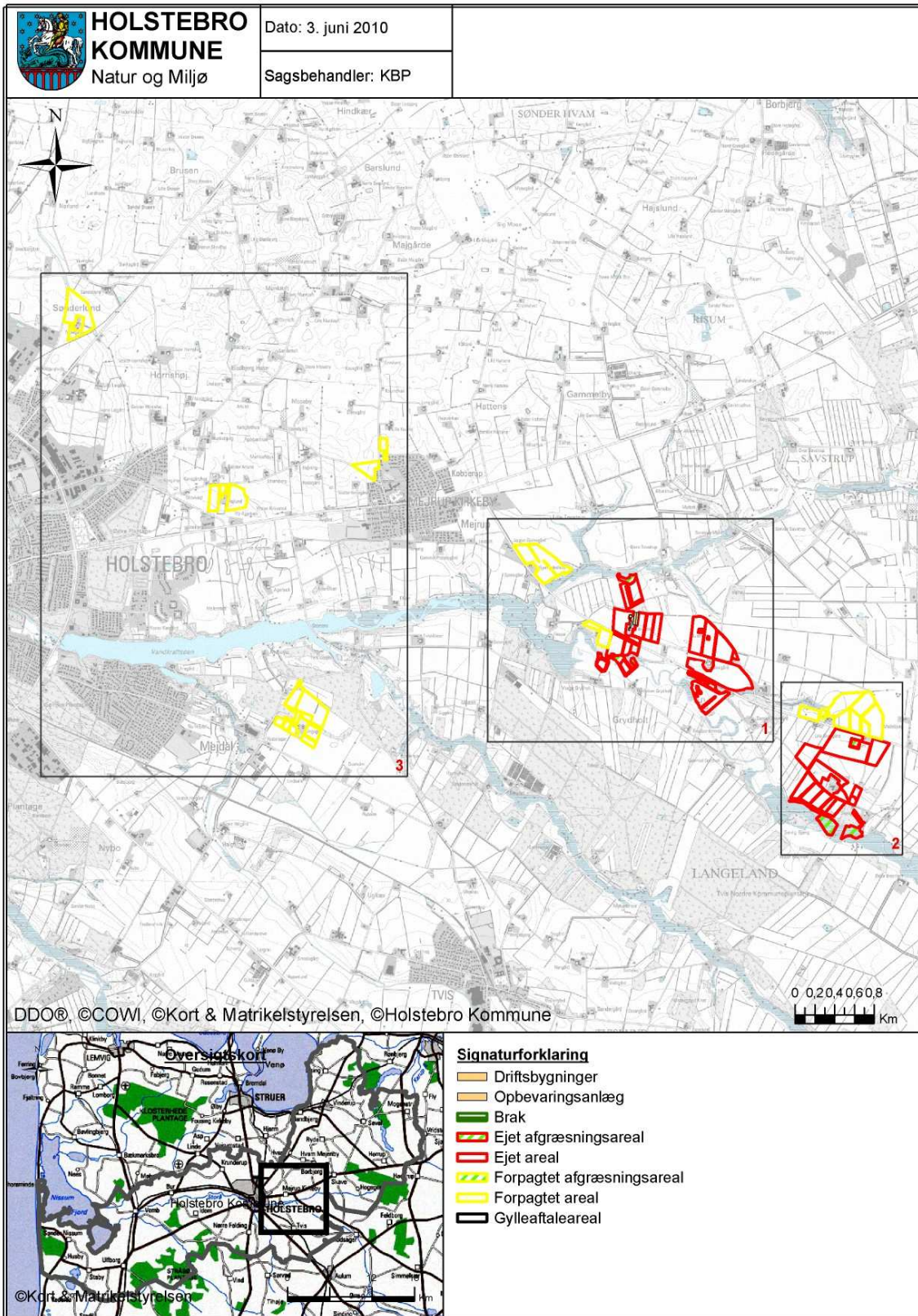

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 9 – Oversigtskort over udbringingsarealer

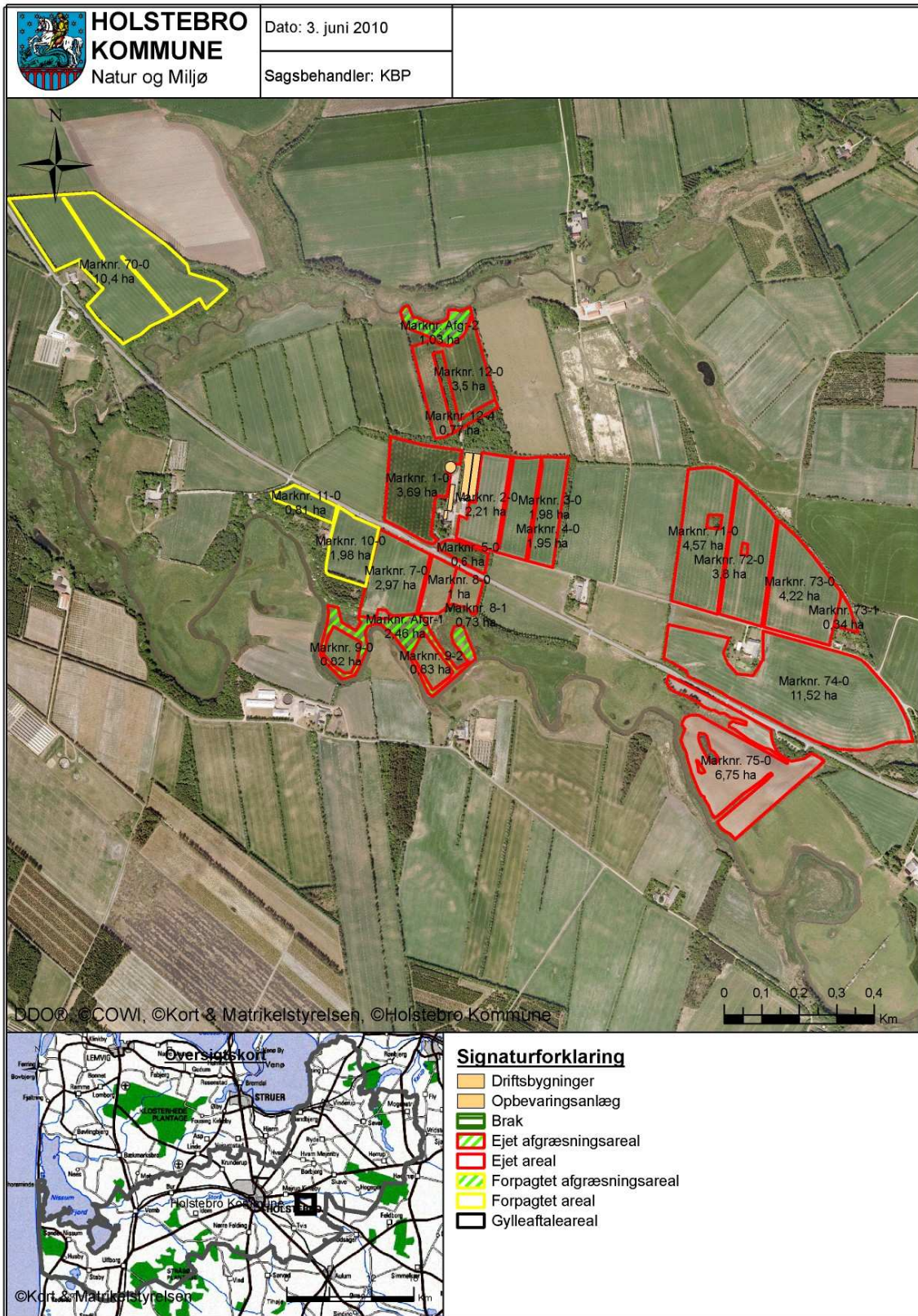

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 9 – Arealer, kortudsnit 1/3

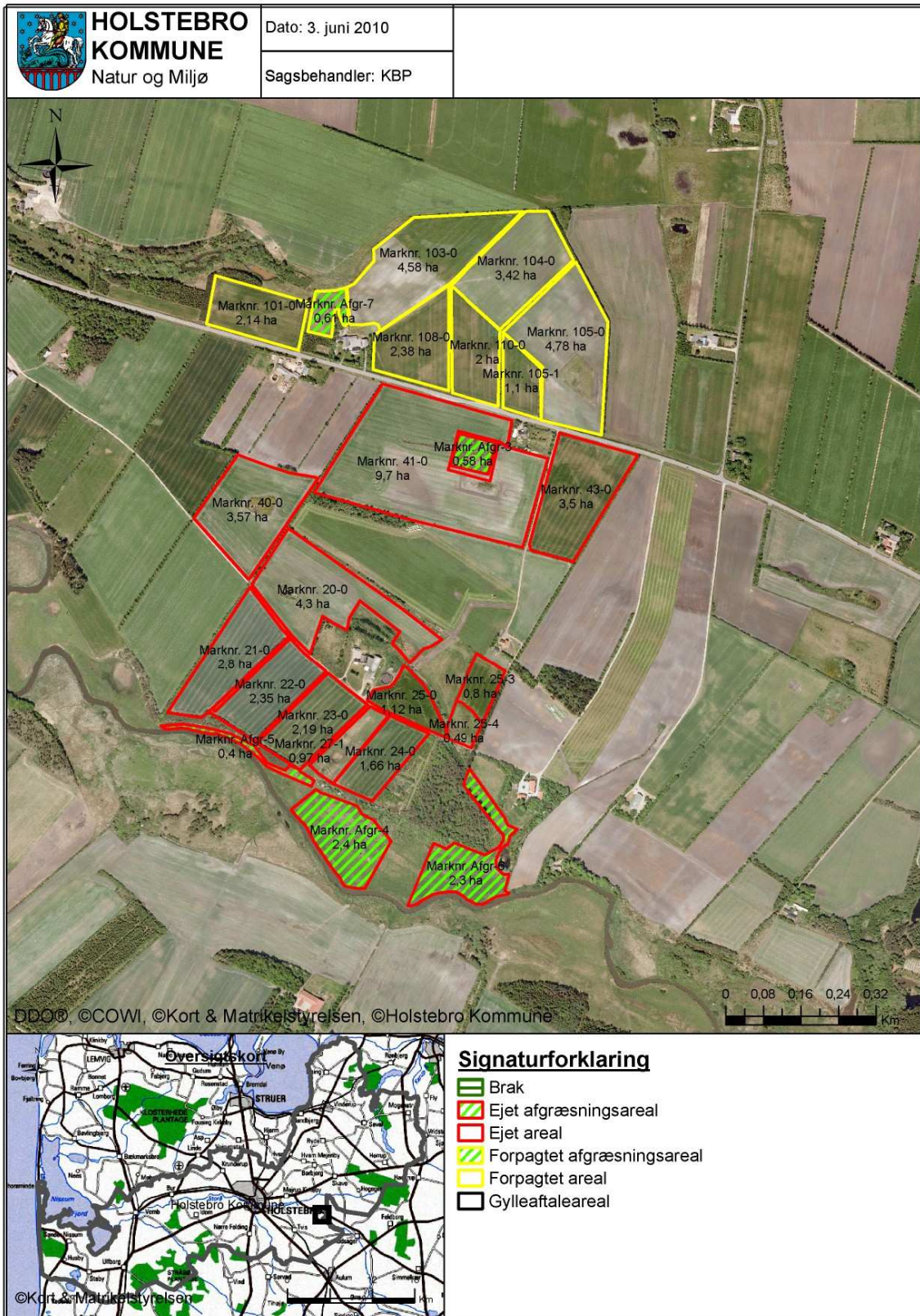

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 9 – Arealer, kortudsnit 2/3

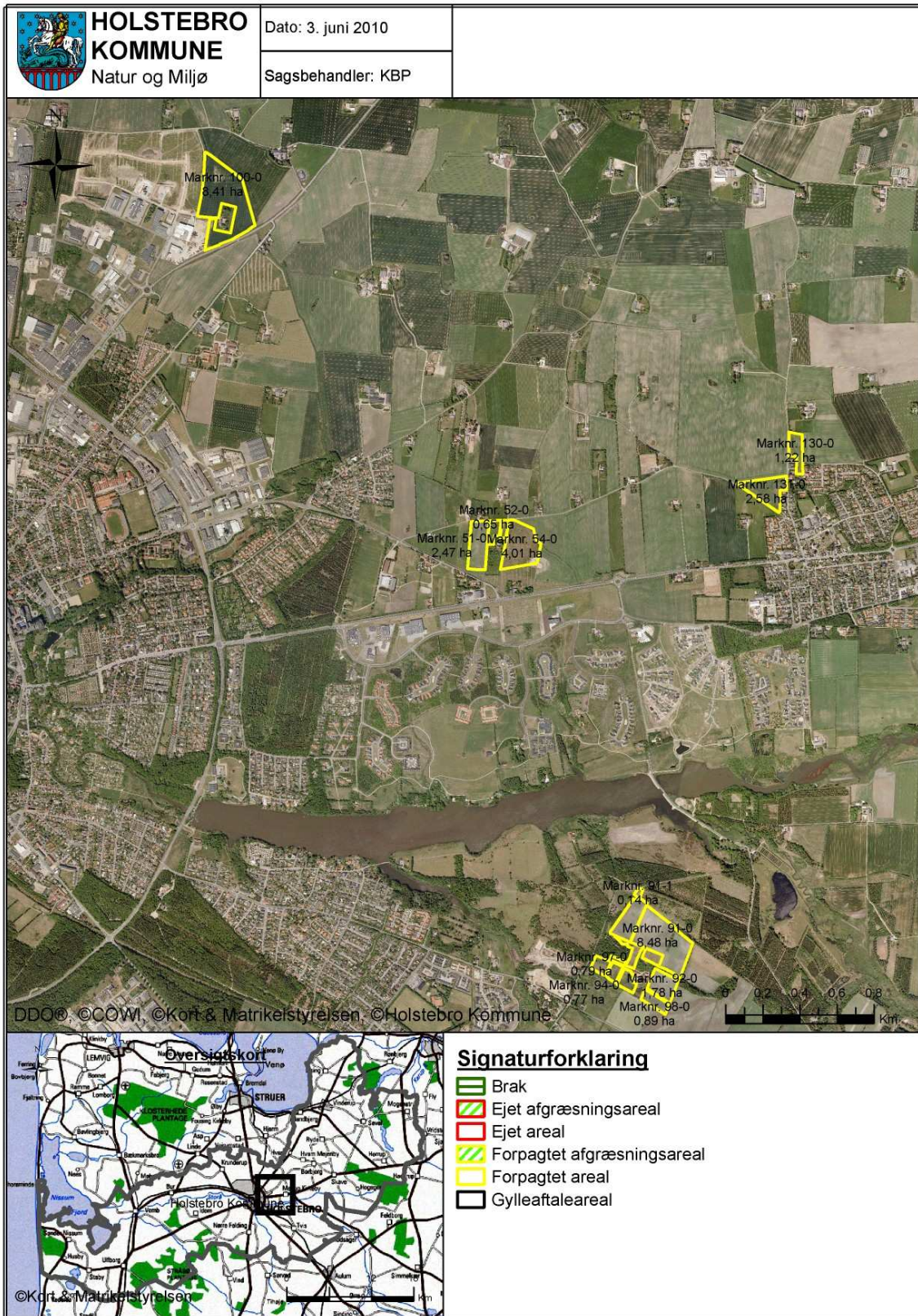

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 9 – Arealer, kortudsnit 3/3

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

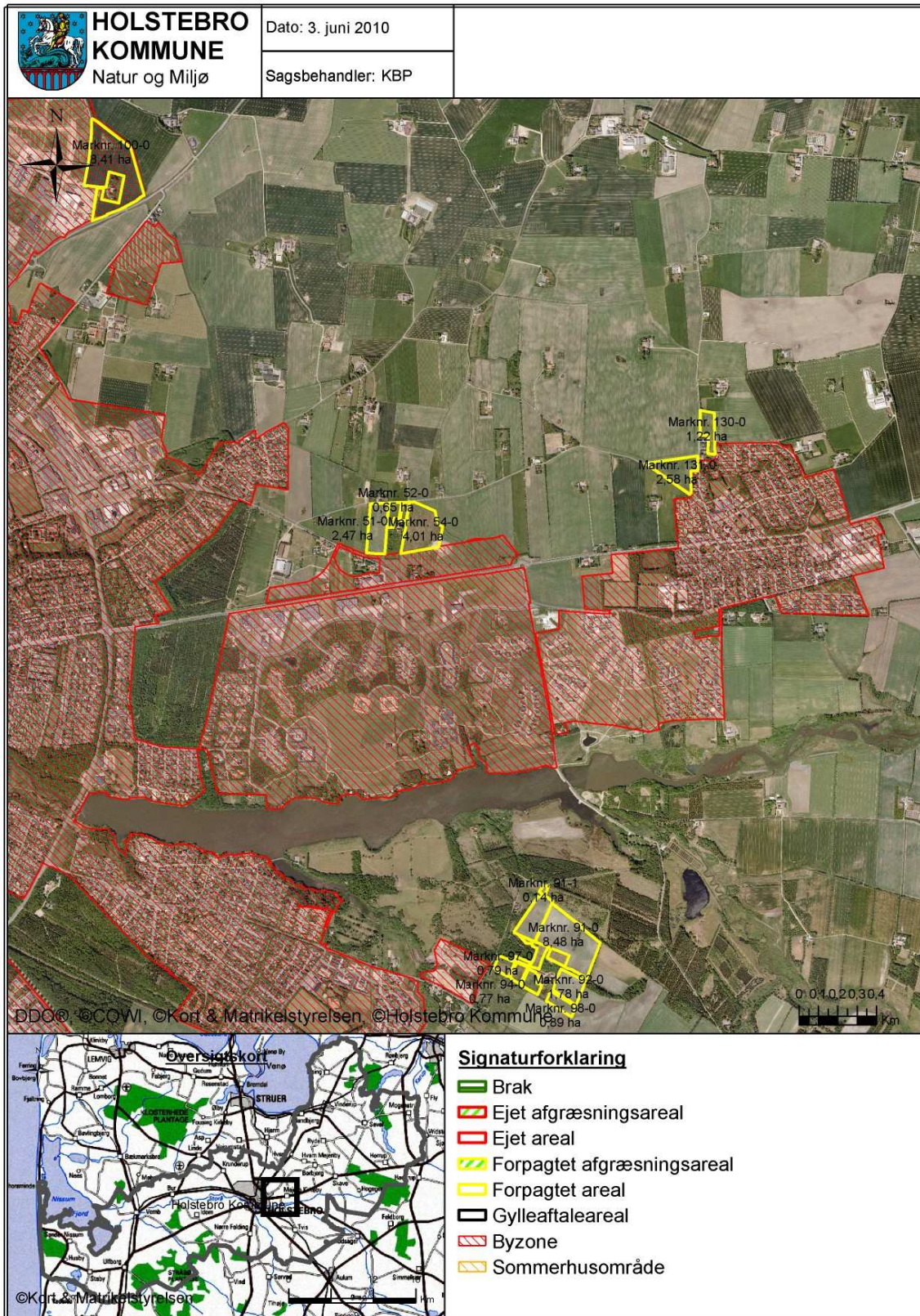

Bilag 10 – Sædskifter

Tabel fra side 3 i notat fra Skov- og Naturstyrelsen af 27-06-2007 om standardsædskifter og referencesædskifter.

Svine- og plante-sædskifter:			Vinterkorn	Lovpligtige efterafgrøder	Vårkorn	Æfter (0 - 10%)	Vinteraps	Frøafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	I alt	Udvasknings- indeks	Efterafgrøde- grundareal	Maksimalt areal med efterafgrøder
S1	6% efterafgr.	Typisk lerbjord (> JB4)	54	6	15	5	20				100	96	100	20
S2	10% efterafgr.		50	10	15	5	20				100	93	100	20
S3	6% efterafgr.	Typisk sandjord (JB1-4)	44	6	35	5	10				100	100	100	40
S4	10% efterafgr.		40	10	35	5	10				100	98	100	40
S5	6% efterafgr.	Med frøavl	40	5	25	5	10	15			100	89	85	30
S6	10% efterafgr.		36	9	25	5	10	15			100	86	85	30
S7	6% efterafgr.	Med roer	35	5	35	5			20		100	90	80	40
S8	10% efterafgr.		32	8	35	5			20		100	88	80	40
S9	6% efterafgr.	Med frøavl og roer	35	5	35	5		10	10		100	89	80	40
S10	10% efterafgr.		32	8	35	5		10	10		100	88	80	40
S11	6% efterafgr.	Med kartofler	20	5	35	5	10			25	100	97	75	40
S12	10% efterafgr.		17	8	35	5	10			25	100	96	75	40
S13	100% vinterafgrøder		85				15				100	102		
S14			80				20				100	100		
S15			75				25				100	99		
S16			70				30				100	97		

Bilag 11 – Udbringingsarealer i forhold til byzone

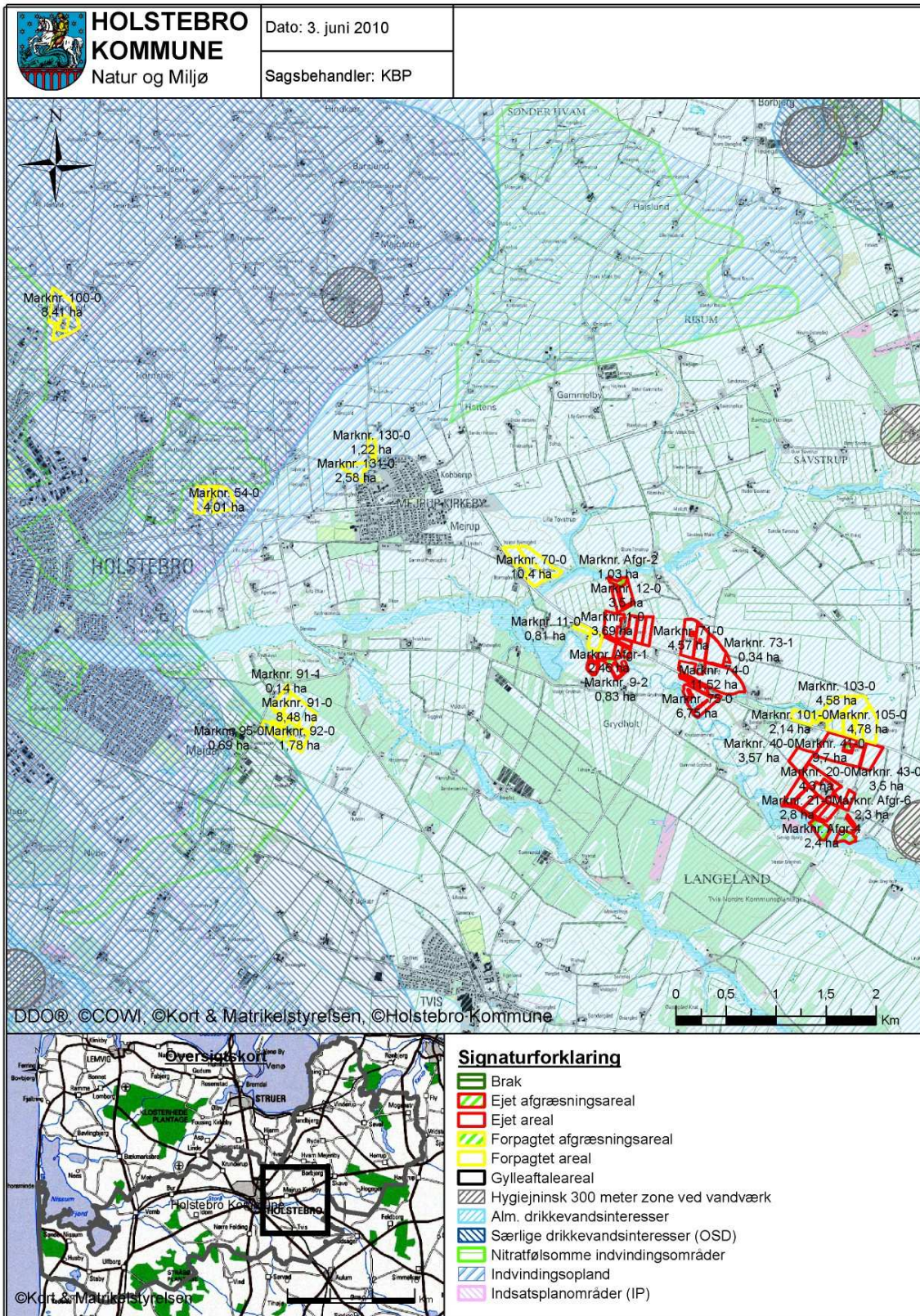

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 12 – Drikkevandsområder

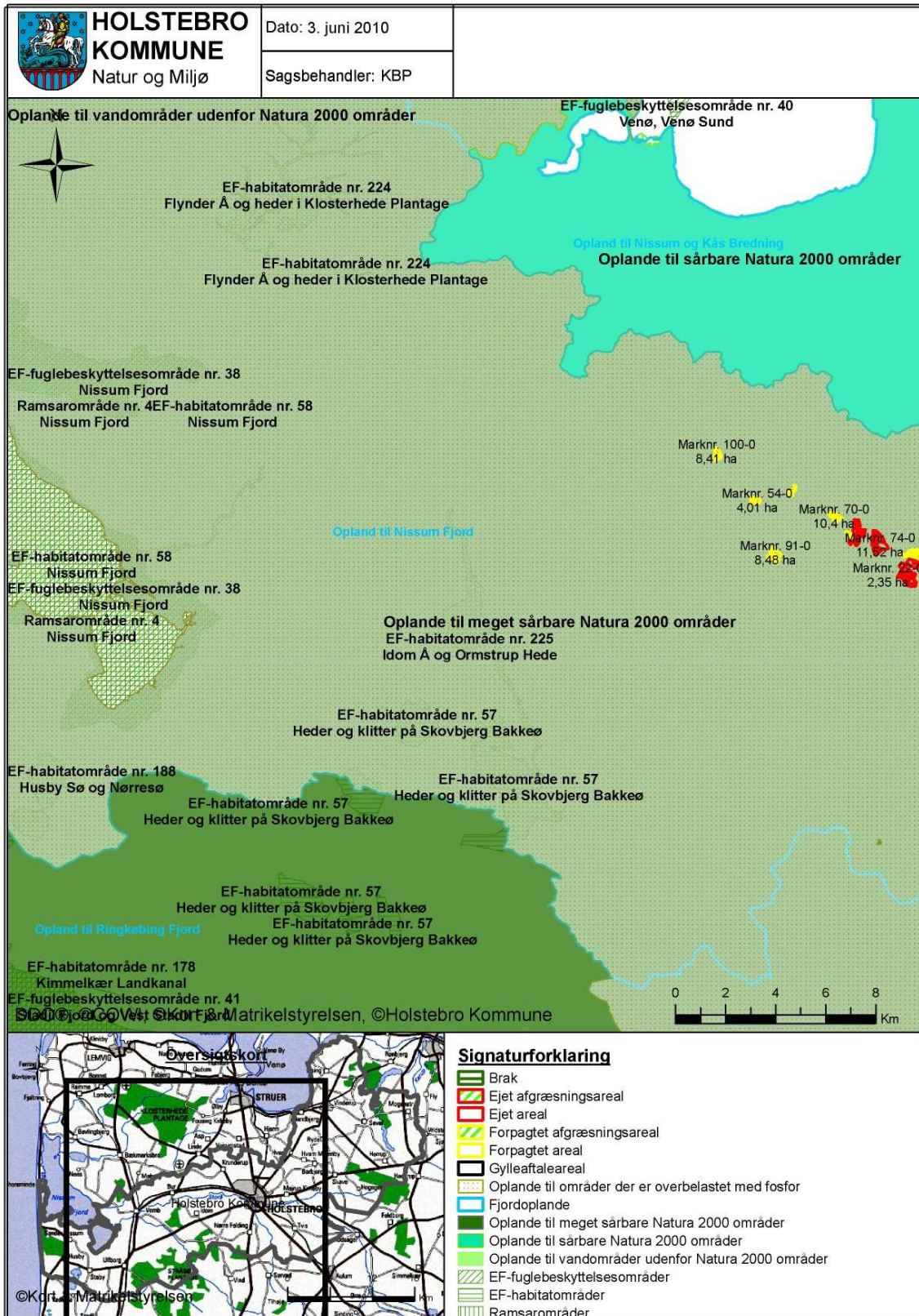

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 13 – Opland til Natura 2000-overfladevand

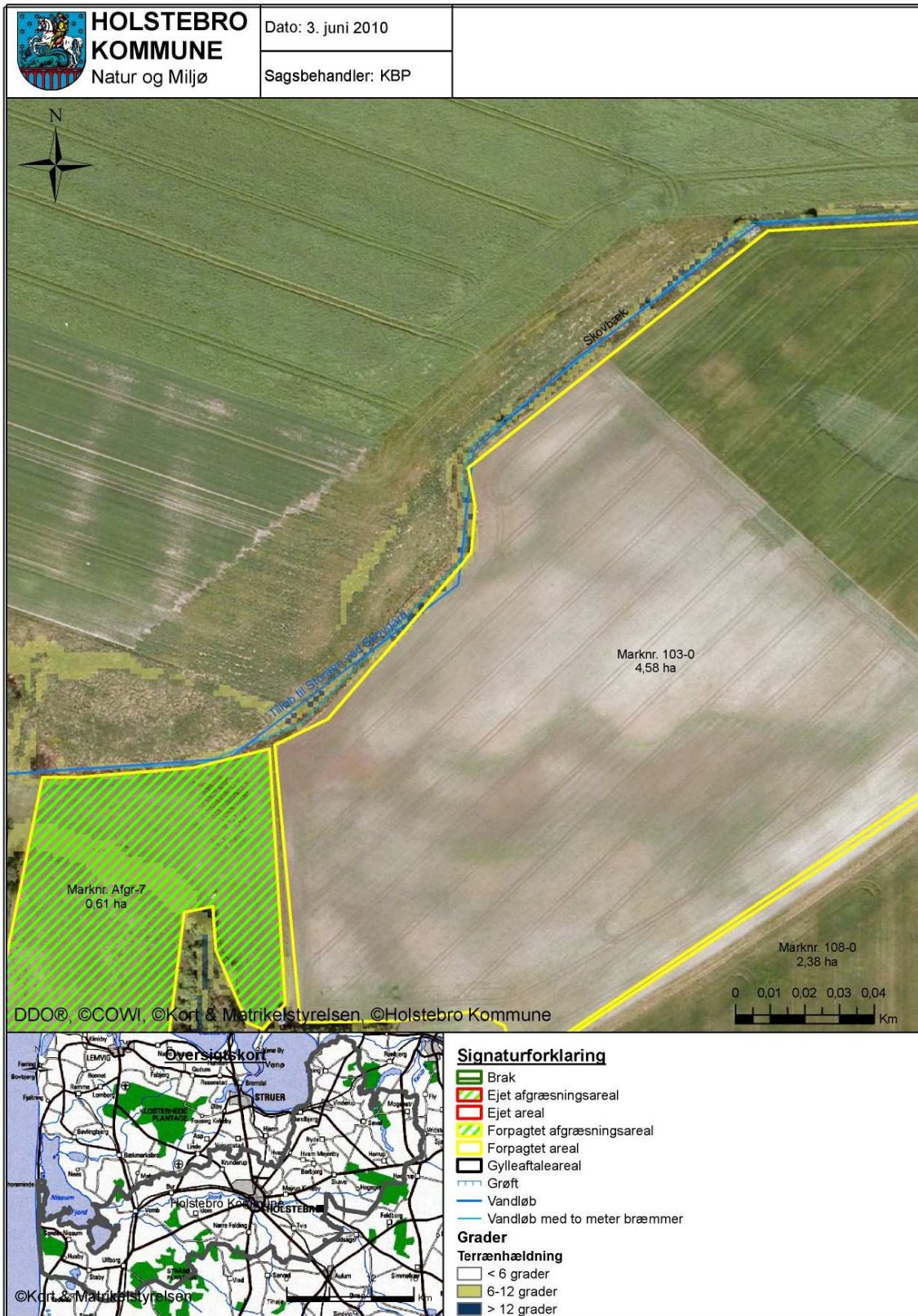

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 14 – Risikoareal i forhold til terrænforhold, kortudsnit 1/2

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 14 – Risikoareal i forhold til terrænforhold, kortudsnit 2/2

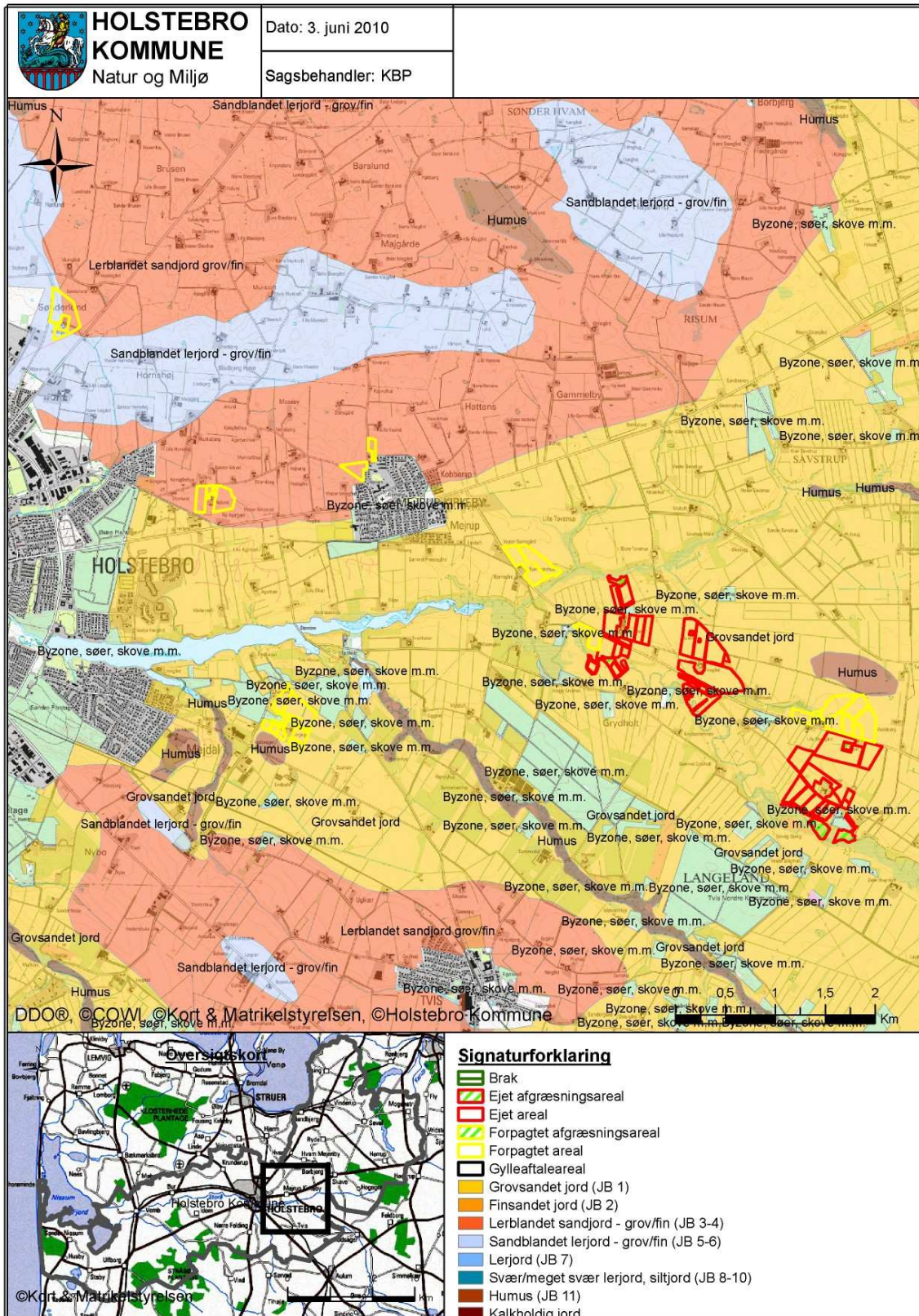

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 15 – Jordbundstyper

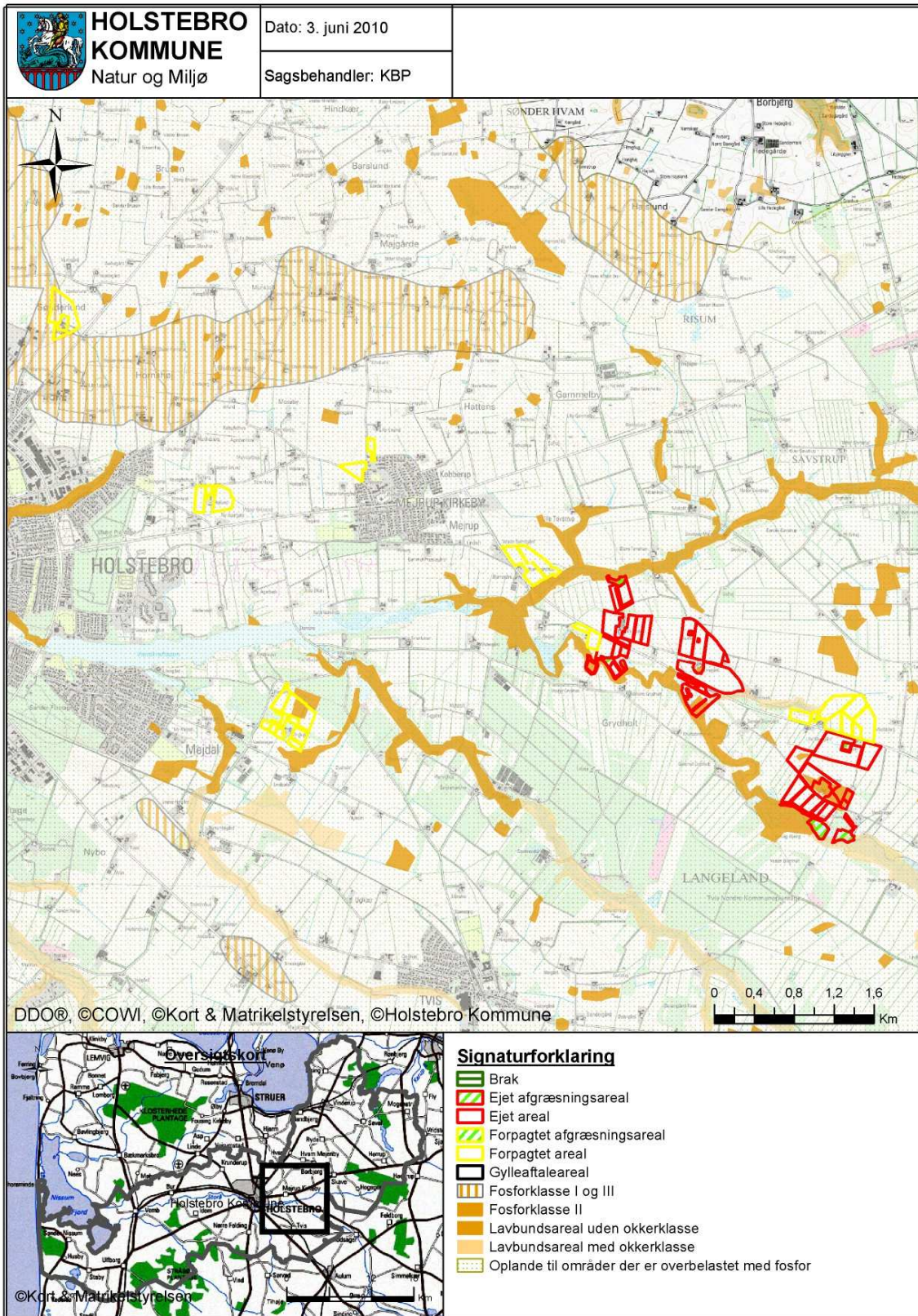

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 16 – Udbringingsarealer i forhold til lavbundsarealer og fosforklasser

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802

Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk

CVR: 29189927

Bilag 17 – Driftsjournal - del 1/3

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsens vilkår.
Datoer, handlinger m.v. skal fremgå.

PRODUKTIONSKONTROL					
Egenkontrol 01/08-31/07 år:					
	Maksimalt antal DE	antal dyr	antal/DE	DE	± DE
Mink, årstæver					
Slagtesvin (31-105 kg)					
Ammekøer (400-600 kg)					
Småkalve, tung race (0-6 mdr.)					
Tyrekalve, tung race (0-6 mdr.)					

Husk at gemme bilag til dokumentation af ovenstående.

KOMPOSTERET DYBSTRØELSE I MARKSTAKKE	
1. Find kortbilag og tegn markstakkens placering ind	
2. Skriv dato ud for den indtegnede markstak	
3. Kontroller, at der ikke har ligget markstakke på samme placering inden for de seneste 5 år	
4. Noter ny dato på kortet, når stakken er brugt og fjernet fra marken	
Husk at kontrollere at afstandskrav er overholdt for hver enkelt markstak:	
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE							
	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1							

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 17 – Driftsjournal - del 2/3

DRIKKEVANDSSYSTEM		
Handling	Dato for vedligeholdelse	Dato for kontrol
Kontrol eller vedligeholdelse		
...		
...		

Husk at gemme kopi af kontrolrapporter.

VENTILATIONSANLÆG			
Handling	Dato for vedligeholdelse	Dato for rengøring	Dato for kontrol
Vedligeholdelse/rengøring			
Kontrol			
...			

Husk at gemme kopi af kontrolrapporter.

ENERGIGENNEMGANG AF EJENDOMMEN			
	Dato	Tiltag	Tiltag
Gennemgang af ejendommen af en energifaglig person			

Skal gennemføres minimum hvert 5. år.
Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

EL, VAND etc.	Parameter	Januar kvartal			April kvartal			Juli Kvartal			Oktober kvartal		
		start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
År:	EI [kWh]												
	Vand [m ³]												
	....												
År:													

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 17 – Driftsjournal - del 3/3

JORDPRØVER TIL FOSFORANALYSE (udtages minimum hvert 5. år)		
Handling	Dato for udtagning	Dato for analyse
Jordprøve til fosforanalyse		
...		
...		

Husk at fosforanalyserne og kortbilag med prøveudtagning skal vedlægges driftsjournalen.

DRIFTSFORSTYRELSE		
Beskrivelse	Fra dato	til dato
...		

UHELD				
Hændelse	fra dato	til dato	Alarmcentral alarmeret	Anmeldelse til Holstebro Kommune
...				

Beredskabsplan	Dato
Revideret	
Gennemgang med ansatte	

Andet

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 18 – Beredskabsplan

Beredskabsplan

Beredskabsplan

for

Ny Hesel, Sivegårdsvej 1, 7500 Holstebro

INDLEDNING.....	2
TELEFONNUMRE.....	3
BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS.....	4
OVERLØB AF GYLLE, INSTRUKS.....	5
KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS.....	6
STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE.....	7
STRØMSVIGTINSTRUKS.....	8
TRANSPORT AFBEKÆMPELSESMIDLER.....	9
Bilag A Kort over ejendommen.....	10
Bilag B Kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb.....	11

Udarbejdet af Svend Erik Kristensen

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

INDLEDNING

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i mappe på kontoret i stuehuset.

Kopi af beredskabsplanen findes i mappe i fyrrummet i stald 1.

Kort materiale, se bagerst i mappen.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsuring)
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbrøder m.v.
- vt. fald/kote mod vandløb/dræn/brønde og boringer
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v. -
- Flugtveje for dyr/ frigørelse mm.

Husk !

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon står i stuehuset og har nr. 97429284.
Desuden mobil hos Svend Erik Kristensen med nr. 61768520.

Miljømyndighed kontaktes på telefon		96117557 / 24253179
Falck kontaktes på telefon		70102030
Brandvæsen kontaktes på telefon		96117770/112
Lægevagt kontaktes på telefon		70113131
Tandlægevagt kontaktes på telefon		97541577
Landbocenteret kontaktes på telefon		96296666
Dyrlæge kontaktes på telefon		97461055
Foderstofforretning kontaktes på telefon	DLG	33687050
Elektriker kontaktes på telefon	Mejrup-Skave Elservice	97468300
Smeden kontaktes på telefon	Jørgen Hyldgård	97428189
VVS kontaktes på telefon	Jørgen Hyldgård	97428189
Ventilationsfirma kontaktes på telefon	Rotor A/S / Mejrups-Skave Elservice	75221000/ 97468300

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der **ikke** kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet - RING 112 – og oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra

Hvad er der sket og at det er en gårdbrand

Er der tilskadekomne - hvor mange –

Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget

Kontakt ejeren, Svend Erik Kristensen på tlf. 97429284 / 61768520.

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet
oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed

Hvor det brænder

Brandens omfang

Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Brandslukkere

OVERLØB AF GYLLE, INSTRUKS

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 112 oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra

Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud

Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren, Svend Erik Kristensen på tlf. 97429284 / 61768520.

Kontakt efterfølgende Holstebro Kommune, Natur og Miljø, tlf.: 96 11 75 57 (normal arbejdstid) eller **miljøvagten** på 97429730/40205057 eller 24253179 (udenfor normal arbejdstid).

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle. Er gyllen løbet til dræn skal der laves en opdæmning af vandløbet med en bigballe _____ (se bilag X)

Hvis gyllen løber i vandløbet vil det påvirke _____ dambrug på _____

Kontakt dambruger _____ på tlf. _____ eller

Medhjælp/fodermester _____ på tlf. _____

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Halmballer

Ellers ringes der efter rendegrave

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie - RING 112 – og oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb, drikkevand

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt ejeren, Svend Erik Kristensen på tlf. 97429284 / 61768520.

Kontakt efterfølgende Holstebro Kommune, Natur og Miljø, tlf.: 96 11 75 57 (normal arbejdstid) eller **miljøvagten** på 97429730/40205057 eller 24253179 (udenfor normal arbejdstid).

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art. Er f.eks. olie løbet til dræn kan man lave en opdæmning af vandløbet med en bigballe (se vedlagte kort)

Hvis kemikalier eller olie er løbet i vandløbet vil det påvirke _____
dambrug på _____

Kontakt dambruger _____ på tlf. _____ eller

Medhjælp/fodermester _____ på tlf _____.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

I kemikalierummet i maskinhus findes der savsmuldspakker og kattegrus der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand

Hovedhane sidder ved stald 1.

Elektricitet

Hovedafbryder sidder i lade.

EI-tavle sidder i lade.

Nye 10 ampere sikringer opbevares i lade ved eltavle.

Nye 16 ampere sikringer opbevares i lade ved eltavle.

Nye 25 ampere sikringer opbevares i lade ved eltavle.

Nye 35 ampere sikringer opbevares i lade ved eltavle.

Der bruges også automatsikringer.

STRØMSVIGT INSTRUKS

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til NOE og forhør om varigheden af udfaldet.

Telefon nr. 97421488.

Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.

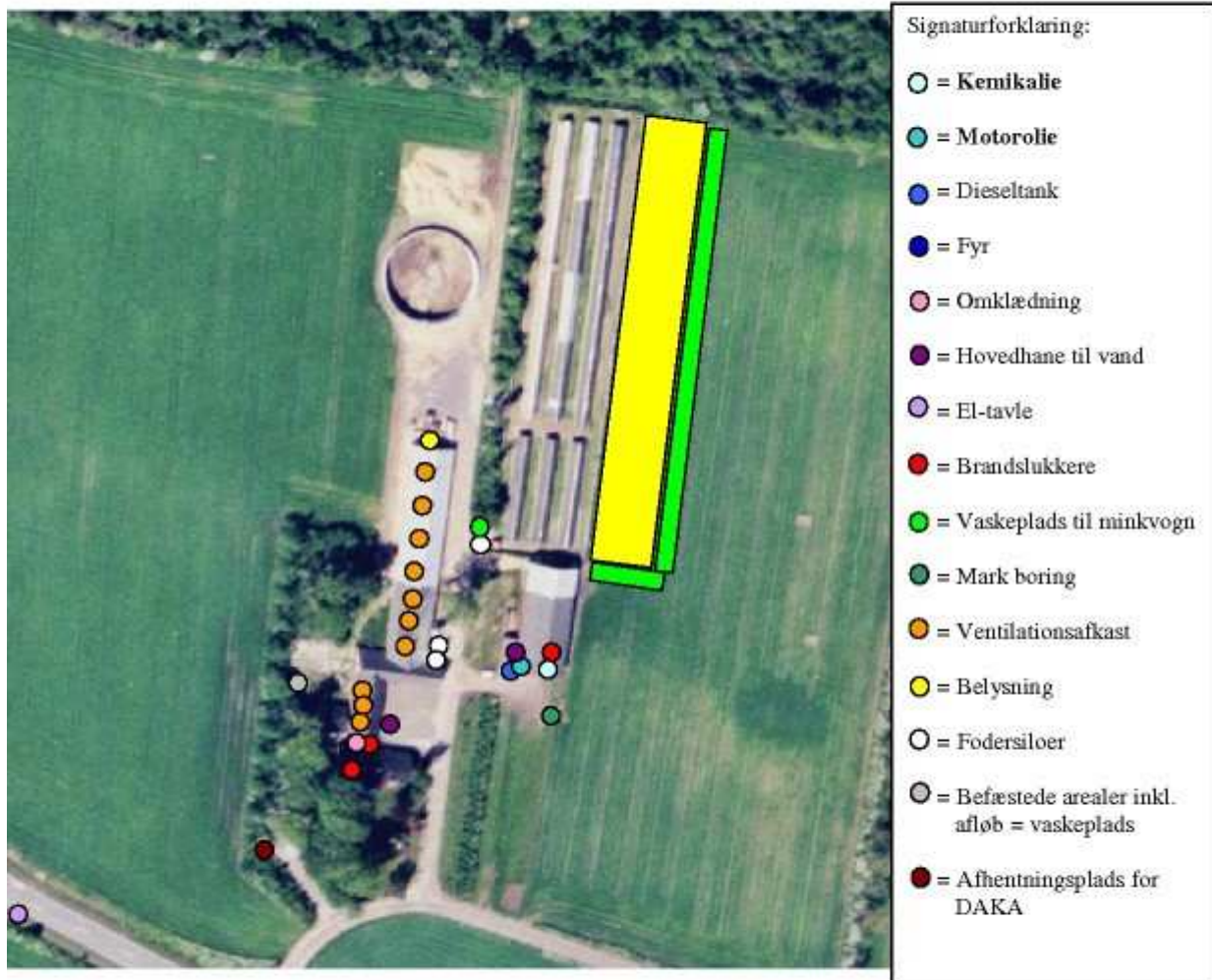
Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Bilag A Kort over ejendommen

Bilag B Kort over afløb

